

Εισαγωγή στην Τεχνητή Νοημοσύνη

(ΜΠΔ 306)

Εργαστήριο

Εργαστηριακός βοηθός: Κατερίνα Γιαννακάκη

e-mail: agiannakaki1@isc.tuc.gr

Χειμερινό εξάμηνο 2020-2021

Artificial Neural Networks

Τεχνητά Νευρωνικά Δίκτυα

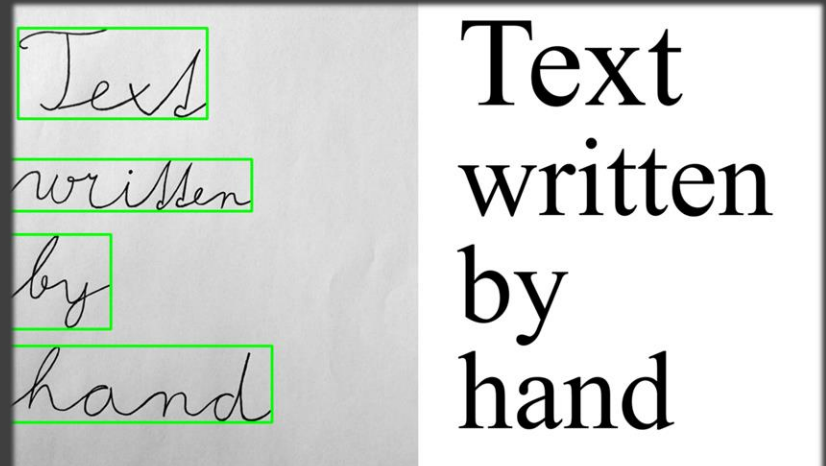
Εργαστήριο 6ο

Τεχνητά Νευρωνικά Δίκτυα

Πώς μια “έξυπνη”
ηλεκτρονική συσκευή
ερμηνεύει και
“καταλαβαίνει” τις
φωνητικές εντολές που της
δίνουμε;

Αναγνώριση χειρόγραφου
κειμένου και μετατροπή του
σε ηλεκτρονικό

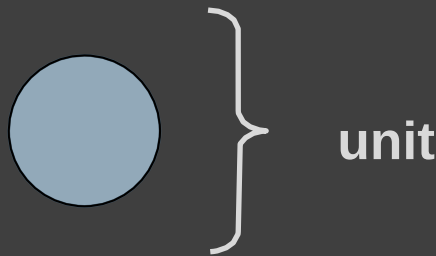

Τεχνητό Νευρωνικό Δίκτυο

Αποτελείται από μονάδες που αντιστοιχούν στους βιολογικούς νευρώνες:

- ονομάζονται τεχνητοί νευρώνες
- αναπαρίστανται με κύκλους

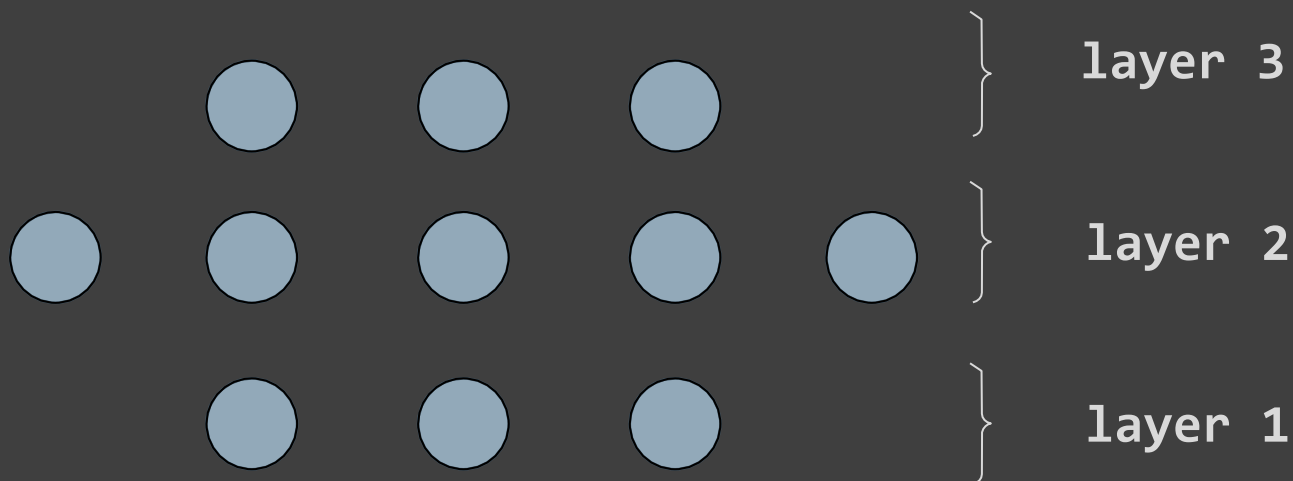

Τεχνητό Νευρωνικό Δίκτυο

Αποτελείται από μονάδες που αντιστοιχούν στους βιολογικούς νευρώνες:

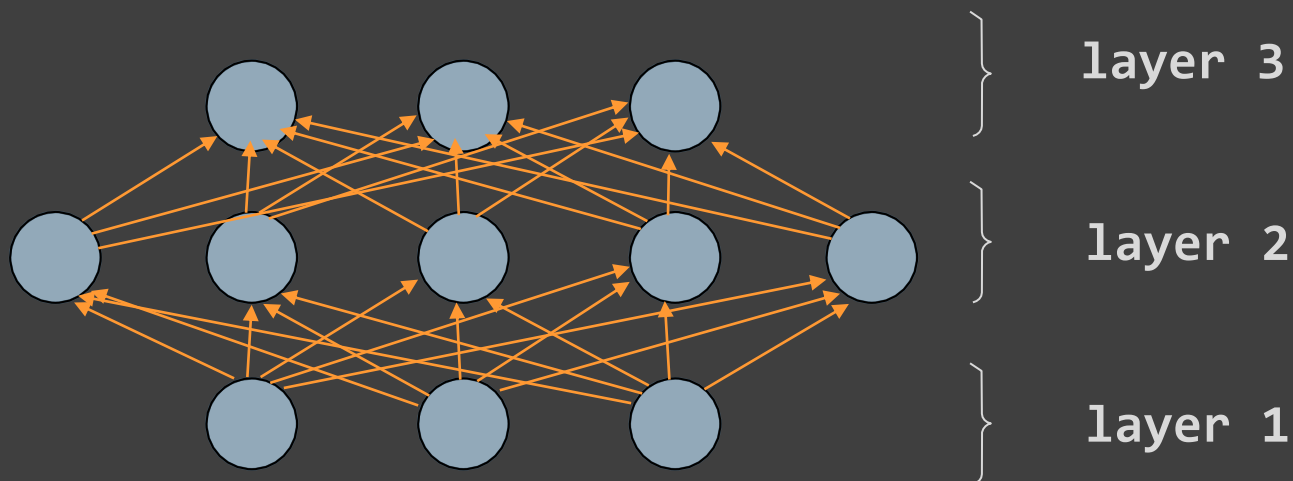
- ονομάζονται τεχνητοί νευρώνες
- αναπαρίστανται με κύκλους
- οργανώνονται σε επίπεδα

Τεχνητό Νευρωνικό Δίκτυο

Αποτελείται από μονάδες που αντιστοιχούν στους βιολογικούς νευρώνες:

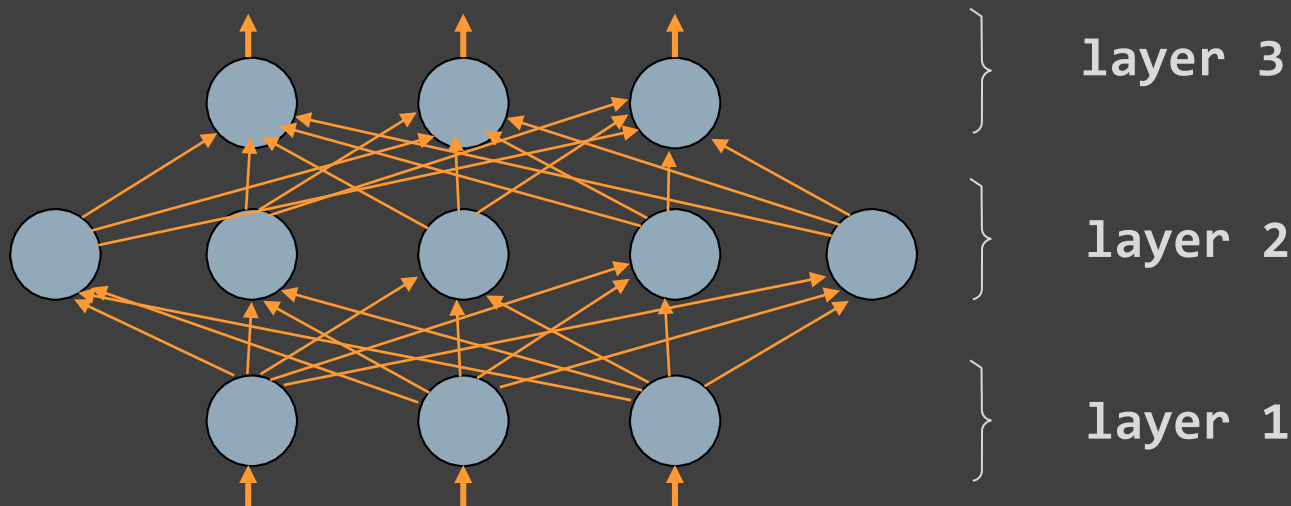
- ονομάζονται τεχνητοί νευρώνες
- αναπαρίστανται με κύκλους
- οργανώνονται σε επίπεδα
- συνδέονται μεταξύ τους σε δίκτυο

Τεχνητό Νευρωνικό Δίκτυο

Αποτελείται από μονάδες που αντιστοιχούν στους βιολογικούς νευρώνες:

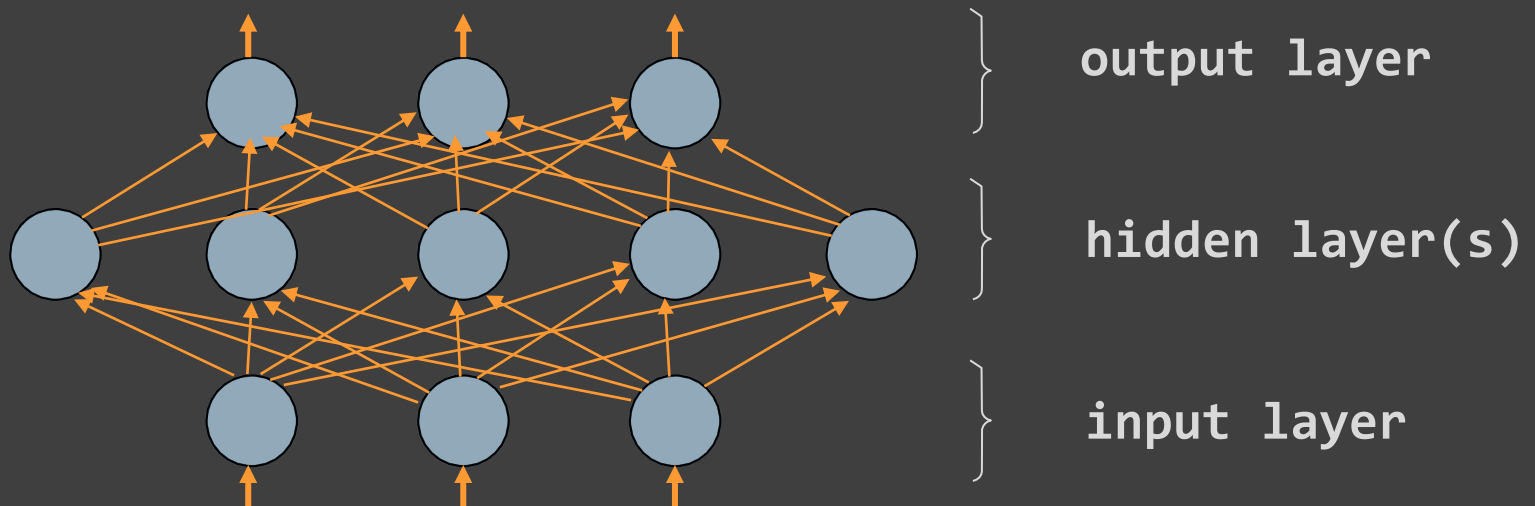
- ονομάζονται τεχνητοί νευρώνες
- αναπαρίστανται με κύκλους
- οργανώνονται σε επίπεδα
- συνδέονται μεταξύ τους σε δίκτυο
- δέχονται εισόδους και δημιουργούν εξόδους

Τεχνητό Νευρωνικό Δίκτυο

Αποτελείται από μονάδες που αντιστοιχούν στους βιολογικούς νευρώνες:

- ονομάζονται τεχνητοί νευρώνες
- αναπαρίστανται με κύκλους
- οργανώνονται σε επίπεδα
- συνδέονται μεταξύ τους σε δίκτυο
- δέχονται εισόδους και δημιουργούν εξόδους

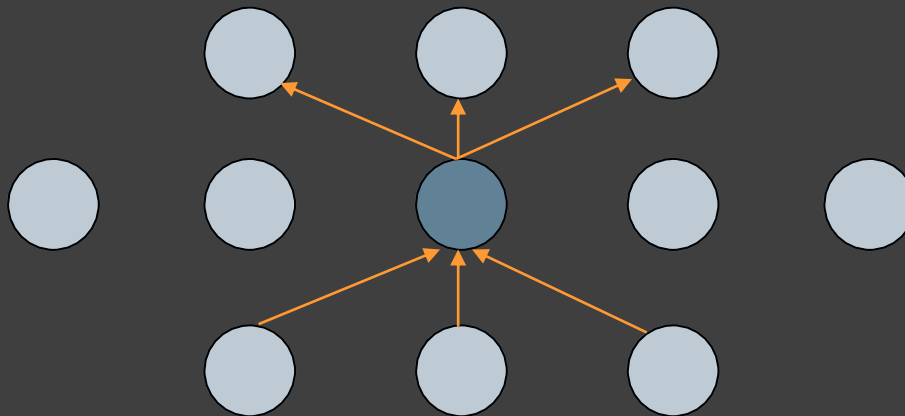

Τεχνητό Νευρωνικό Δίκτυο

Σε κάθε τεχνητό νευρώνα 2 ειδών συνδέσεις:

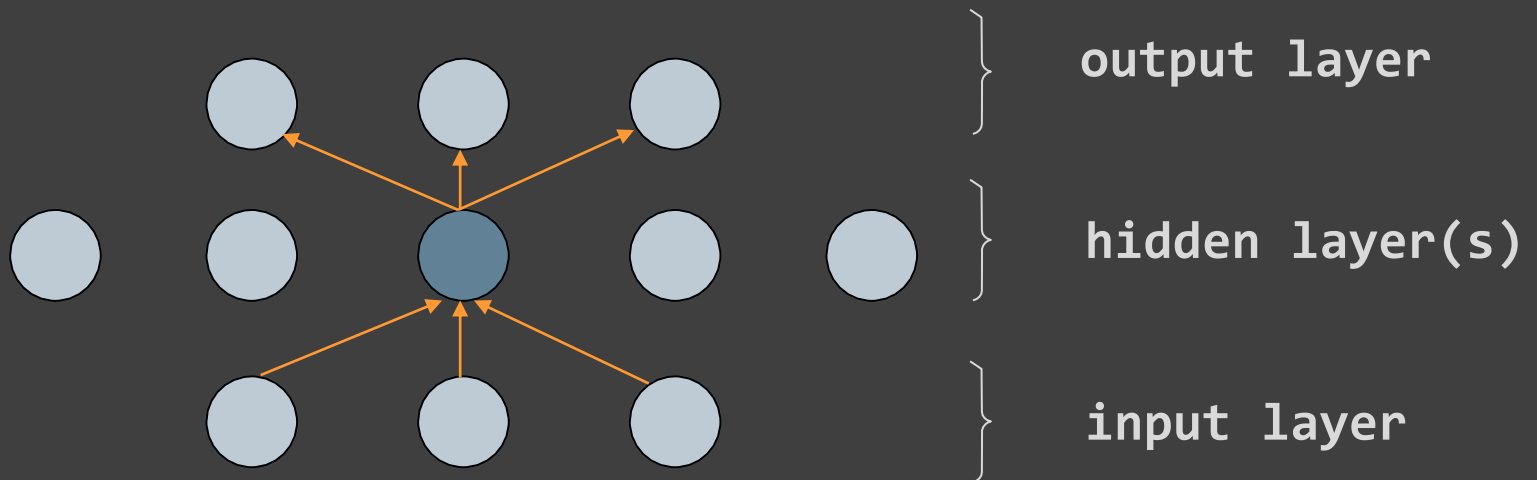
- Συνδέσεις εισόδου (input connections) μέσω των οποίων δέχονται πληροφορία
- Συνδέσεις εξόδου (output connections) μέσω των οποίων στέλνουν πληροφορία

Τεχνητό Νευρωνικό Δίκτυο

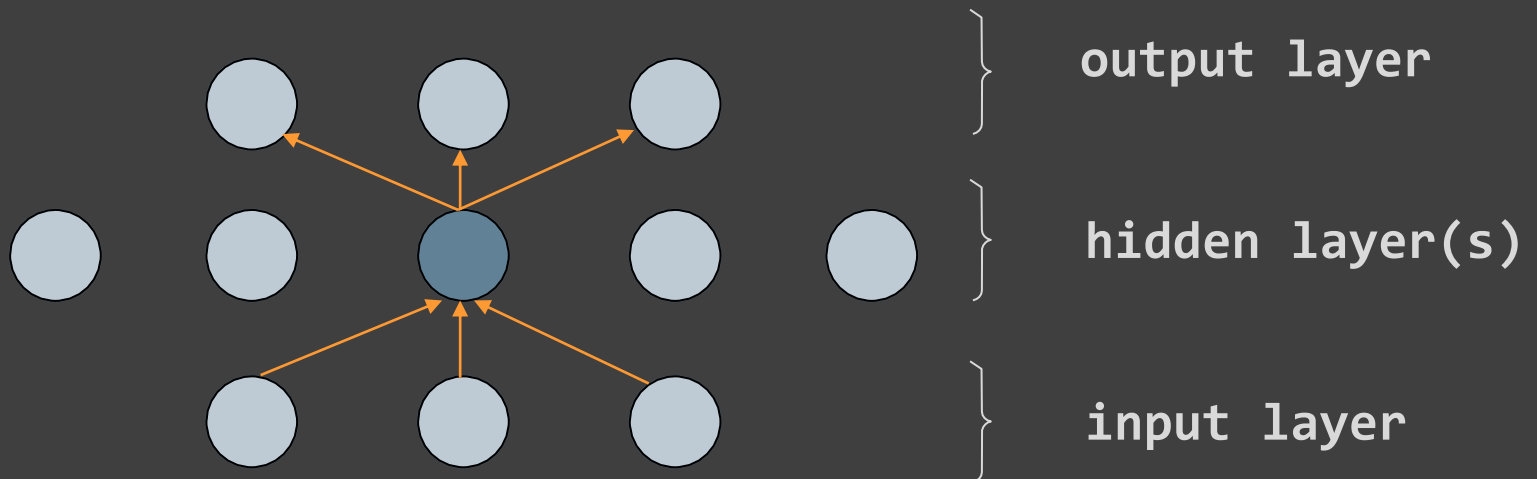
Με βέλη φαίνεται η κατεύθυνση της πληροφορίας

Τεχνητό Νευρωνικό Δίκτυο

τι συμβαίνει μέσα στην κάθε μονάδα;

Τεχνητός Νευρώνας

Κάθε μονάδα (τεχνητός νευρώνας) έχει 3 λειτουργικά στοιχεία:

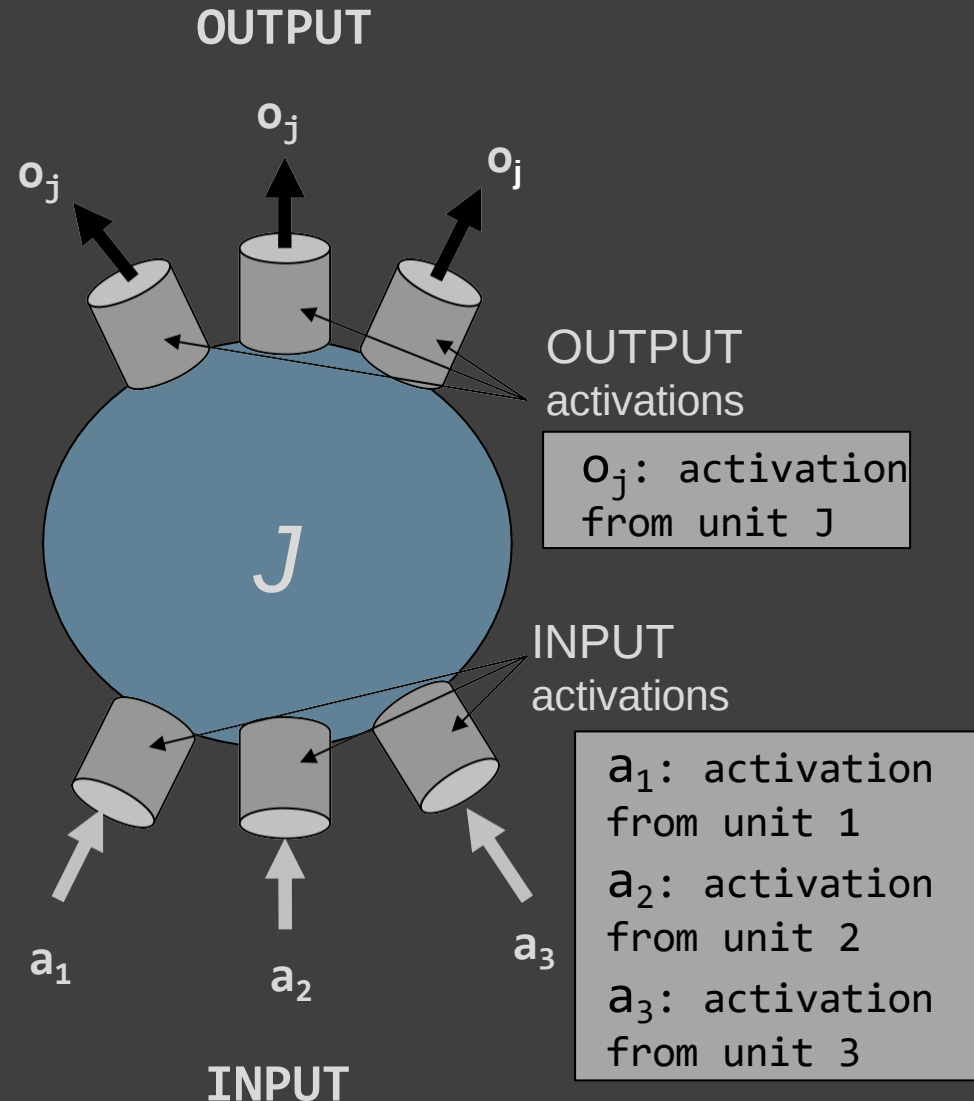
- Εισερχόμενη πληροφορία
- Εξερχόμενη πληροφορία
- Μια υπολογιστική διαδικασία κατά την οποία η είσοδος καθορίζει την έξοδο

Τεχνητός Νευρώνας

Νευρώνας J

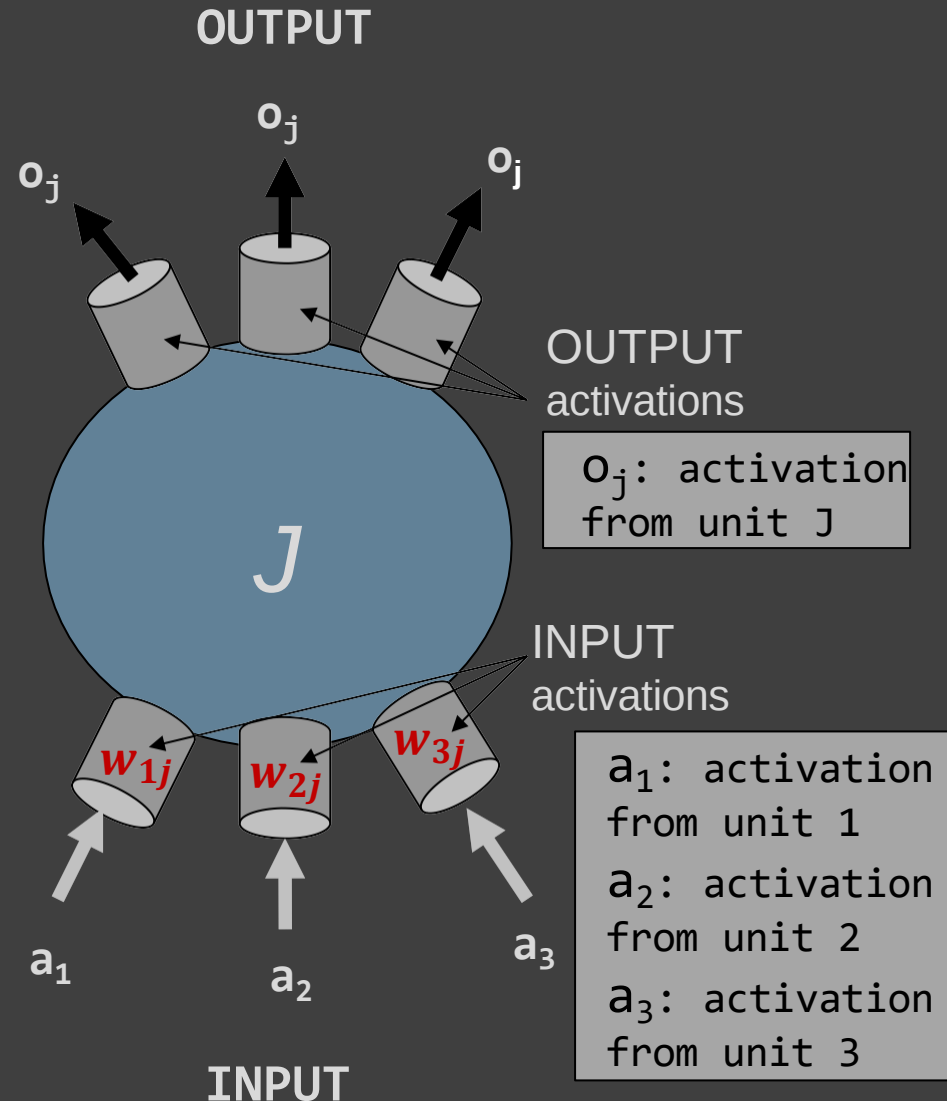
- Δέχεται εισόδους από τους νευρώνες 1, 2, 3 του προηγούμενου επιπέδου
- Δίνει εξόδους στους νευρώνες του επόμενου επιπέδου (όλες οι εξοδοι έχουν την ίδια τιμή)

Τεχνητός Νευρώνας

Κάθε σύνδεση φέρει ένα **βάρος**, το οποίο προσδιορίζει πόσο ισχυρή ή ασθενής είναι.

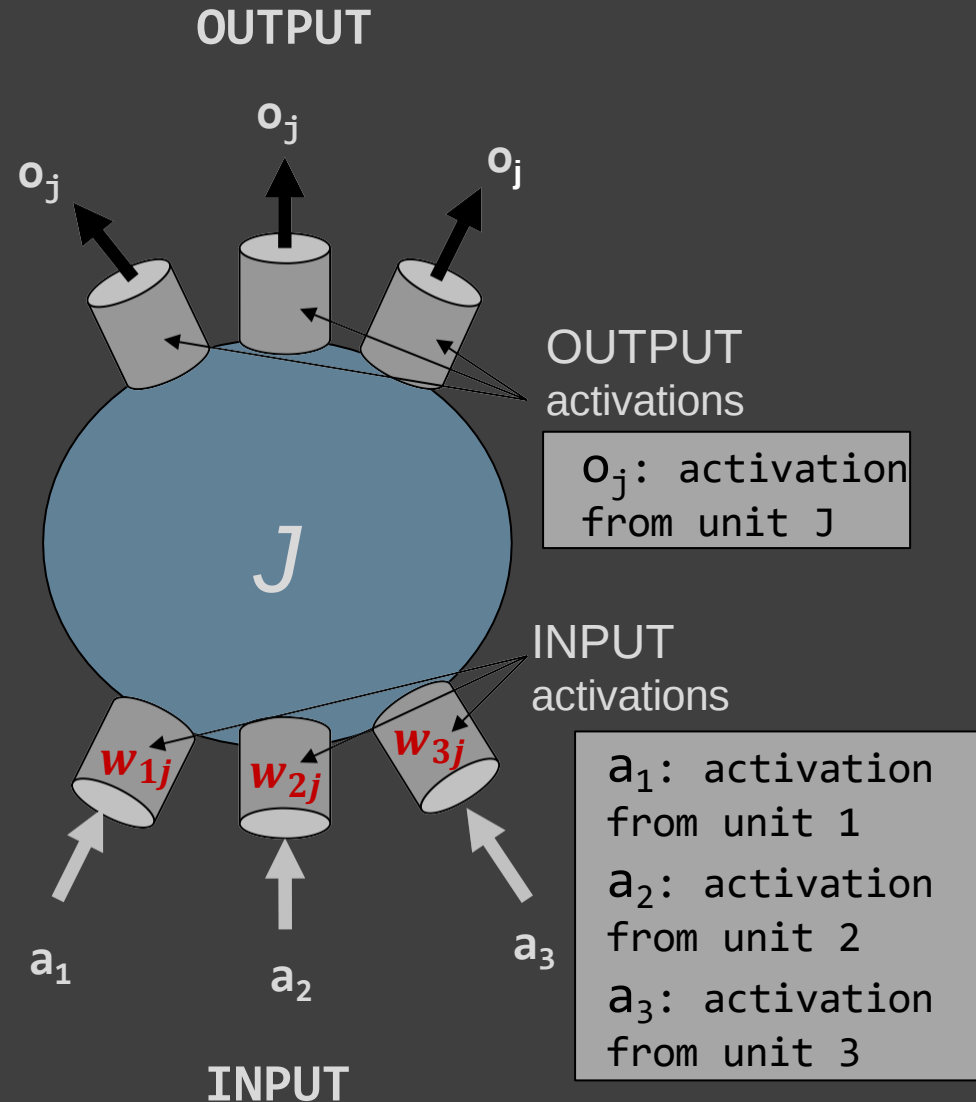
w_{1j} : βάρος της σύνδεσης μεταξύ νευρώνα 1 και νευρώνα j
 w_{2j} : βάρος της σύνδεσης μεταξύ νευρώνα 2 και νευρώνα j
 w_{3j} : βάρος της σύνδεσης μεταξύ νευρώνα 3 και νευρώνα j

Τεχνητός Νευρώνας

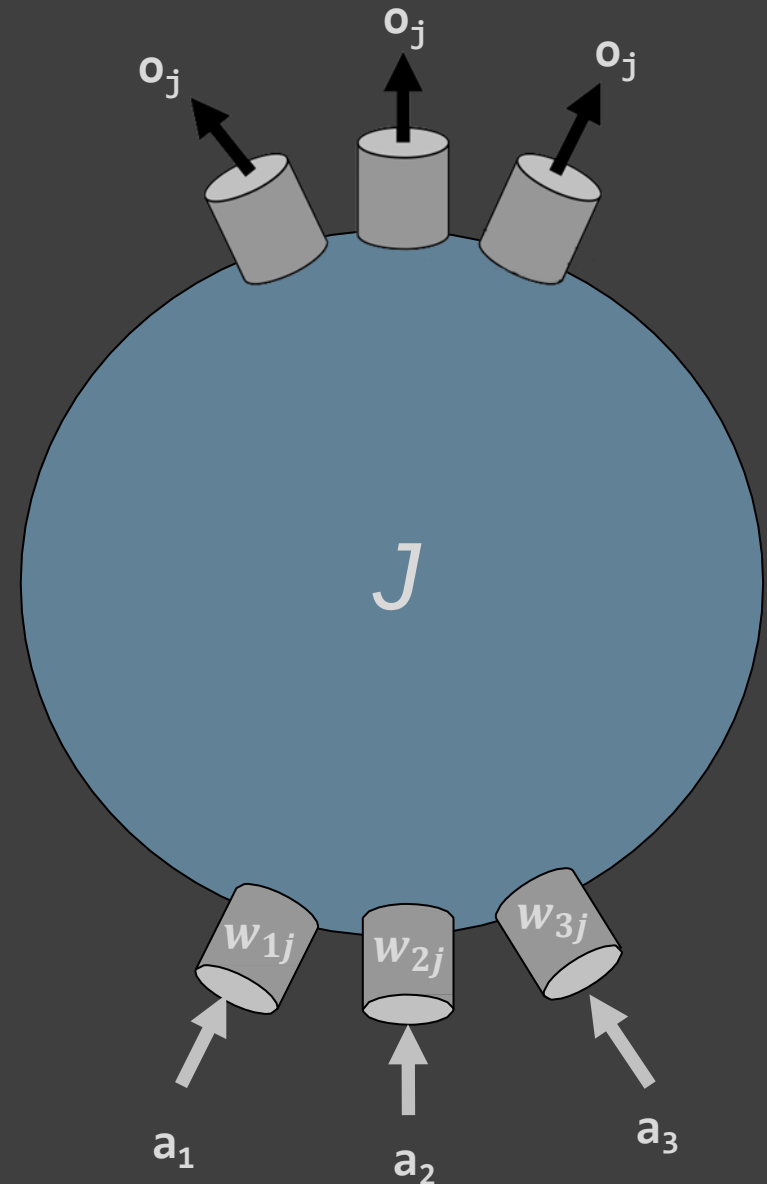
Κάθε σύνδεση φέρει ένα **βάρος**, το οποίο προσδιορίζει πόσο ισχυρή ή ασθενής είναι.

- μη διακριτές τιμές (συνήθως στο διάστημα $(-1,1)$ ή $(0,1)$)
- τιμές κοντά στο 0: ασθενής σύνδεση, δεν επηρεάζει πολύ την έξοδο
- τιμές κοντά στο 1: ισχυρή σύνδεση, επηρεάζει αρκετά την έξοδο, αυξάνοντας την τιμή της
- τιμές κοντά στο -1: ισχυρή σύνδεση, επηρεάζει αρκετά την έξοδο, μειώνοντας την τιμή της

Τεχνητός Νευρώνας

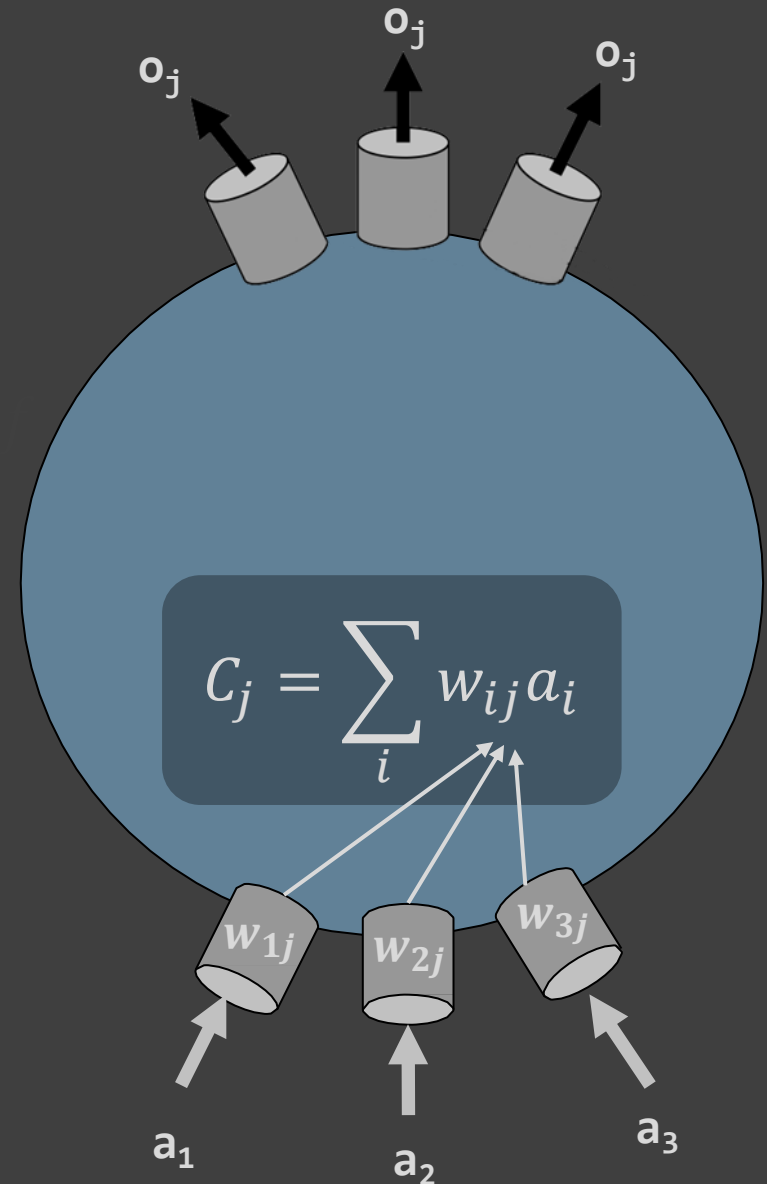
Πώς υπολογίζεται η έξοδος
του τεχνητού νευρώνα;

Τεχνητός Νευρώνας

Πώς υπολογίζεται η **έξοδος**
του τεχνητού νευρώνα;

σταθμισμένο άθροισμα εισόδων

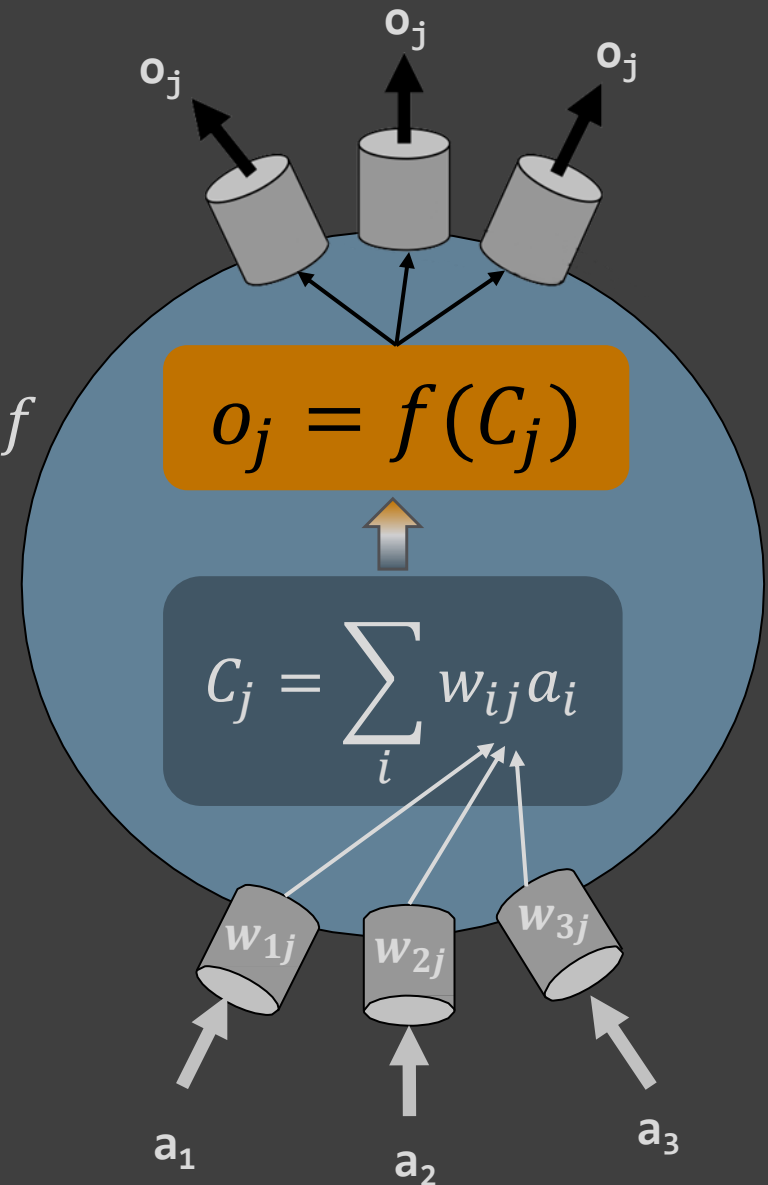

Τεχνητός Νευρώνας

Πώς υπολογίζεται η **έξοδος**
του τεχνητού νευρώνα;

“συμπίεση” μέσω της συνάρτησης f

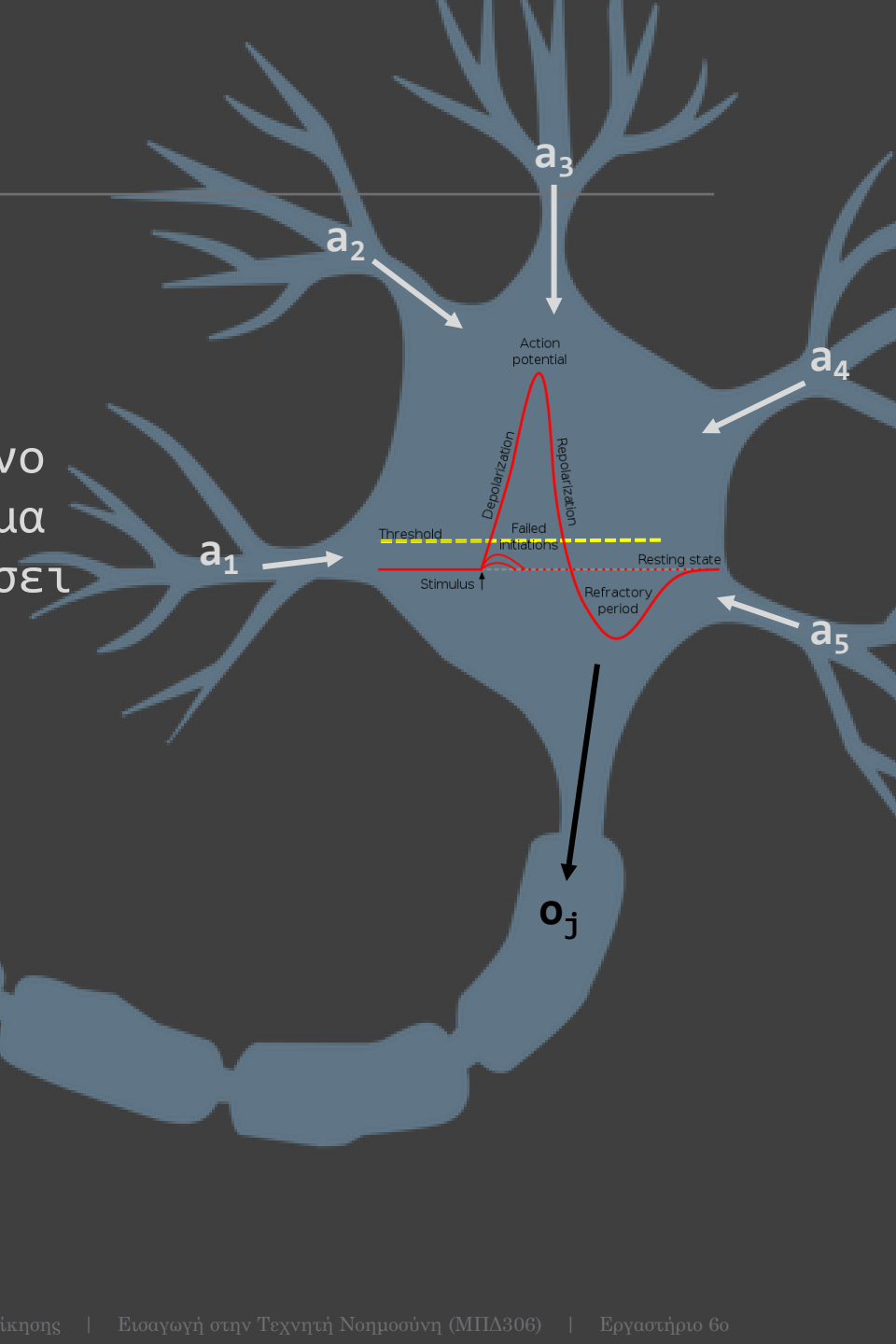
σταθμισμένο άθροισμα εισόδων

Τεχνητός Νευρώνας

Βιολογικός Νευρώνας

- η έξοδος **ενεργοποιείται** μόνο όταν το σταθμισμένο άθροισμα των σημάτων εισόδου ξεπεράσει ένα **κατώφλι**
- η έξοδος είναι κάθε φορά ίδιου μεγέθους/έντασης

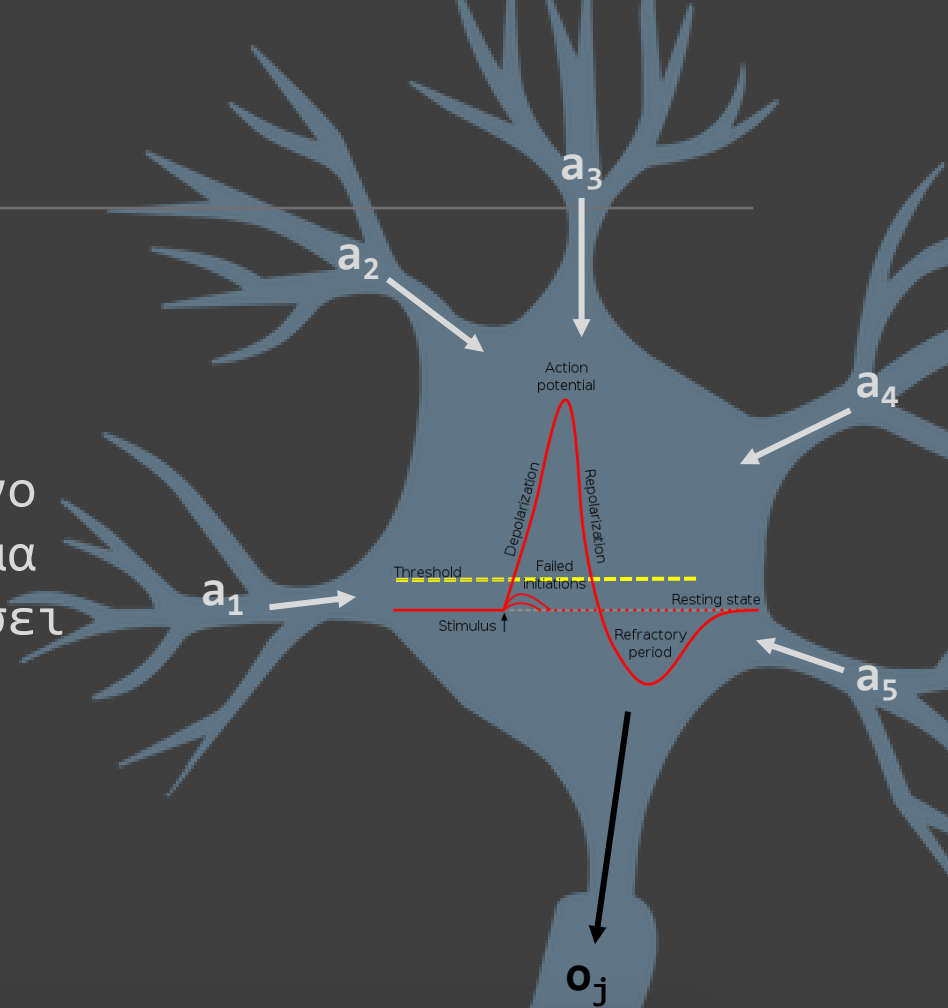
Τεχνητός Νευρώνας

Βιολογικός Νευρώνας

- η έξοδος **ενεργοποιείται** μόνο όταν το σταθμισμένο άθροισμα των σημάτων εισόδου ξεπεράσει ένα **κατώφλι**
- η έξοδος είναι κάθε φορά ίδιου μεγέθους/έντασης

Συνεπώς:

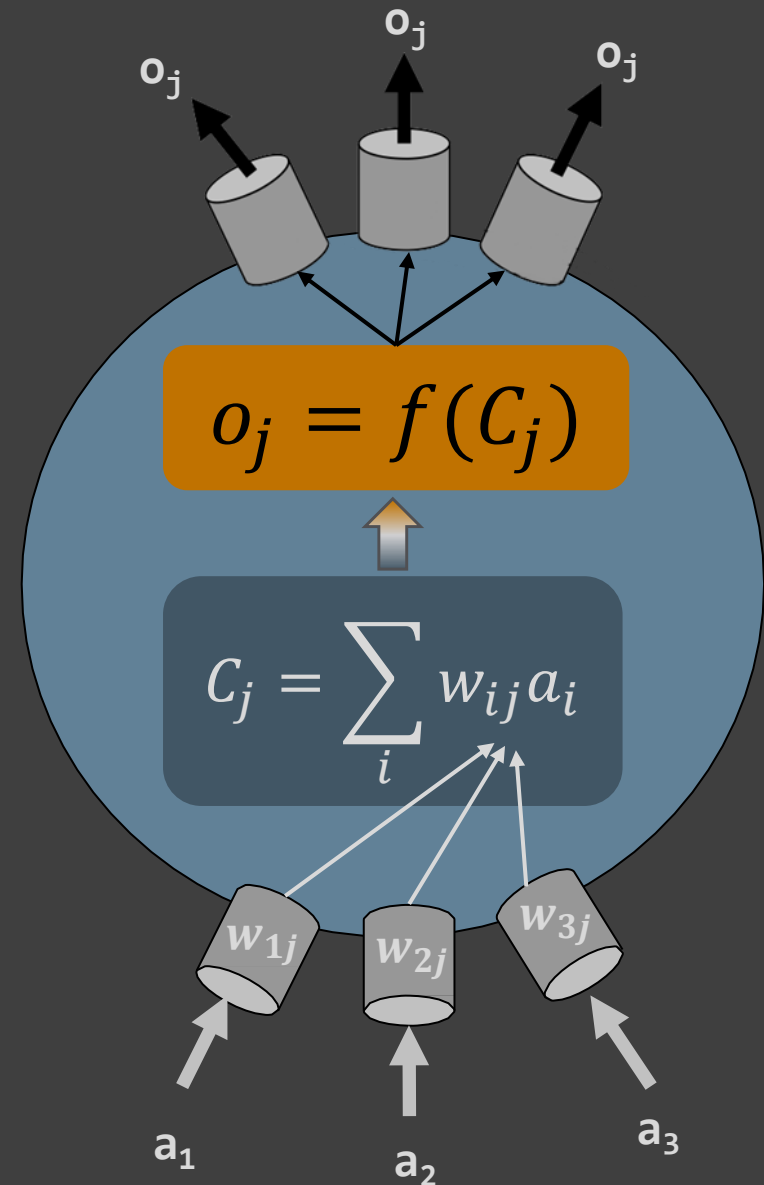
- ✓ υψηλές τιμές εισόδου ΔΕΝ οδηγούν σε ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΗ έξοδο
- ✓ χαμηλές τιμές εισόδου ΔΕΝ οδηγούν σε ΑΣΘΕΝΕΣΤΕΡΗ έξοδο
- ✓ συχνότητα ενεργοποίησης, όχι ένταση

Τεχνητός Νευρώνας

η έξοδος του τεχνητού νευρώνα αναλογεί στη **συχνότητα ενεργοποίησης** του βιολογικού νευρώνα

- η συχνότητα ενεργοποίησης του βιολογικού νευρώνα δεν ξεπερνάει τις τυπικές μέγιστες και ελάχιστες τιμές της
- η τιμή εξόδου του τεχνητού νευρώνα “συμπιέζεται” για να παραμένει μέσα σε συγκεκριμένα όρια

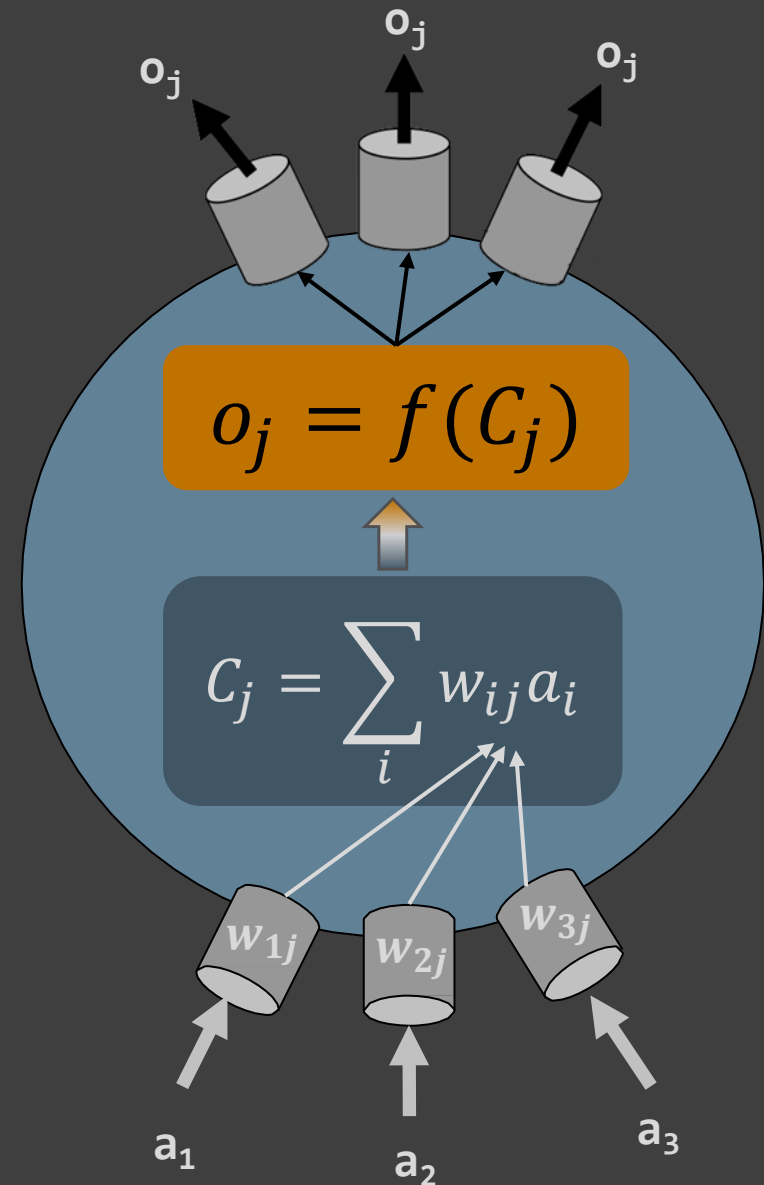
Τεχνητός Νευρώνας

η έξοδος του τεχνητού νευρώνα αναλογεί στη **συχνότητα ενεργοποίησης** του βιολογικού νευρώνα

$o_j = 0 \rightarrow$ ο νευρώνας δεν ενεργοποιείται

$o_j = 1 \rightarrow$ ο νευρώνας ενεργοποιείται με τη μέγιστη συχνότητα

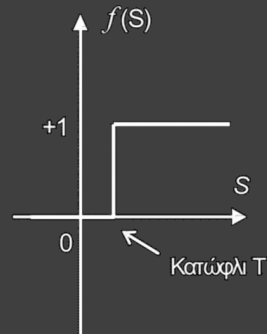
όλες οι ενδιάμεσες τιμές αντιστοιχούν σε ενδιάμεσες τιμές της συχνότητας ενεργοποίησης

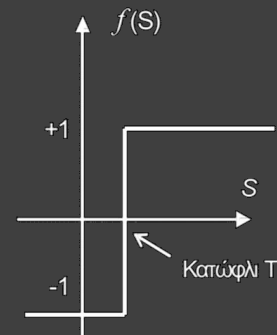
Τεχνητός Νευρώνας

Συνάρτηση ενεργοποίησης f

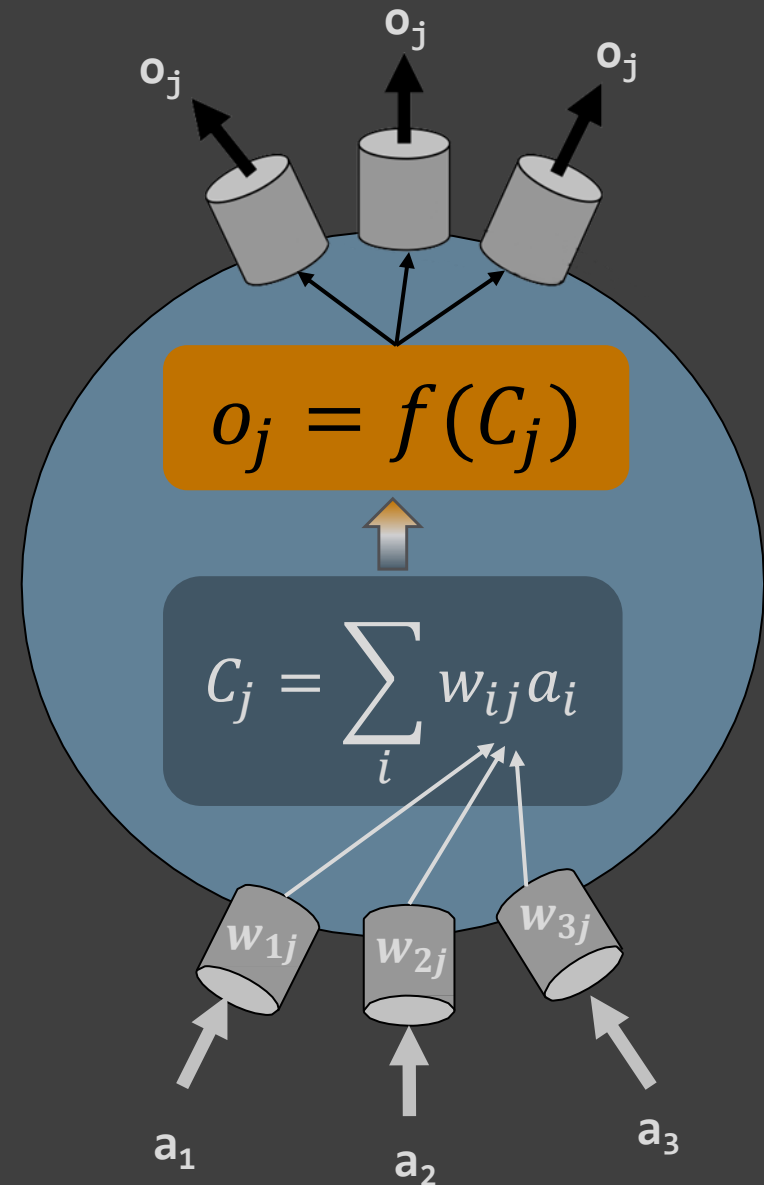
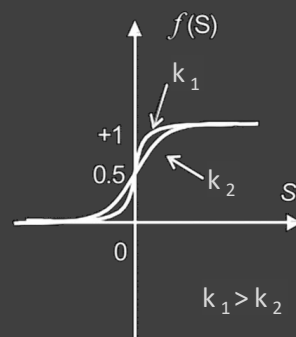
- ΒΗΜΑΤΙΚΗ
(διακριτές τιμές)

- ΠΡΟΣΗΜΟΥ
(διακριτές τιμές)

- ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ
(συνεχείς τιμές)

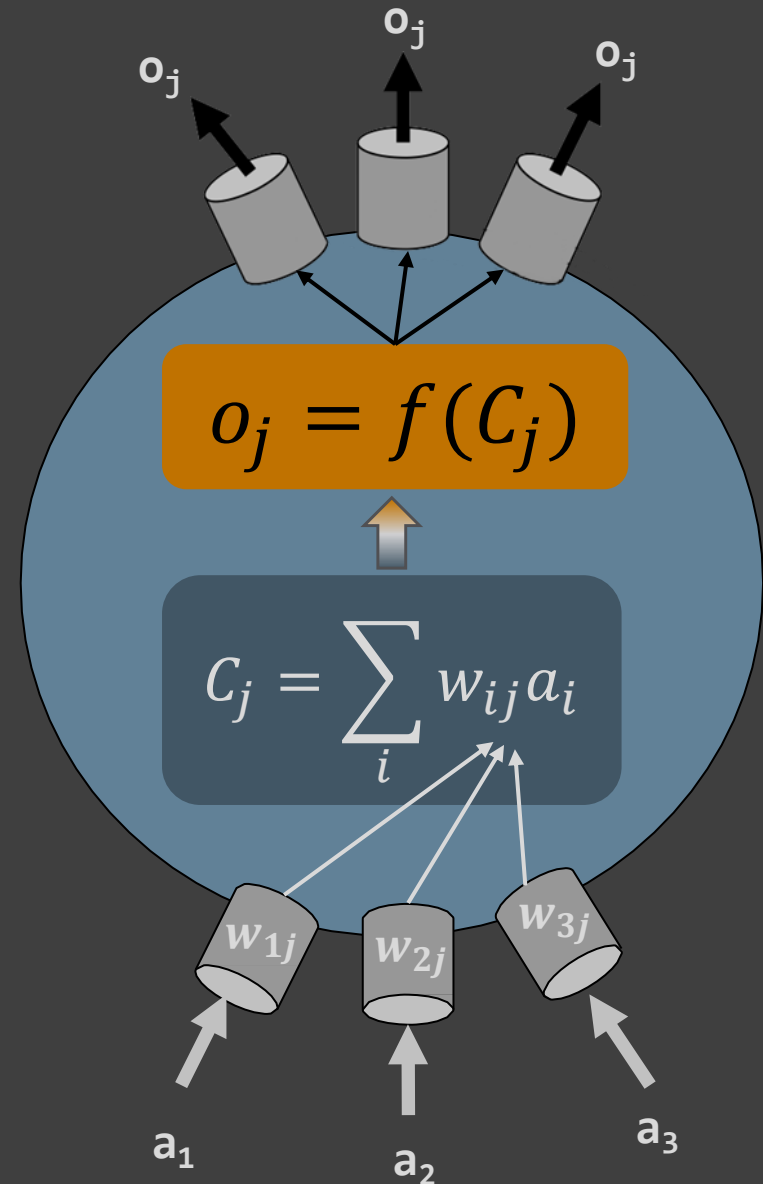
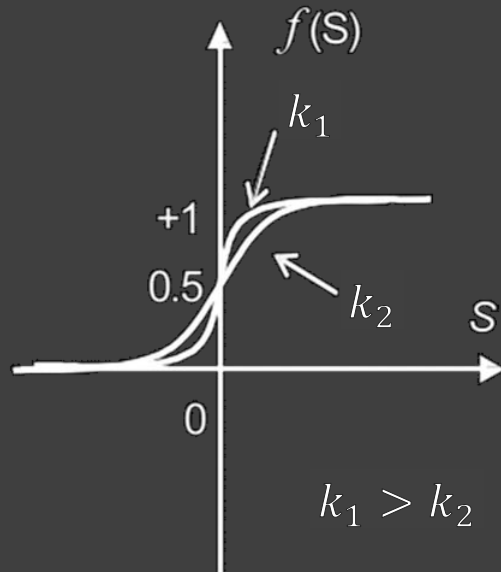

Τεχνητός Νευρώνας

Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-kx}}$$

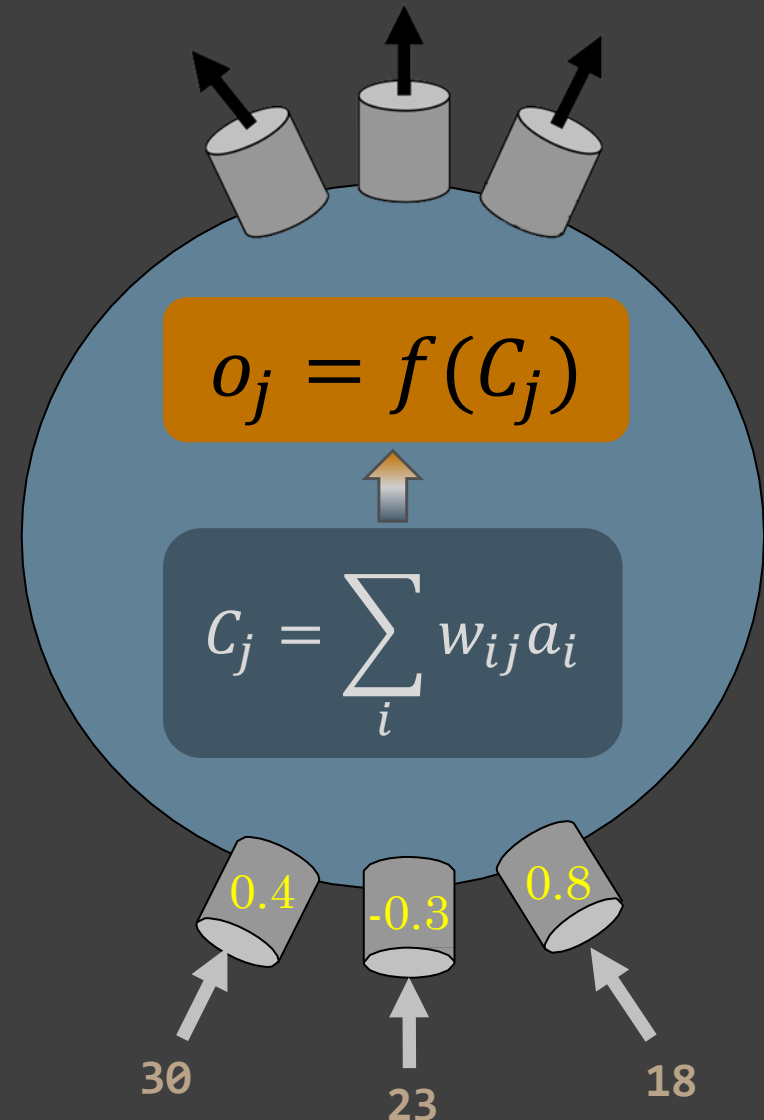

Παράδειγμα υπολογισμού εξόδου

Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-0.2x}}$$

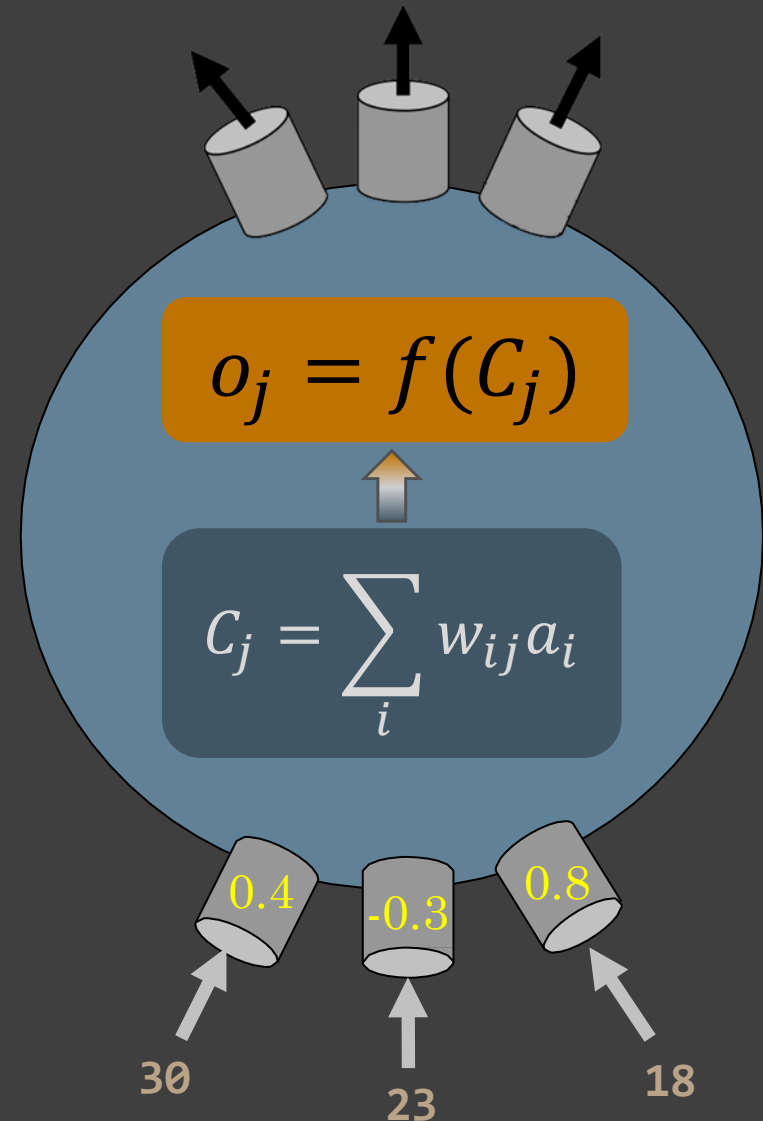
Παράδειγμα υπολογισμού εξόδου

Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-0.2x}}$$

$$C_j = \sum_i w_{ij} a_i = 0.4 \cdot 30$$
$$-0.3 \cdot 23 + 0.8 \cdot 18 = 19.5$$

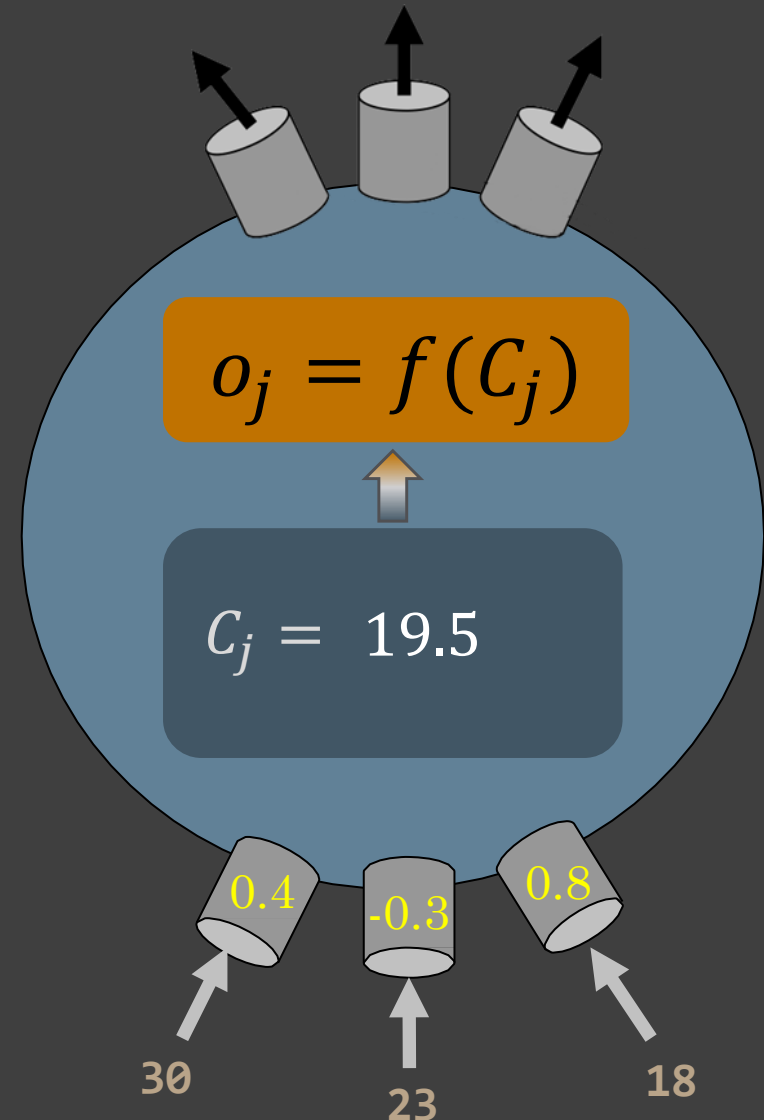
Παράδειγμα υπολογισμού εξόδου

Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-0.2x}}$$

$$C_j = \sum_i w_{ij} a_i = 0.4 \cdot 30$$
$$-0.3 \cdot 23 + 0.8 \cdot 18 = 19.5$$

Παράδειγμα υπολογισμού εξόδου

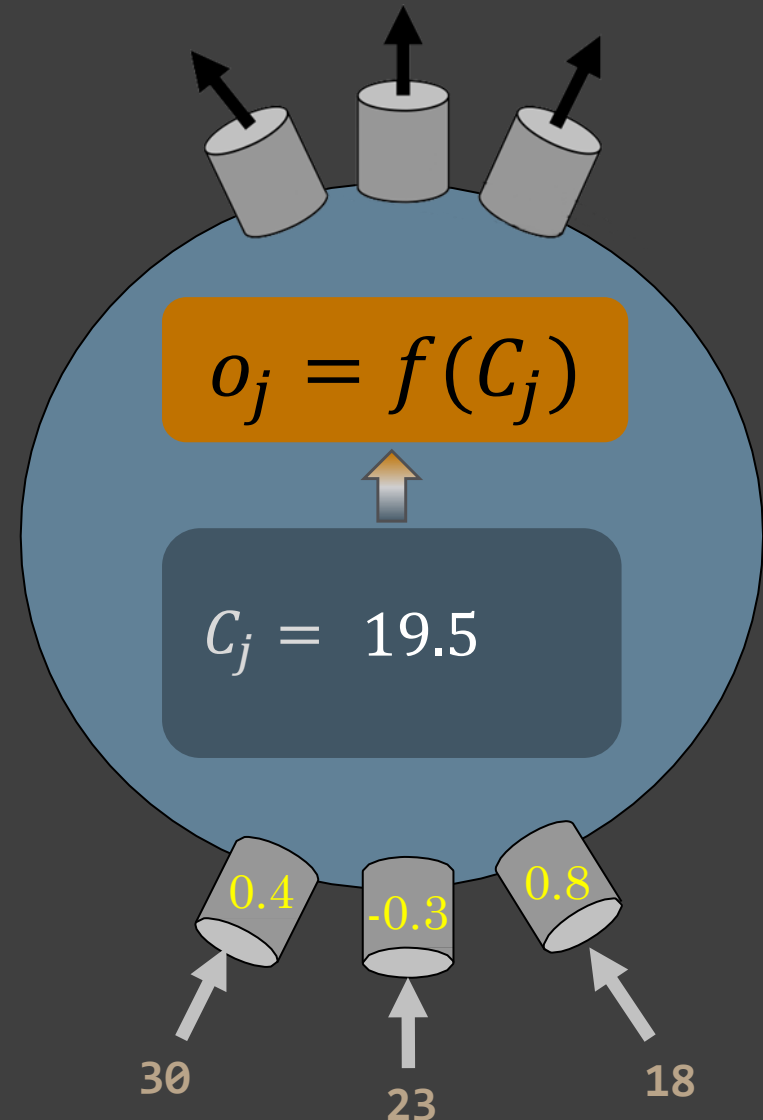
Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-0.2x}}$$

$$C_j = \sum_i w_{ij} a_i = 0.4 \cdot 30$$
$$-0.3 \cdot 23 + 0.8 \cdot 18 = 19.5$$

$$O_j = f(C_j) = \frac{1}{1 + e^{-0.2 \cdot C_j}} =$$
$$\frac{1}{1 + e^{-0.2 \cdot 19.5}} = 0.98$$

Παράδειγμα υπολογισμού εξόδου

Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

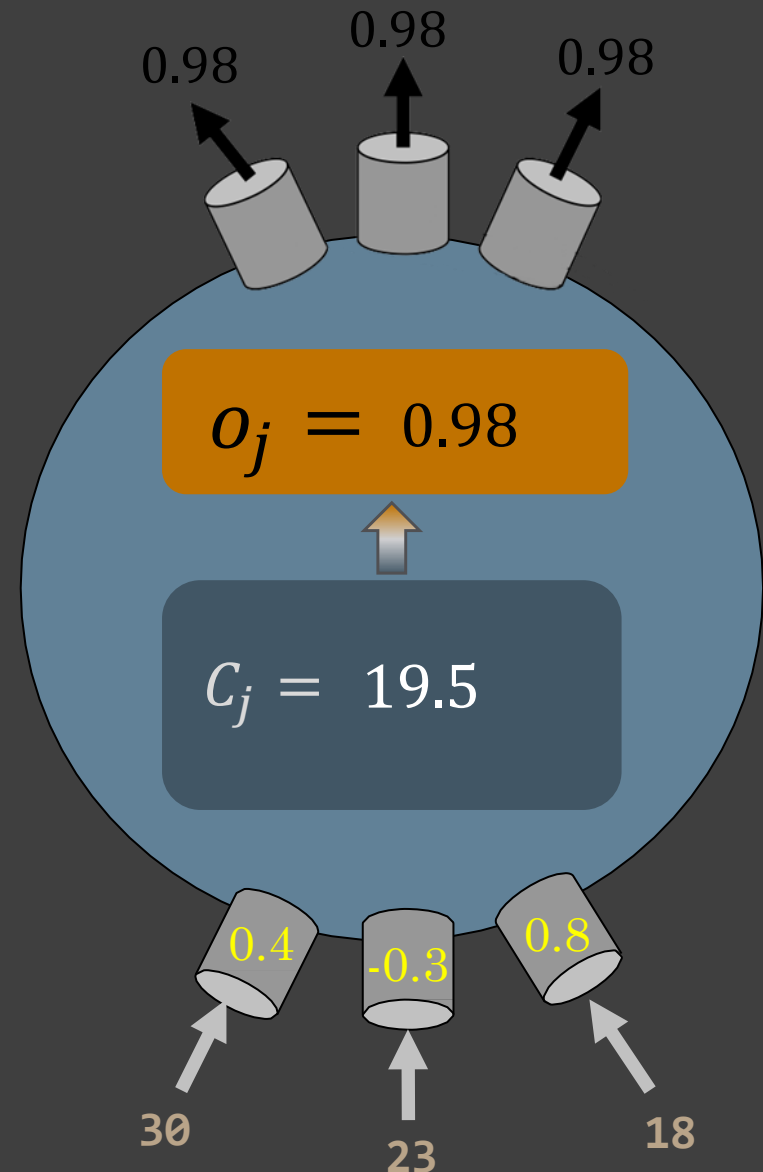
$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-0.2x}}$$

$$C_j = \sum_i w_{ij} a_i = 0.4 \cdot 30$$

$$-0.3 \cdot 23 + 0.8 \cdot 18 = 19.5$$

$$O_j = f(C_j) = \frac{1}{1 + e^{-0.2 \cdot C_j}} =$$

$$\frac{1}{1 + e^{-0.2 \cdot 19.5}} = 0.98$$

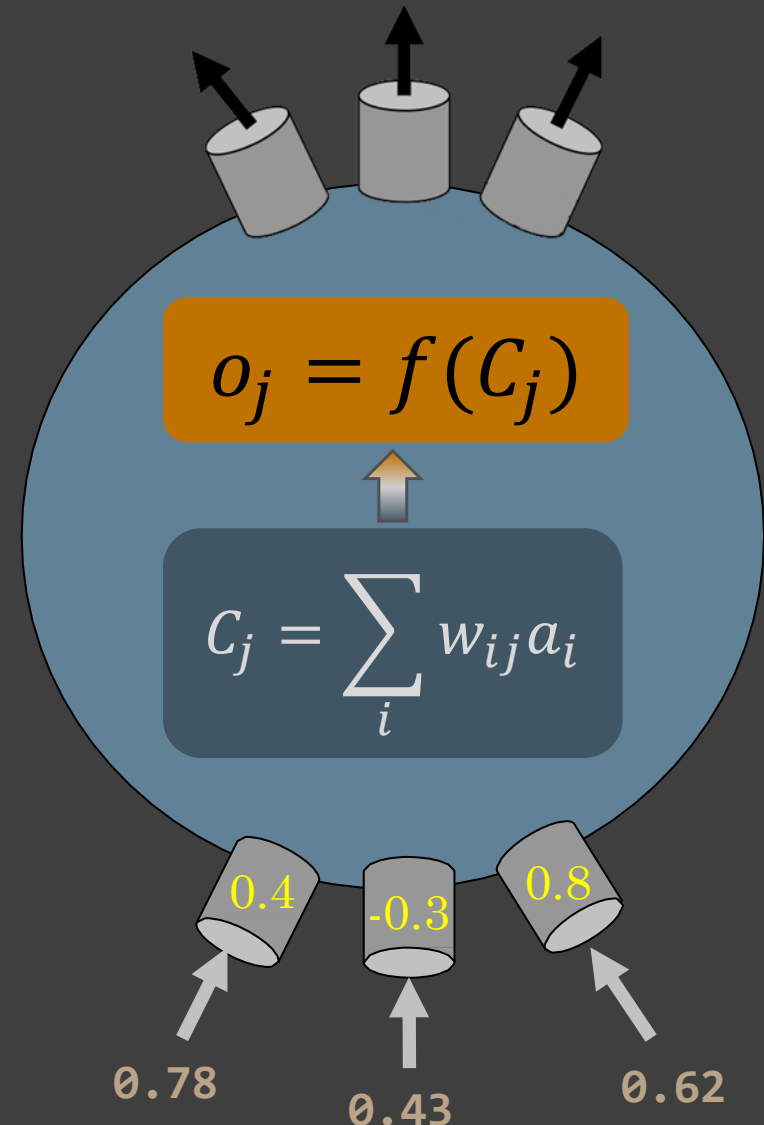

Παράδειγμα υπολογισμού εξόδου

Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-0.2x}}$$

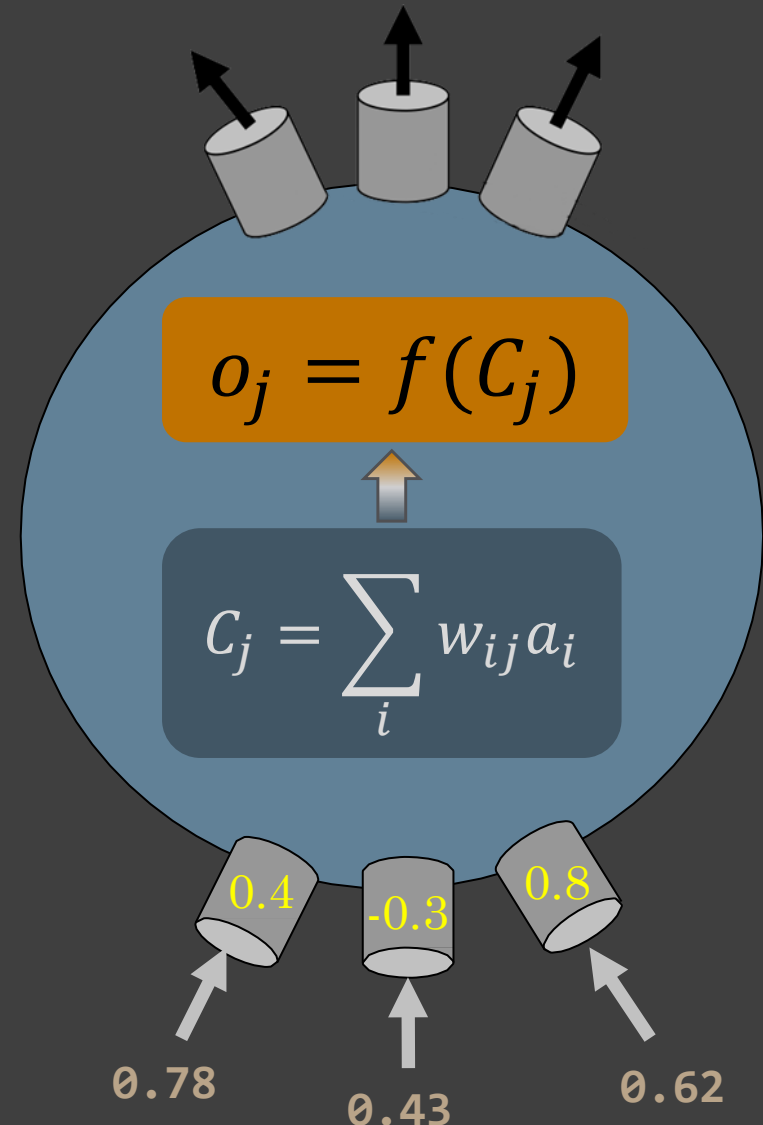
Παράδειγμα υπολογισμού εξόδου

Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-0.2x}}$$

$$C_j = \sum_i w_{ij} a_i = 0.4 \cdot 0.78$$
$$-0.3 \cdot 0.43 + 0.8 \cdot 0.62 = 0.679$$

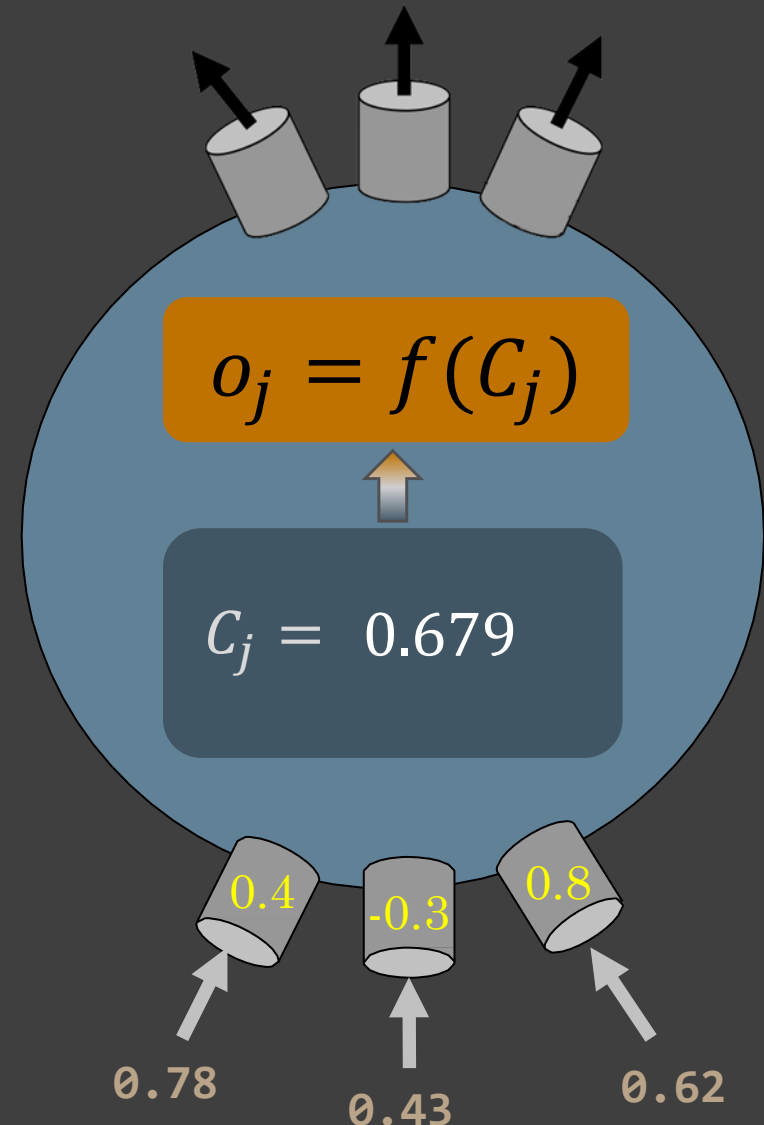
Παράδειγμα υπολογισμού εξόδου

Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-0.2x}}$$

$$C_j = \sum_i w_{ij} a_i = 0.4 \cdot 0.78$$
$$-0.3 \cdot 0.43 + 0.8 \cdot 0.62 = 0.679$$

Παράδειγμα υπολογισμού εξόδου

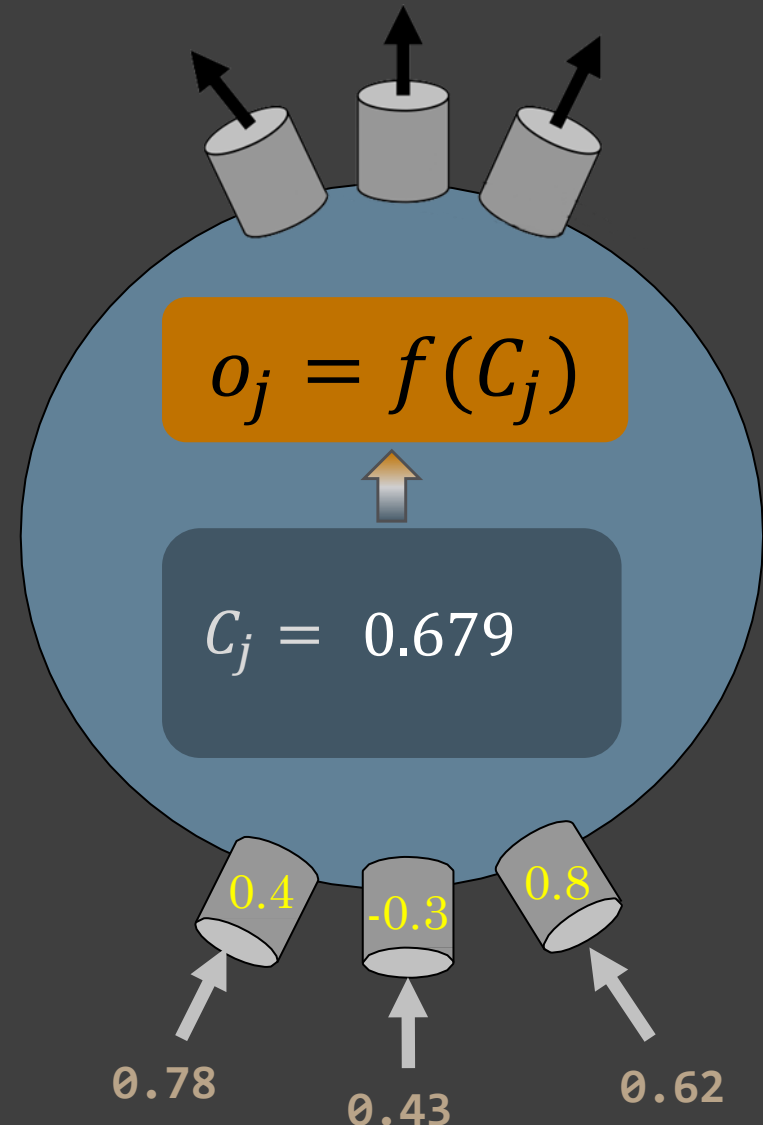
Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-0.2x}}$$

$$C_j = \sum_i w_{ij} a_i = 0.4 \cdot 0.78 \\ -0.3 \cdot 0.43 + 0.8 \cdot 0.62 = 0.679$$

$$O_j = f(C_j) = \frac{1}{1 + e^{-0.2 \cdot C_j}} = \\ \frac{1}{1 + e^{-0.2 \cdot 0.679}} = 0.53$$

Παράδειγμα υπολογισμού εξόδου

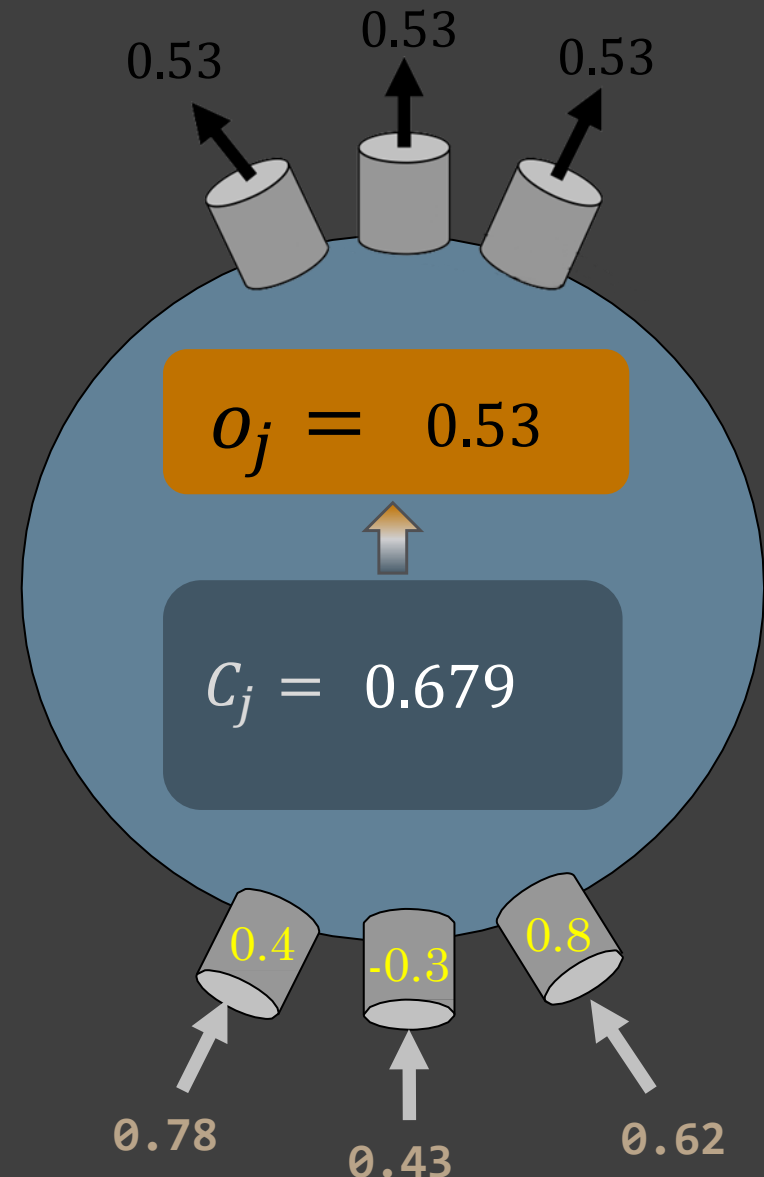
Συνάρτηση ενεργοποίησης f

ΣΙΓΜΟΕΙΔΗΣ

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-0.2x}}$$

$$C_j = \sum_i w_{ij} a_i = 0.4 \cdot 0.78$$
$$-0.3 \cdot 0.43 + 0.8 \cdot 0.62 = 0.679$$

$$O_j = f(C_j) = \frac{1}{1 + e^{-0.2 \cdot C_j}} =$$
$$\frac{1}{1 + e^{-0.2 \cdot 0.679}} = 0.53$$

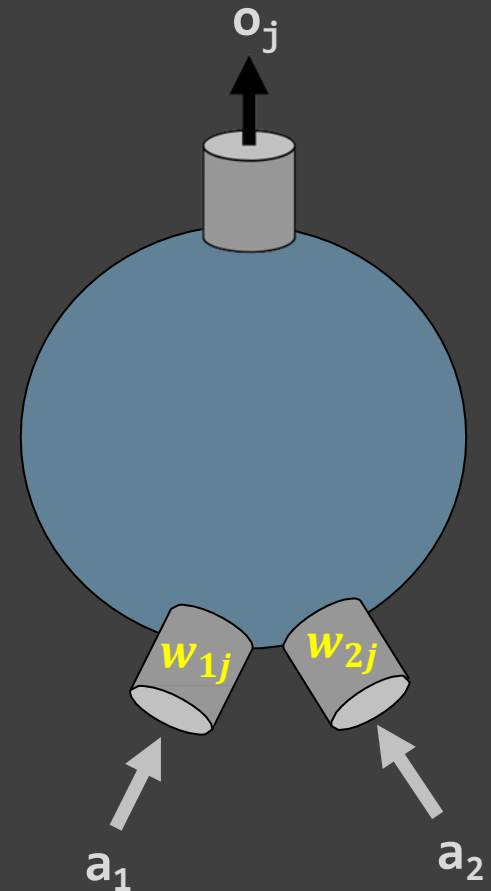

Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \text{αν } x \geq 0.5 \\ 0, \text{αν } x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

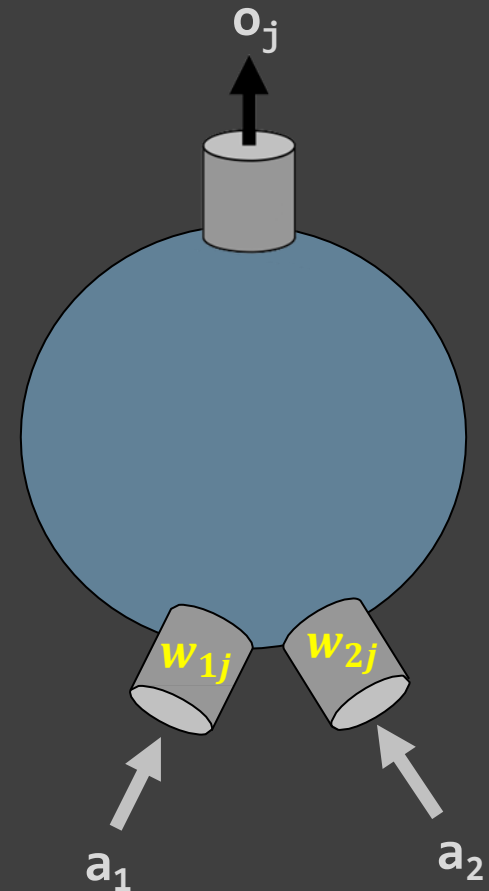
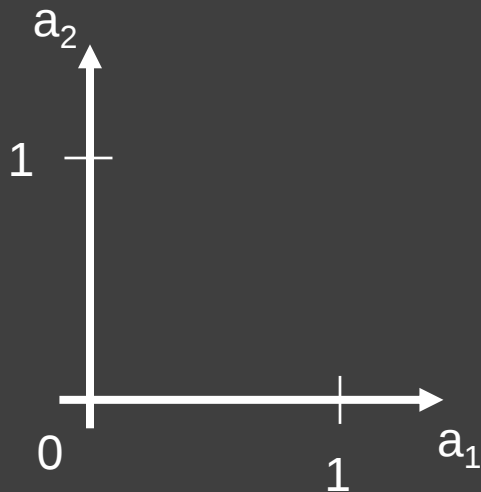

Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

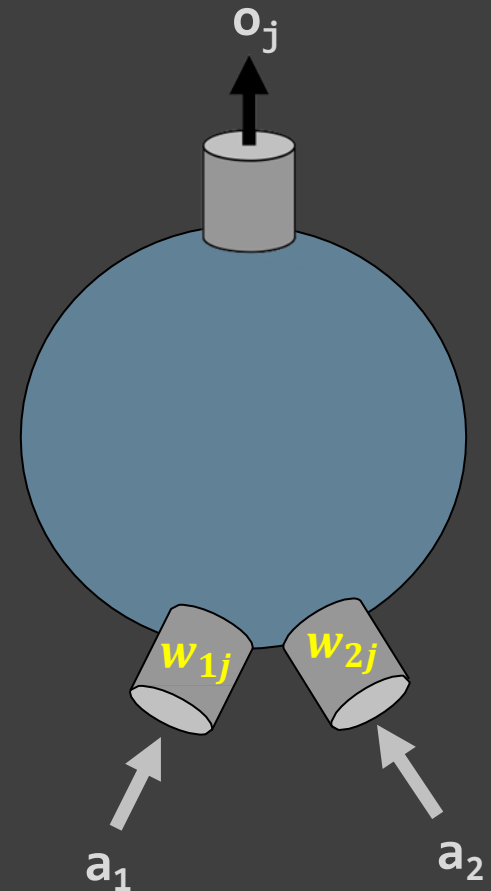
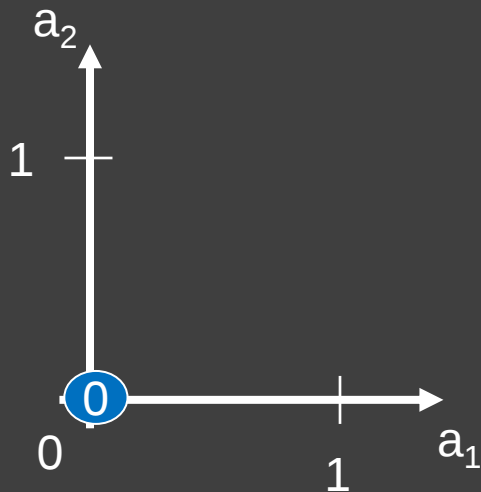

Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \text{αν } x \geq 0.5 \\ 0, & \text{αν } x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

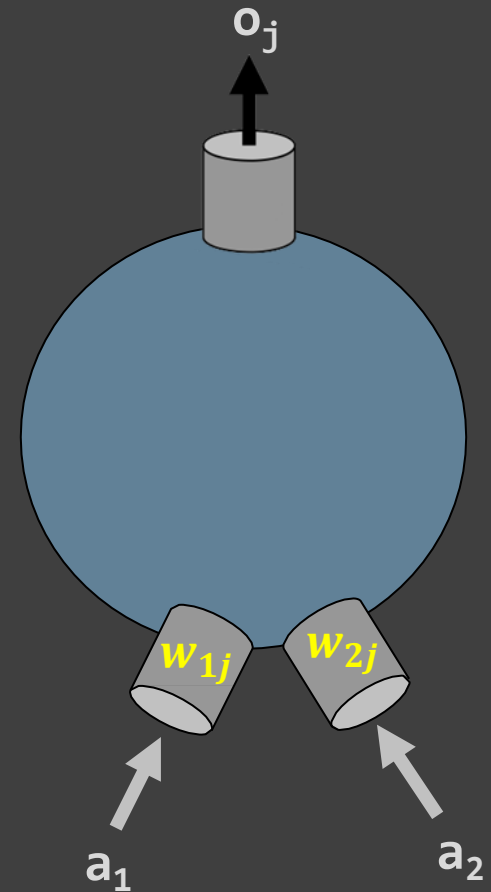
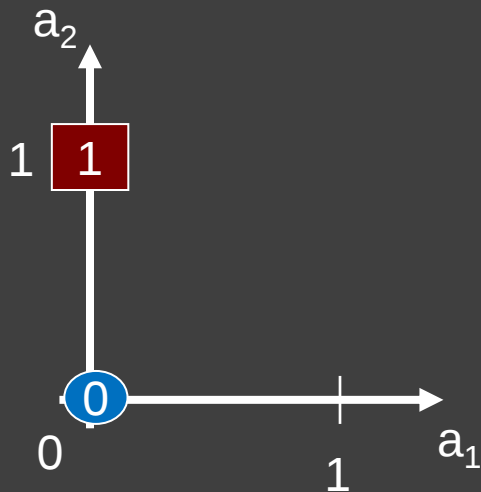

Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

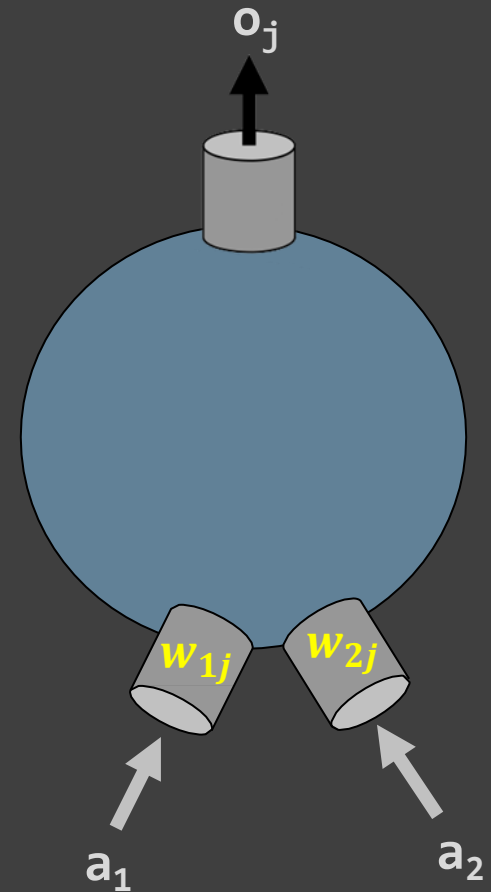
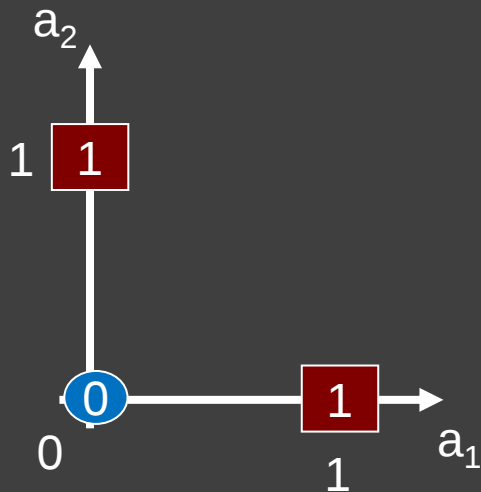

Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \text{αν } x \geq 0.5 \\ 0, \text{αν } x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

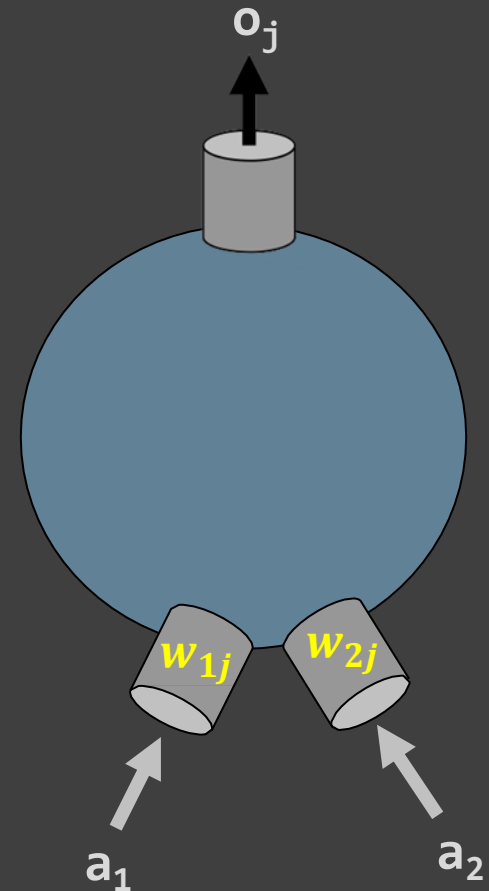
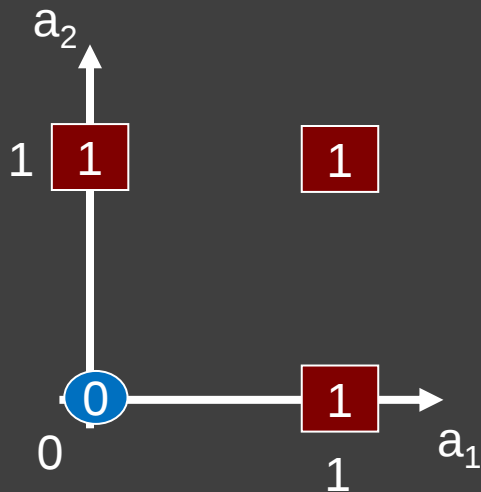

Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \text{αν } x \geq 0.5 \\ 0, \text{αν } x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

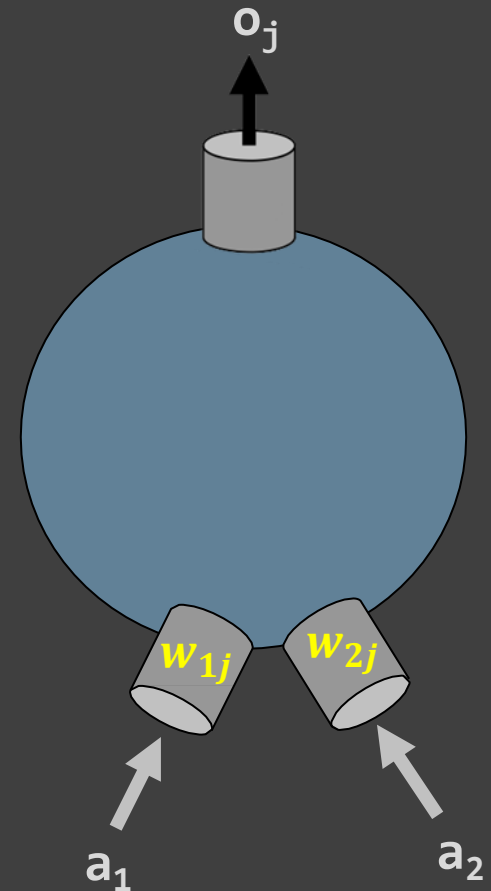
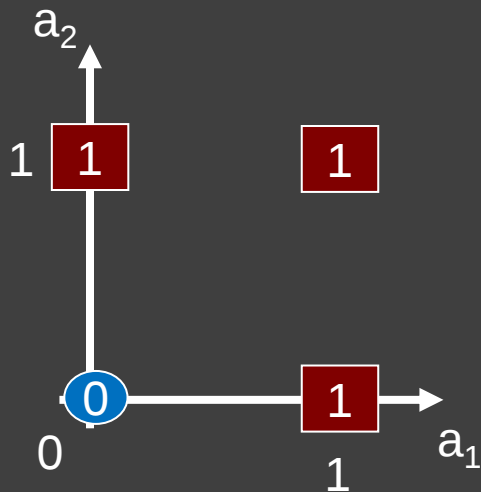
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \text{αν } x \geq 0.5 \\ 0, \text{αν } x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.1, 0.2
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=0$

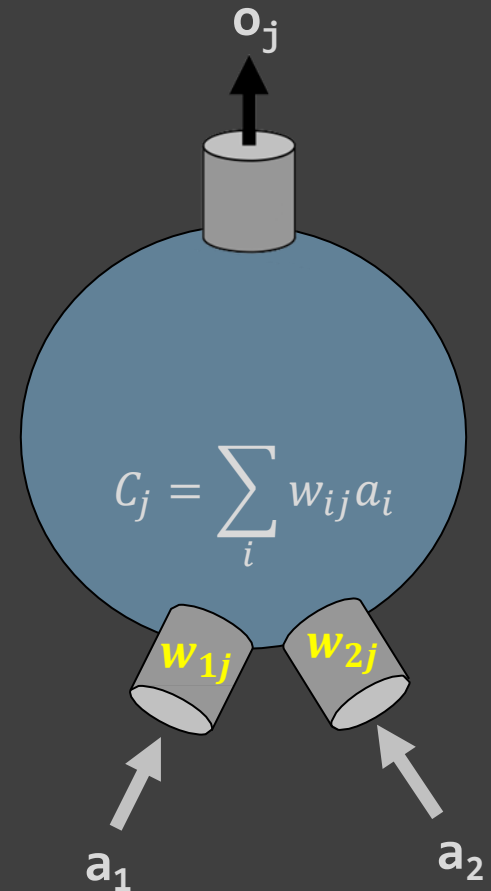
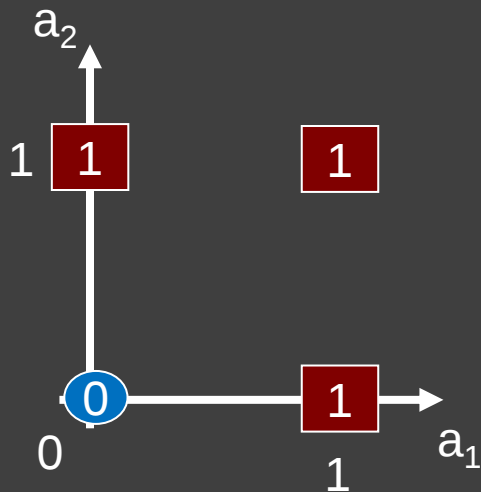
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.1, 0.2
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=0$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.1 \cdot 0 + 0.2 \cdot 0 = 0$

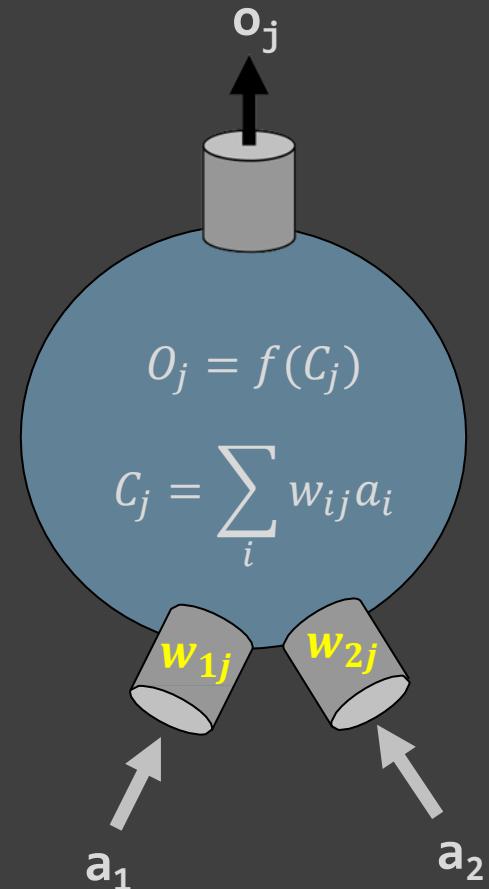
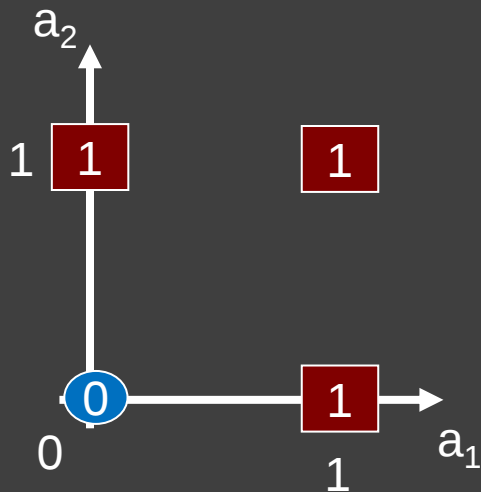
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.1, 0.2
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=0$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.1 \cdot 0 + 0.2 \cdot 0 = 0$
- $O_j = f(0) = 0$

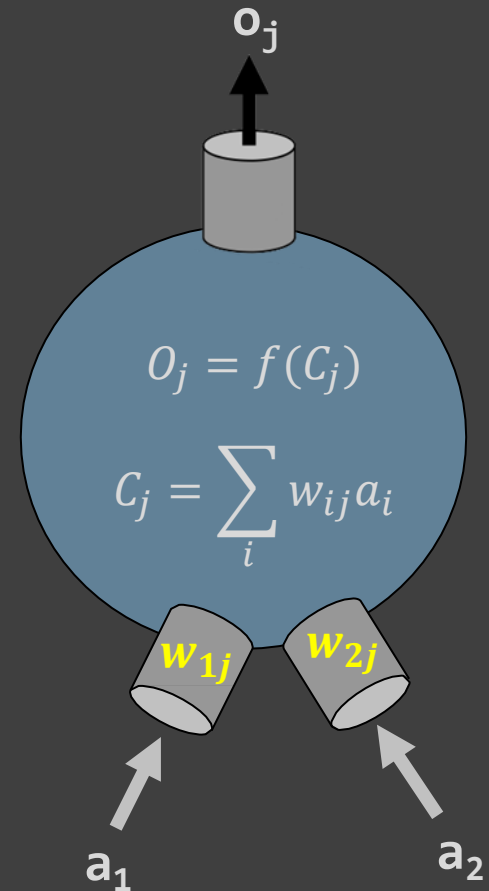
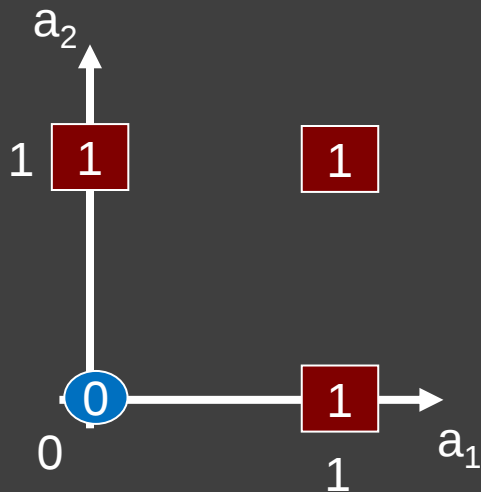
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.1, 0.2
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=0$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.1 \cdot 0 + 0.2 \cdot 0 = 0$
- $O_j = f(0) = 0$

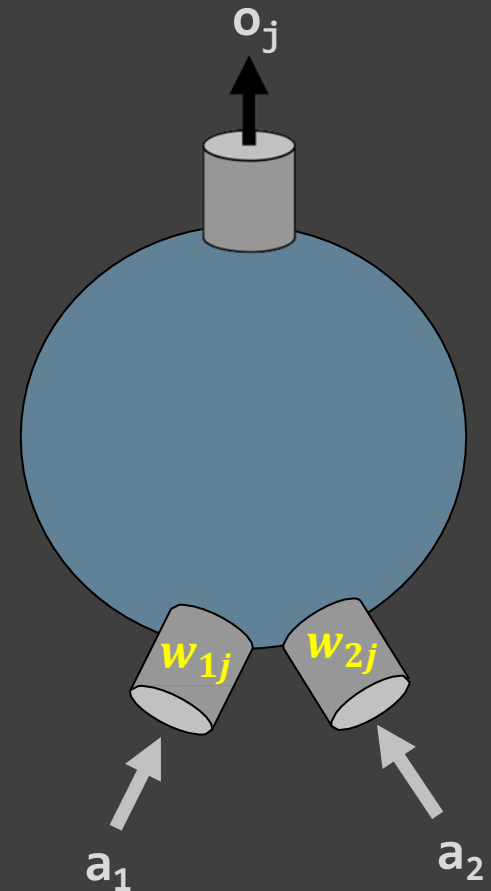
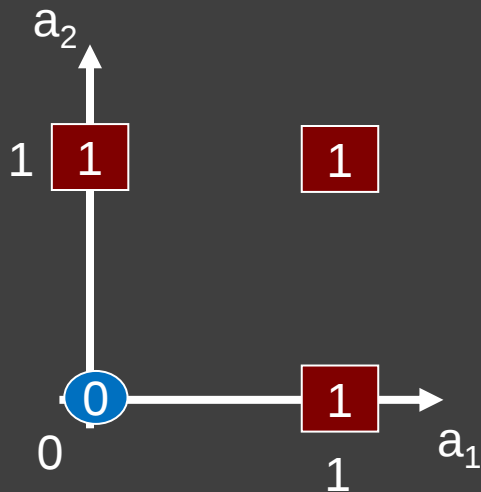
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \text{αν } x \geq 0.5 \\ 0, \text{αν } x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.1, 0.2
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=1$

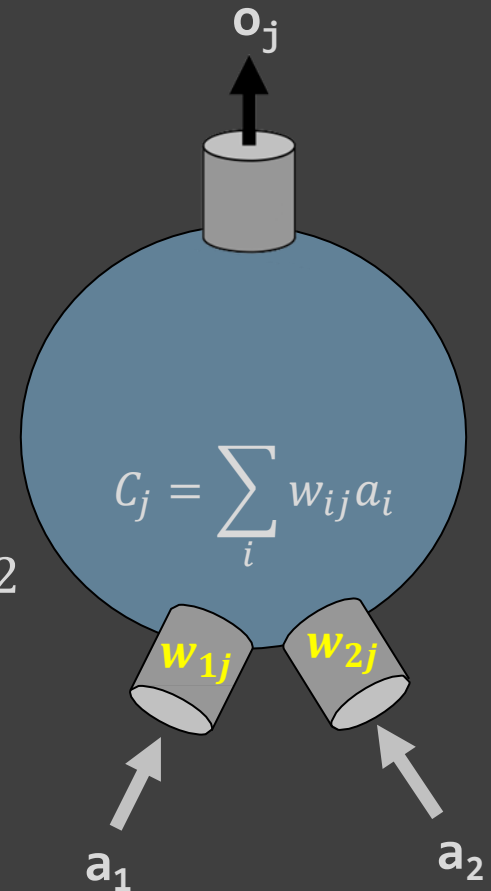
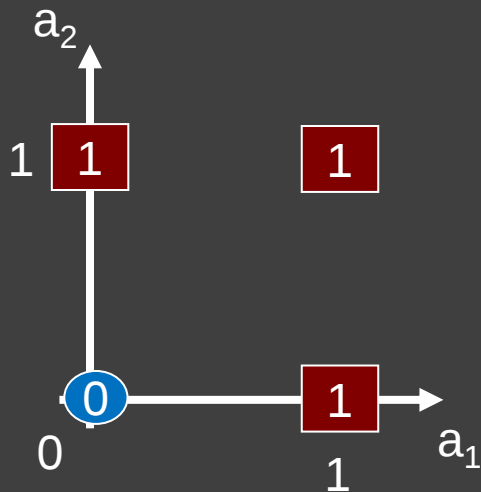
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.1, 0.2
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=1$
- $C_j = \sum_i w_{ij} a_i = 0.1 \cdot 0 + 0.2 \cdot 1 = 0.2$

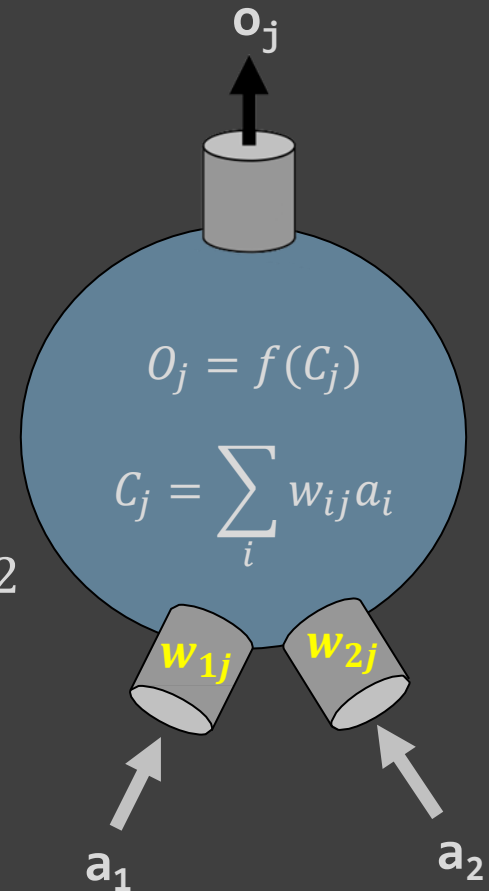
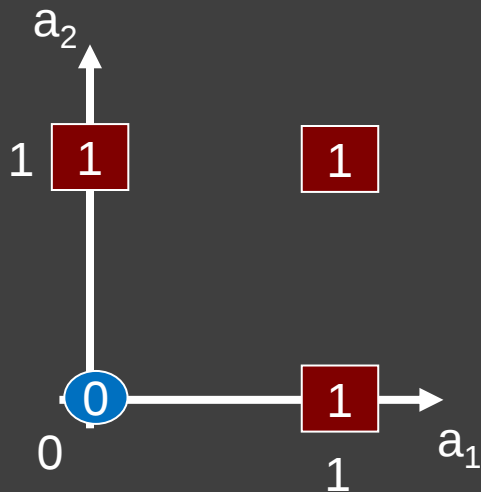
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.1, 0.2
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=1$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.1 \cdot 0 + 0.2 \cdot 1 = 0.2$
- $O_j = f(0.2) = 0$

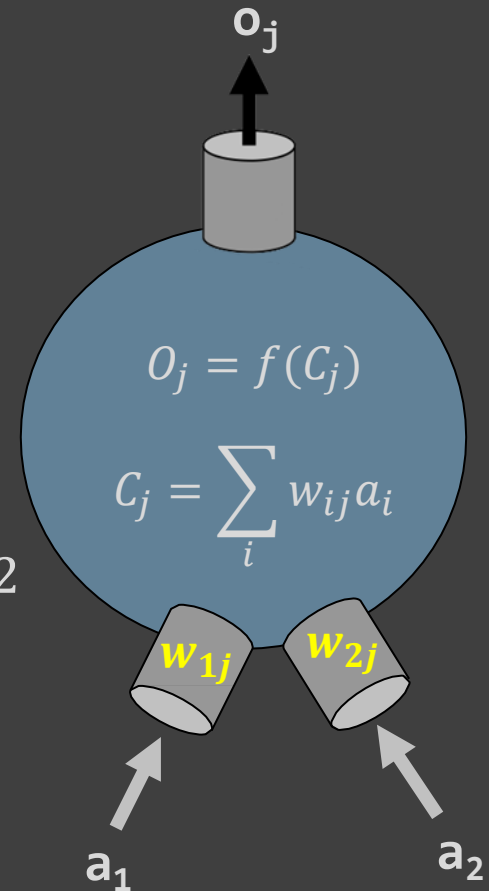
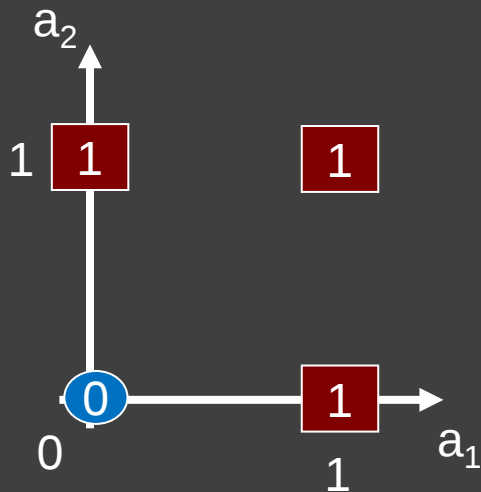
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.1, 0.2
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=1$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.1 \cdot 0 + 0.2 \cdot 1 = 0.2$
- $O_j = f(0.2) = 0$

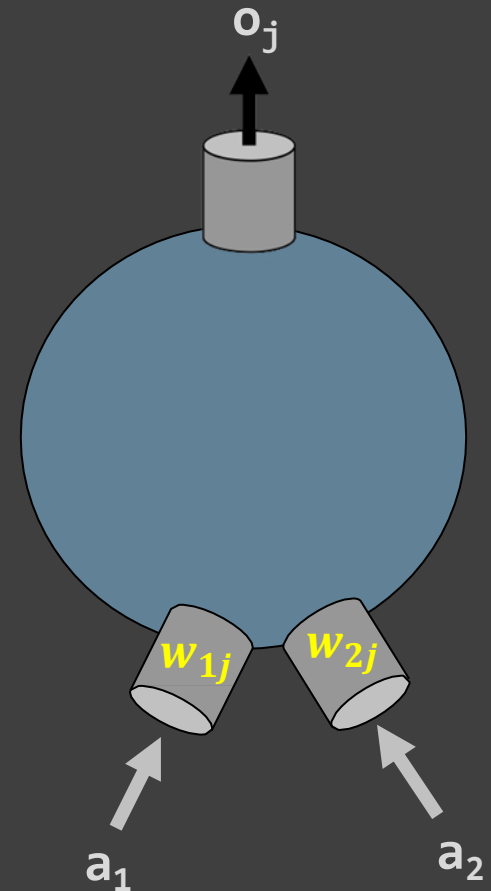
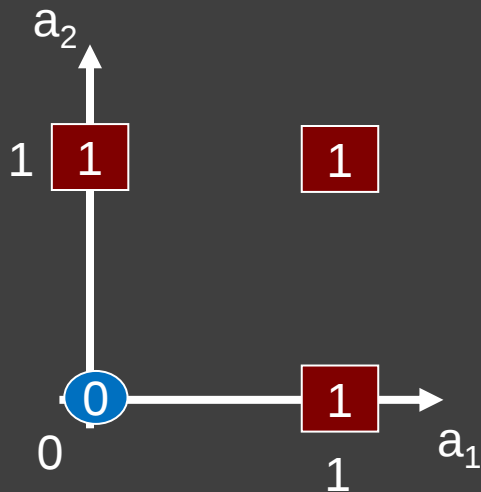
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \text{αν } x \geq 0.5 \\ 0, \text{αν } x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: **0.5**, **0.4**
- είσοδοι: $a_1=1$, $a_2=0$

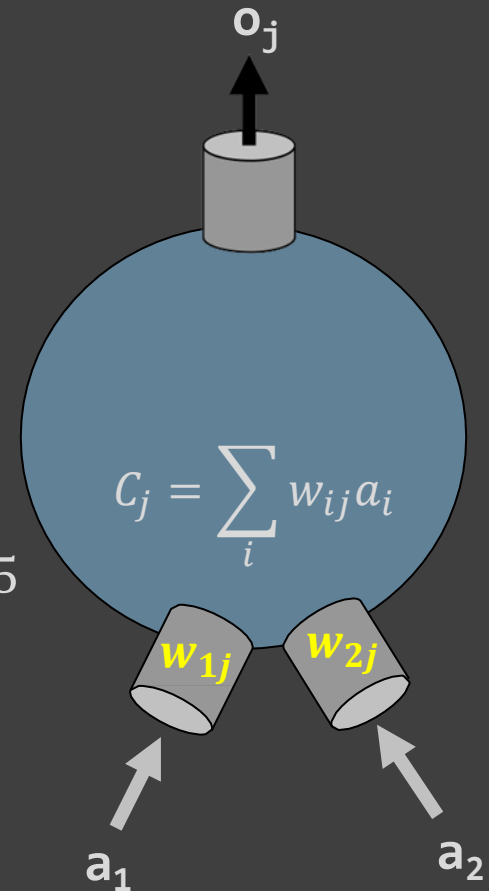
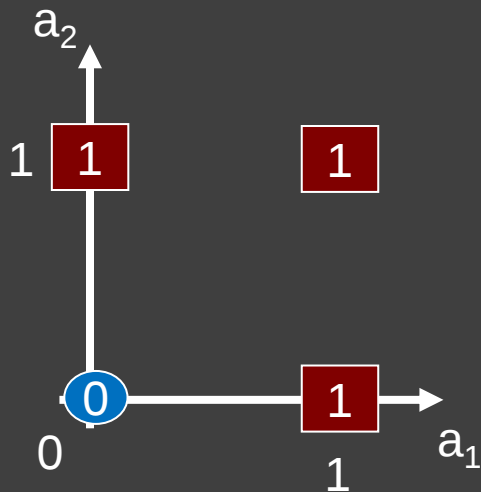
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=1$, $a_2=0$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 1 + 0.4 \cdot 0 = 0.5$

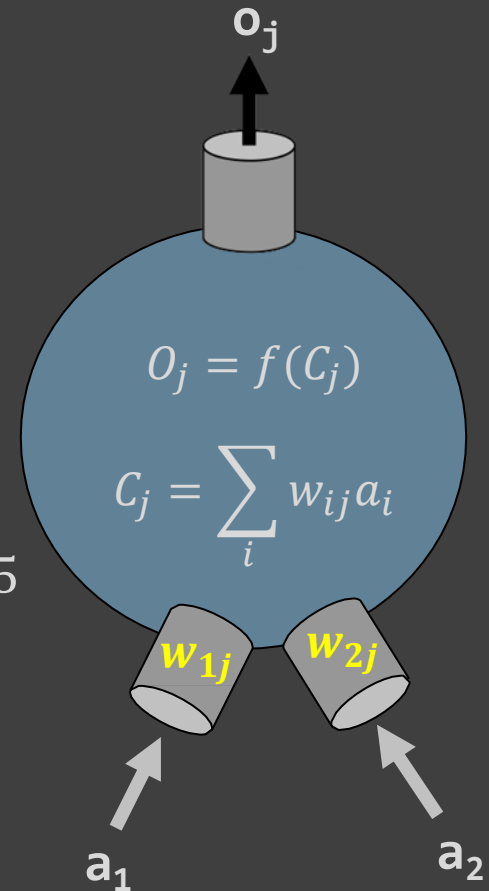
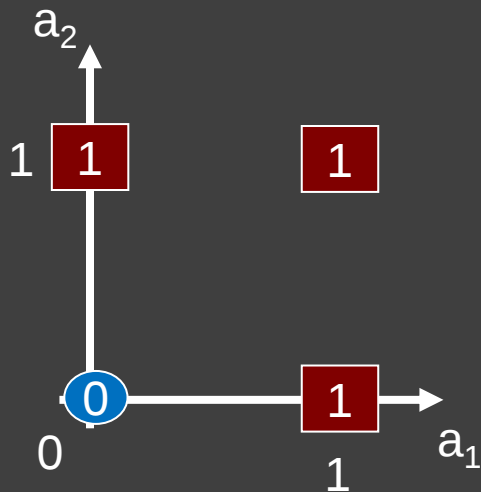
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=1$, $a_2=0$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 1 + 0.4 \cdot 0 = 0.5$
- $O_j = f(0.5) = 1$

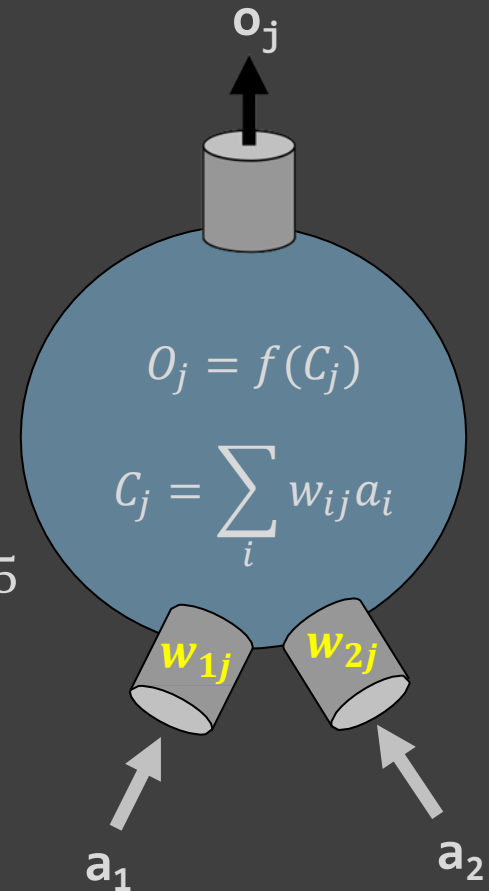
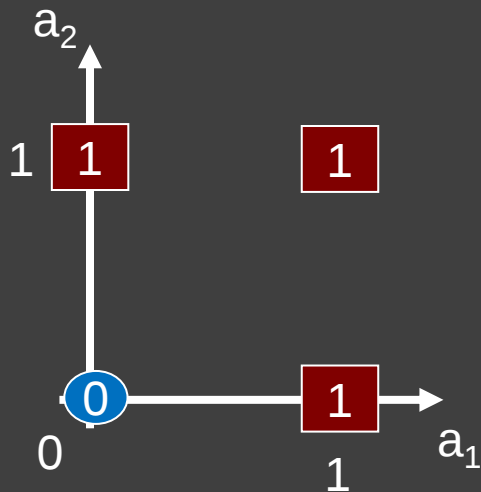
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=1$, $a_2=0$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 1 + 0.4 \cdot 0 = 0.5$
- $O_j = f(0.5) = 1$

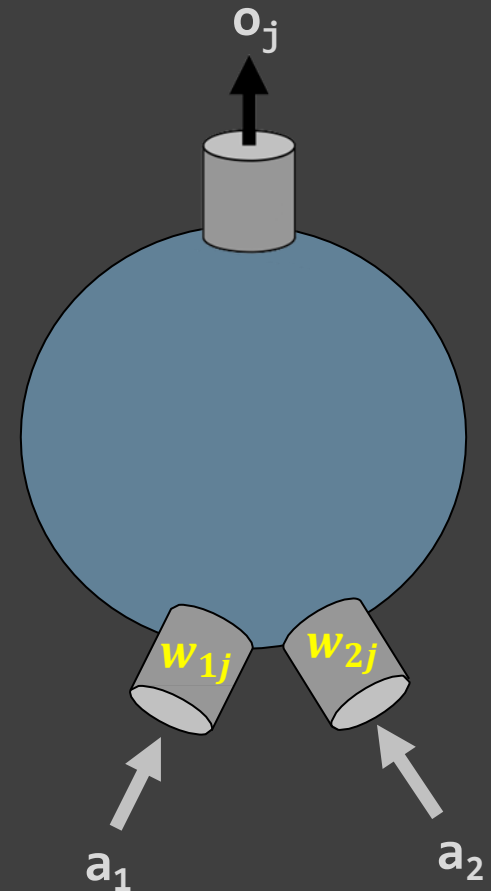
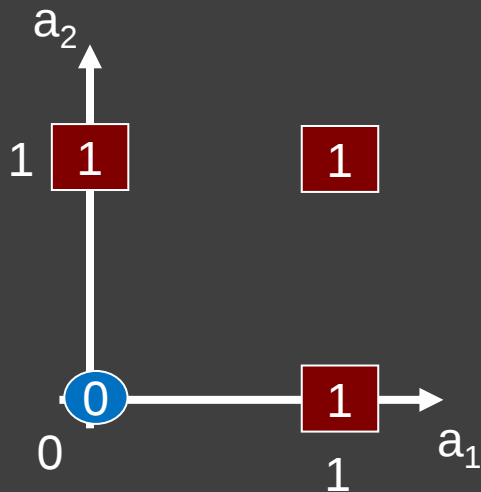
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \text{αν } x \geq 0.5 \\ 0, & \text{αν } x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=1$, $a_2=1$

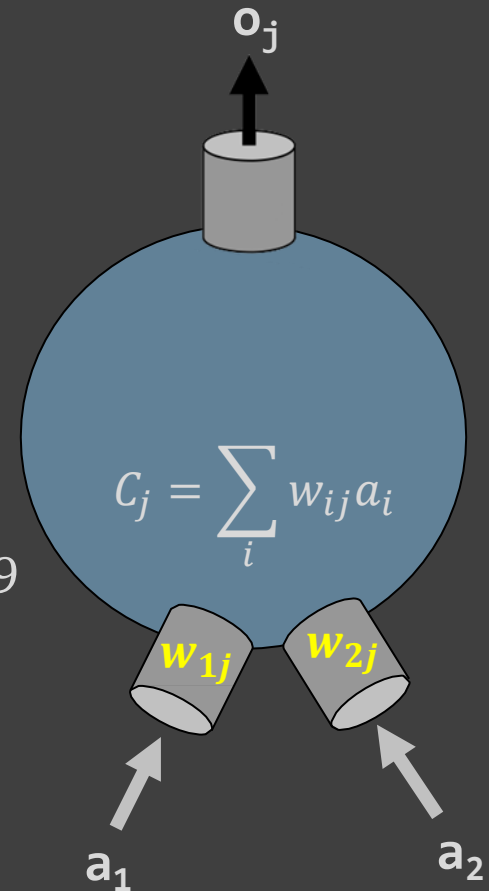
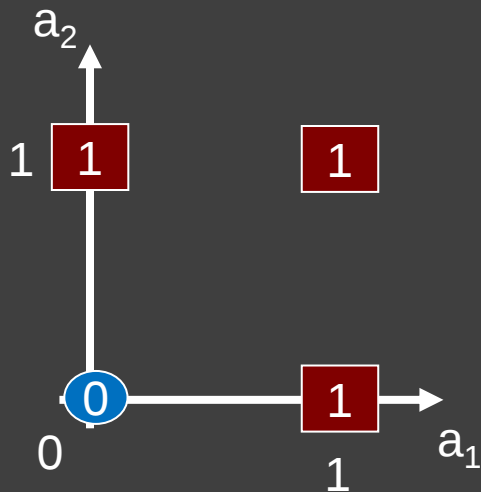
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=1$, $a_2=1$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 1 + 0.4 \cdot 1 = 0.9$

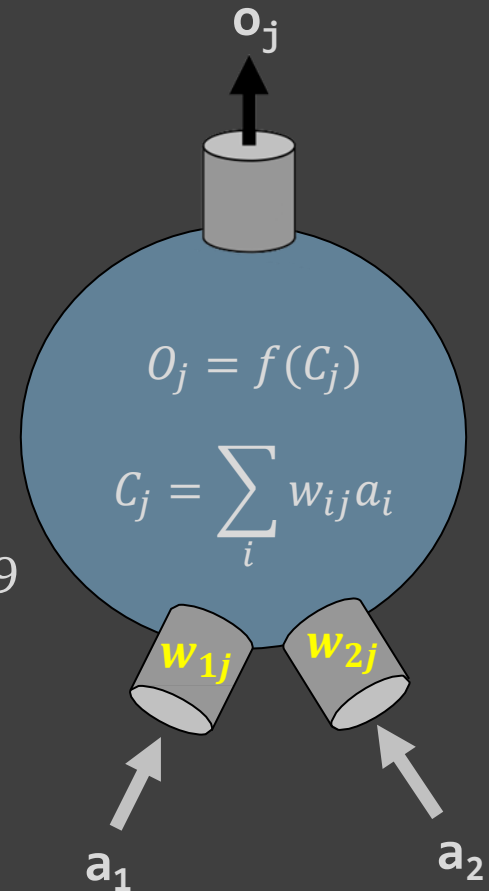
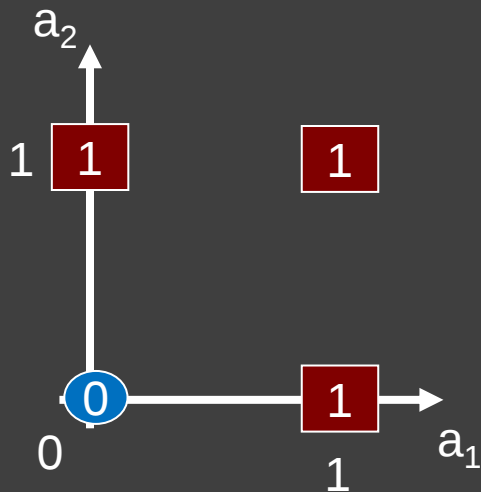
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=1$, $a_2=1$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 1 + 0.4 \cdot 1 = 0.9$
- $O_j = f(0.9) = 1$

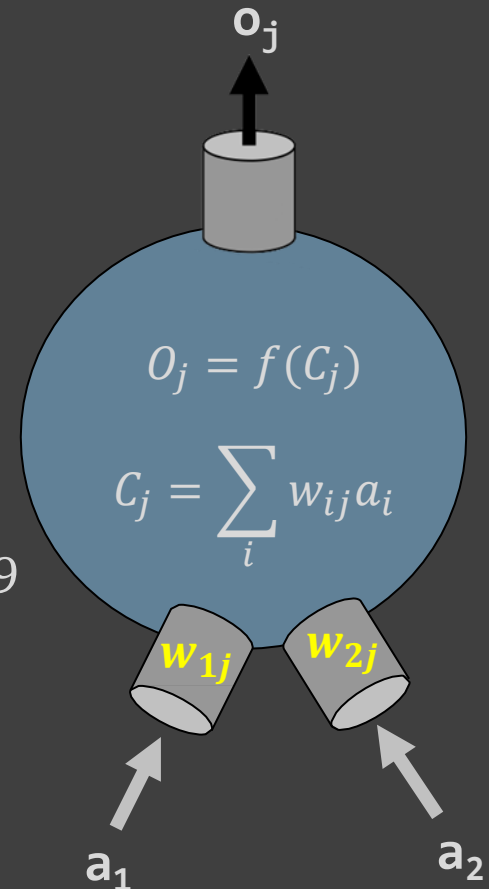
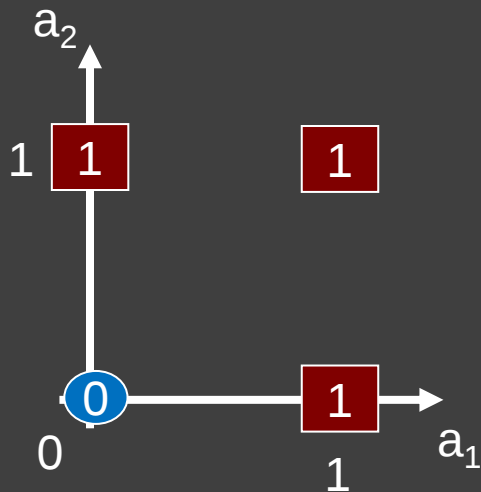
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=1$, $a_2=1$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 1 + 0.4 \cdot 1 = 0.9$
- $O_j = f(0.9) = 1$

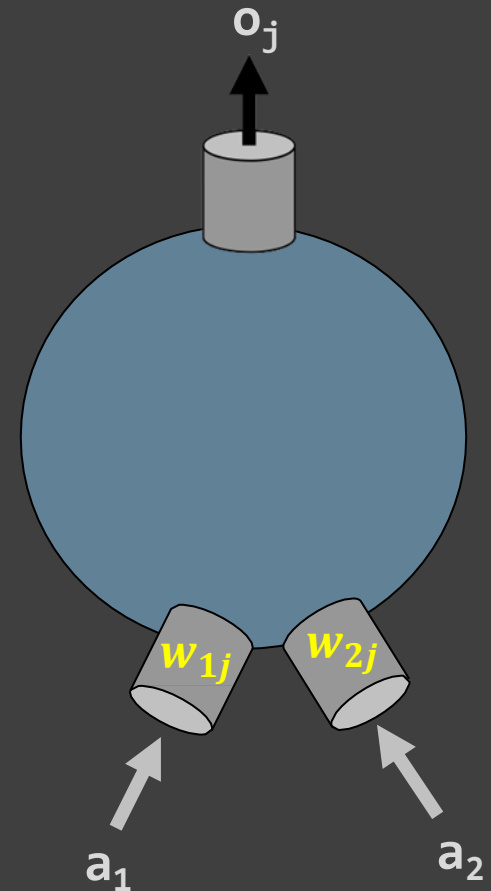
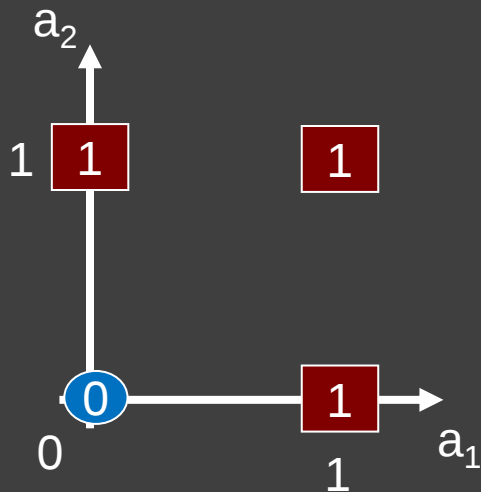
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=0$

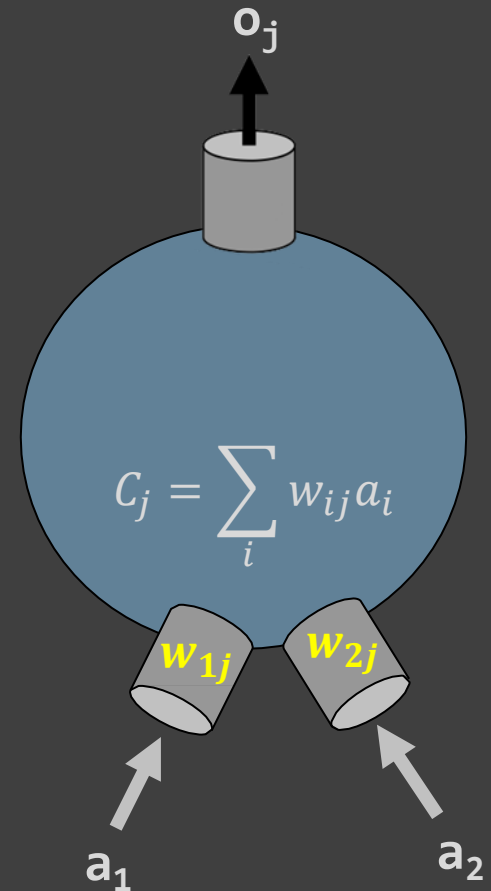
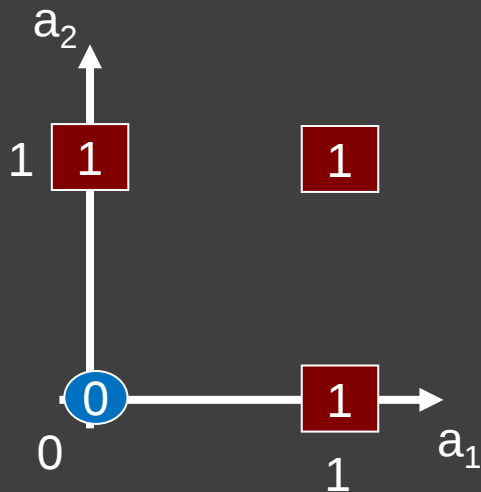
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=0$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 0 + 0.4 \cdot 0 = 0$

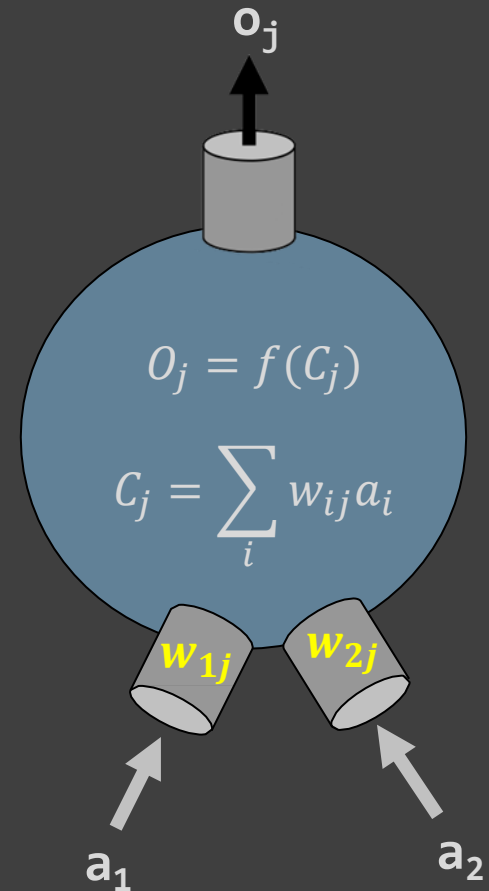
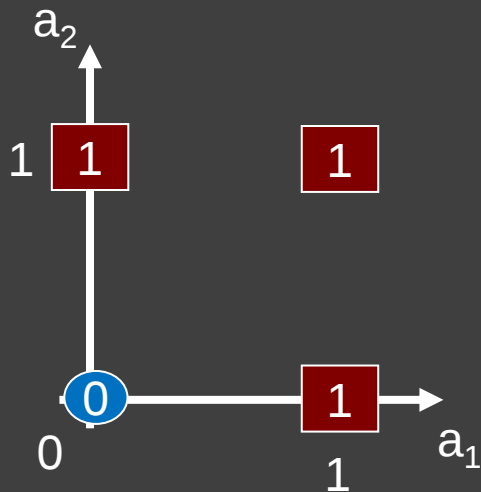
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=0$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 0 + 0.4 \cdot 0 = 0$
- $O_j = f(0) = 0$

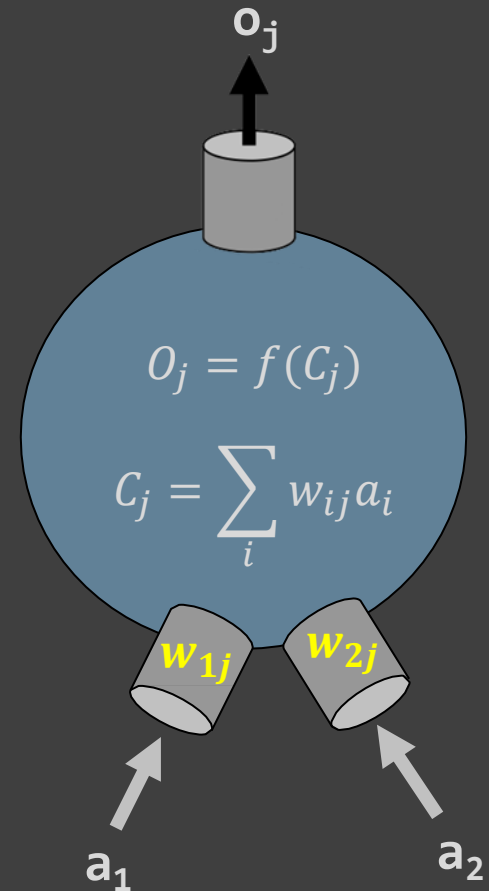
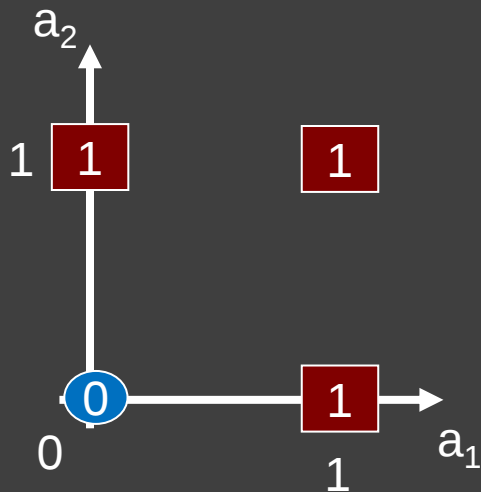
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=0$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 0 + 0.4 \cdot 0 = 0$
- $O_j = f(0) = 0$

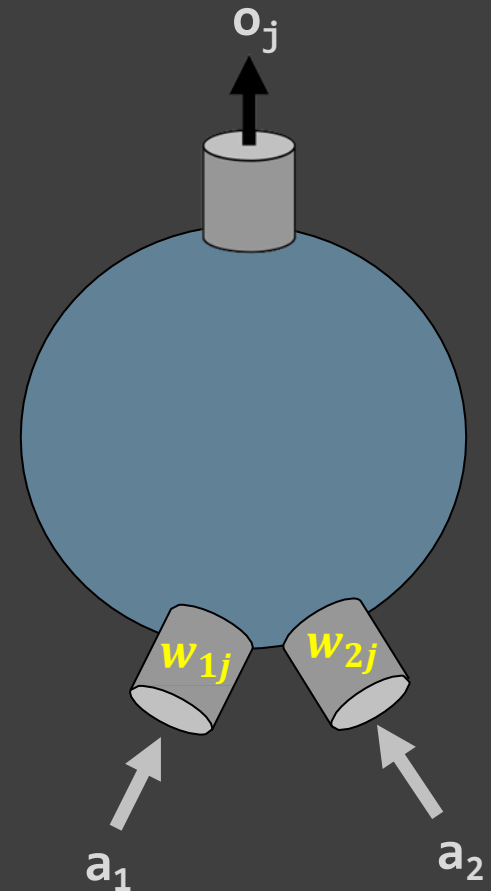
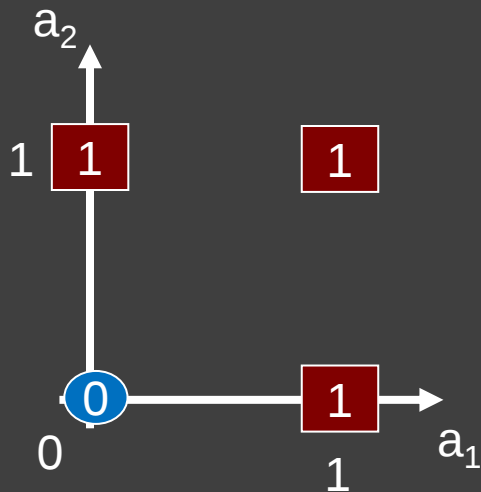
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=1$

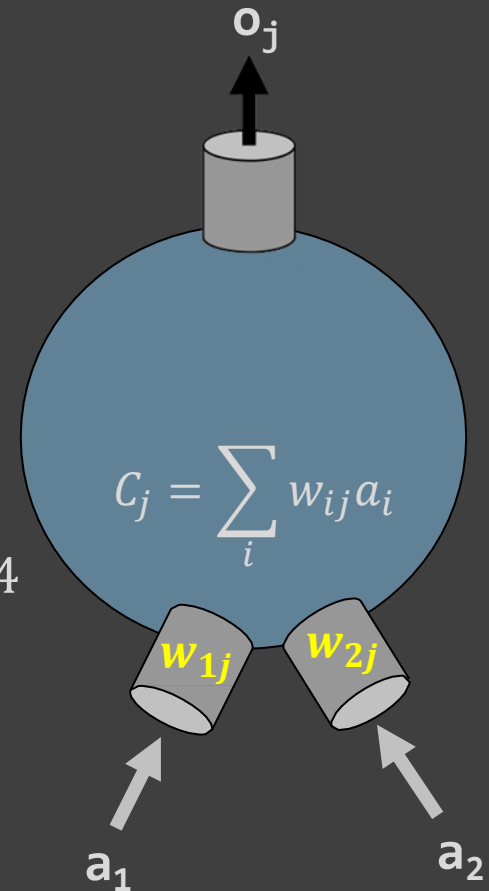
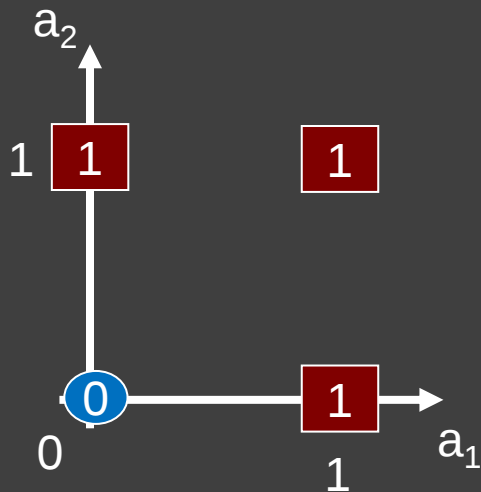
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=1$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 0 + 0.4 \cdot 1 = 0.4$

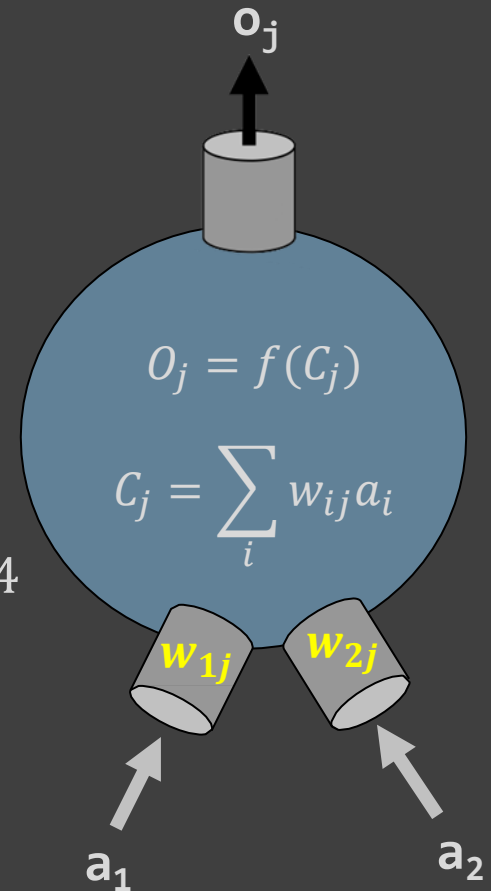
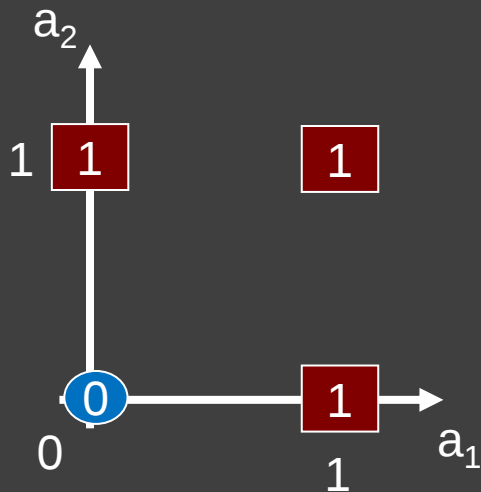
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=1$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 0 + 0.4 \cdot 1 = 0.4$
- $O_j = f(0.4) = 0$

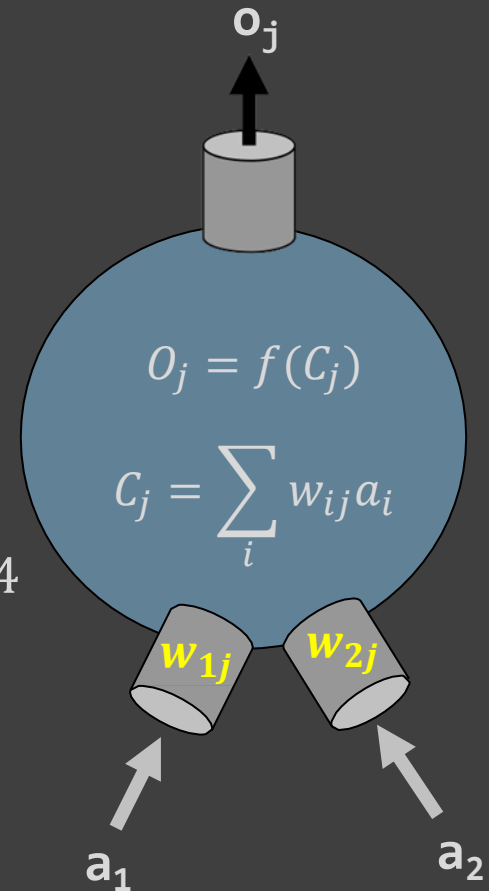
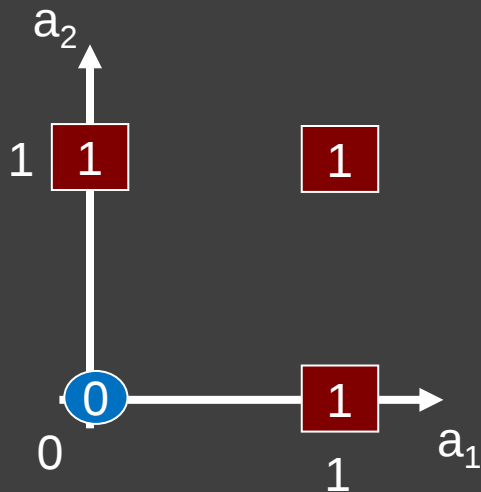
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: 0.5, 0.4
- είσοδοι: $a_1=0$, $a_2=1$
- $C_j = \sum_i w_{ij}a_i = 0.5 \cdot 0 + 0.4 \cdot 1 = 0.4$
- $O_j = f(0.4) = 0$

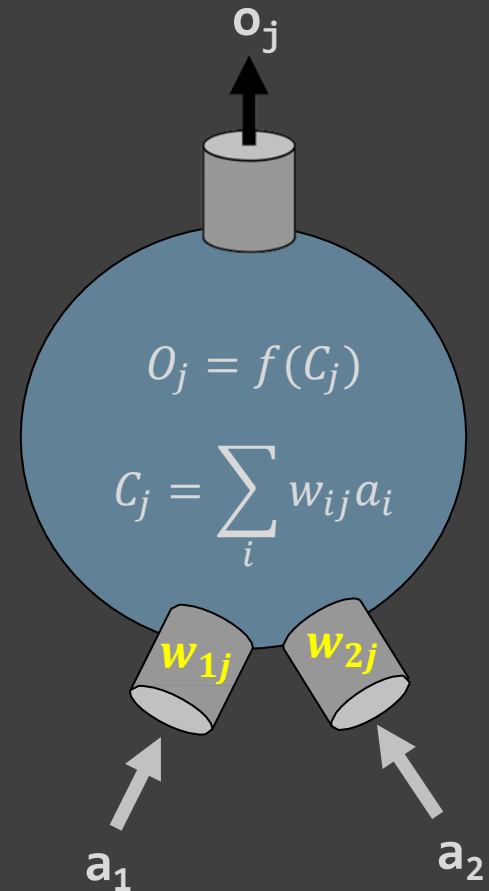
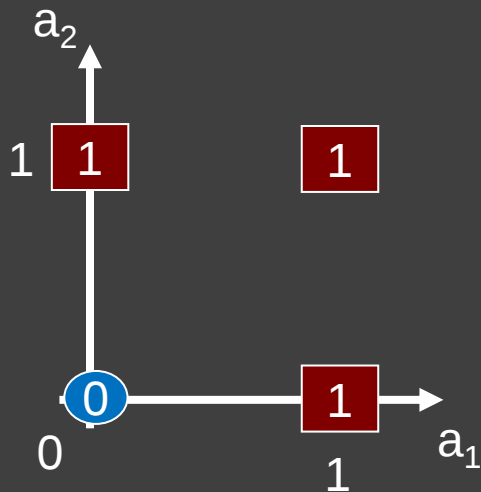
Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \text{αν } x \geq 0.5 \\ 0, \text{αν } x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

- τυχαία βάρη: ...

Υλοποίηση λογικής πύλης OR

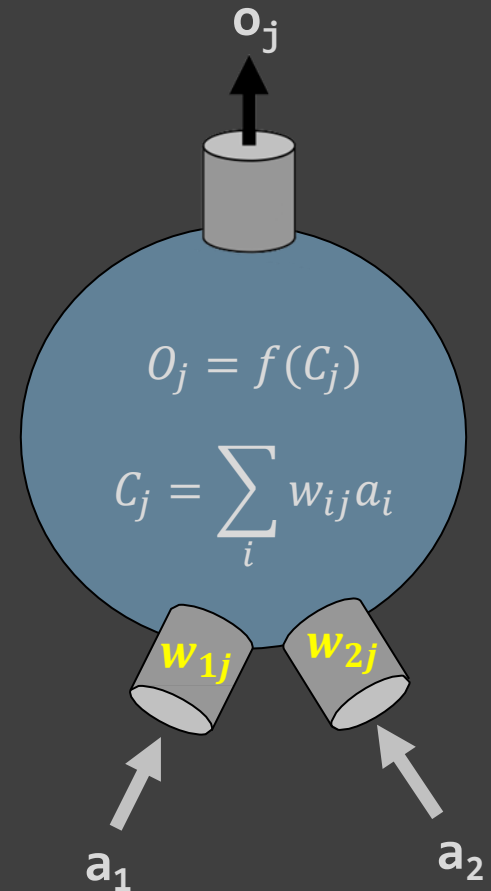
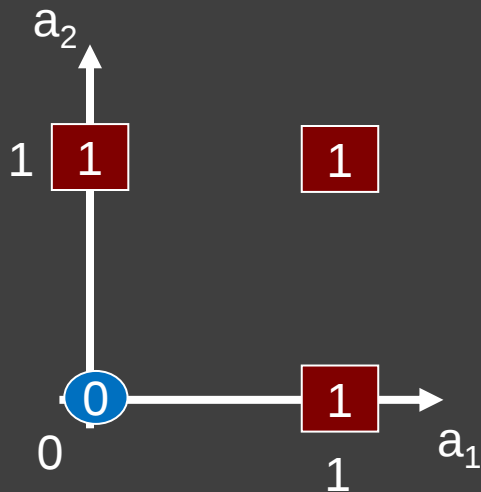
a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

τελικά βάρη:

$$w_{1j} = 0.6, \quad w_{2j} = 0.6$$

Υλοποίηση λογικής πύλης OR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

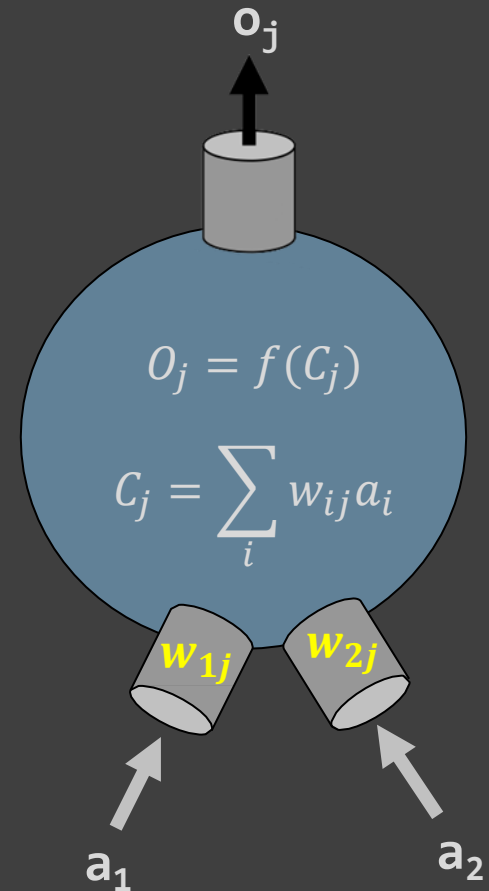
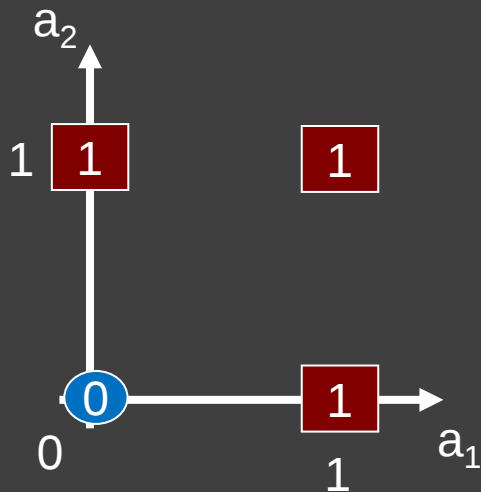
Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

τελικά βάρη:

$$w_{1j} = 0.6, \quad w_{2j} = 0.6$$

$$w_{1j}a_1 + w_{2j}a_2 = T$$

$$0.6 \cdot a_1 + 0.6 \cdot a_2 = 0.5$$

Υλοποίηση λογικής πύλης OR

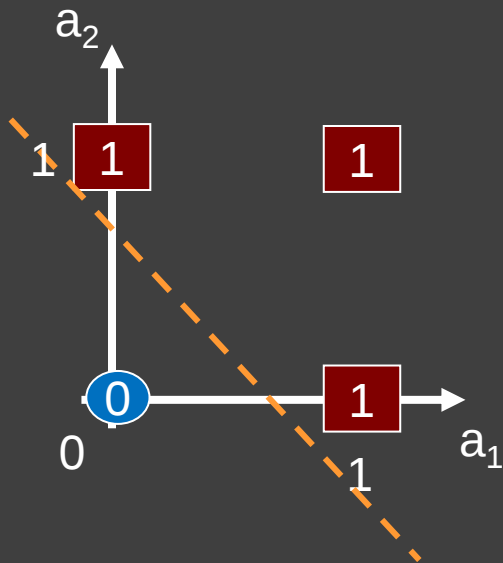
a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ:

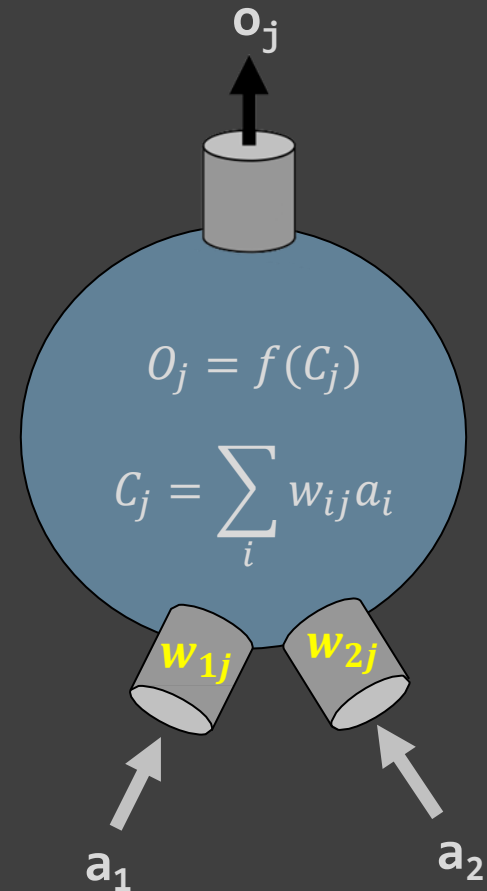
Βηματική $f(x) = \begin{cases} 1, & \alpha\nu x \geq 0.5 \\ 0, & \alpha\nu x < 0.5 \end{cases}$
(κατώφλι $T=0.5$)

τελικά βάρη:

$$w_{1j} = 0.6, \quad w_{2j} = 0.6$$

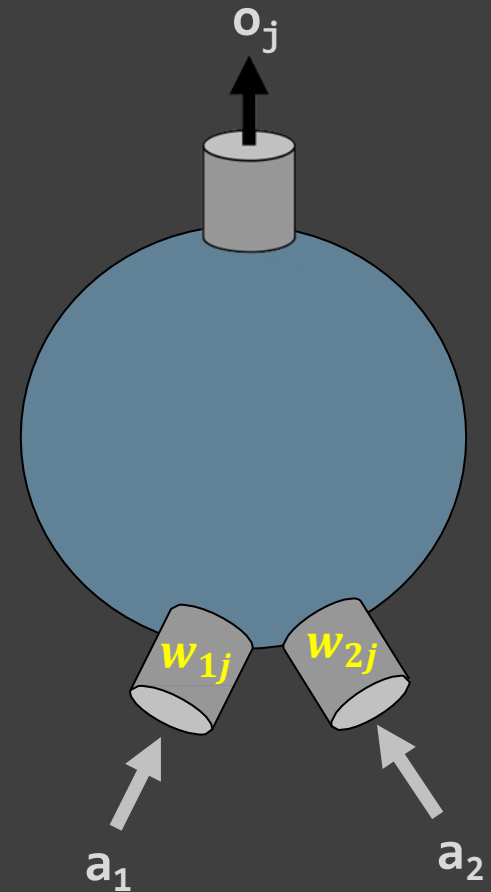

$$w_{1j}a_1 + w_{2j}a_2 = T$$
$$0.6 \cdot a_1 + 0.6 \cdot a_2 = 0.5$$

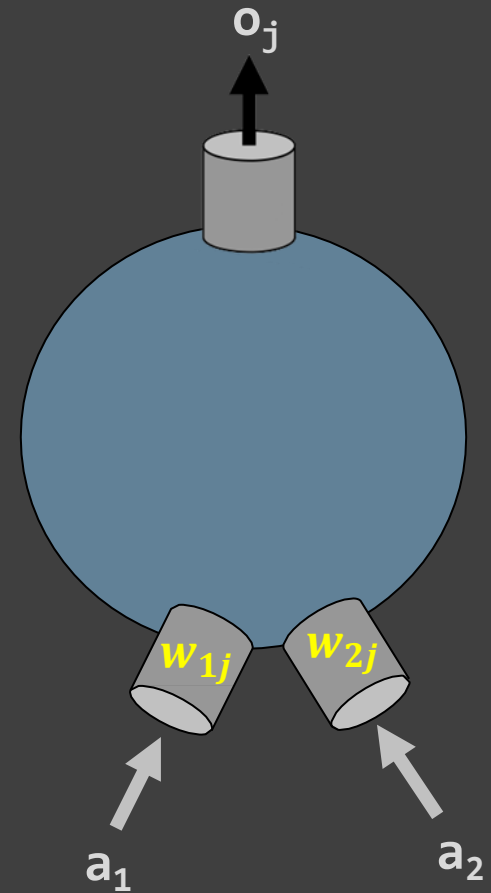
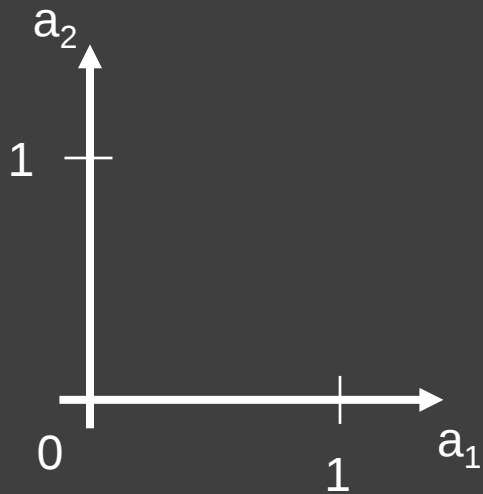
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

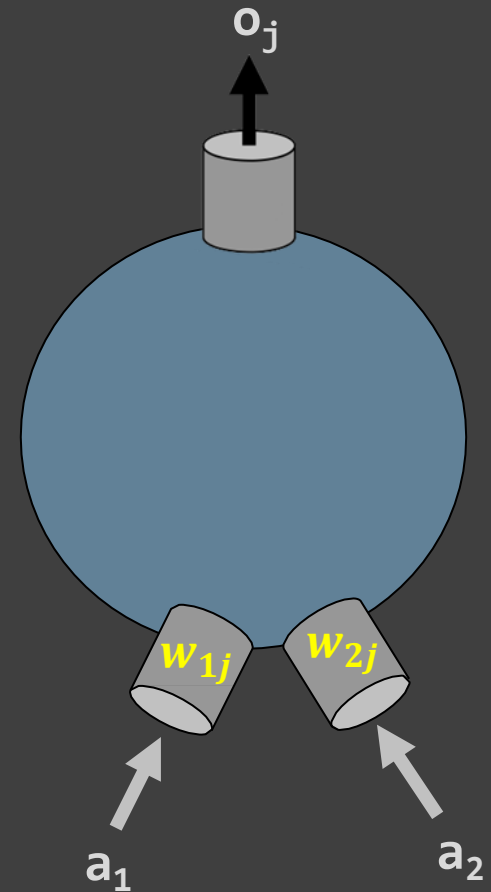
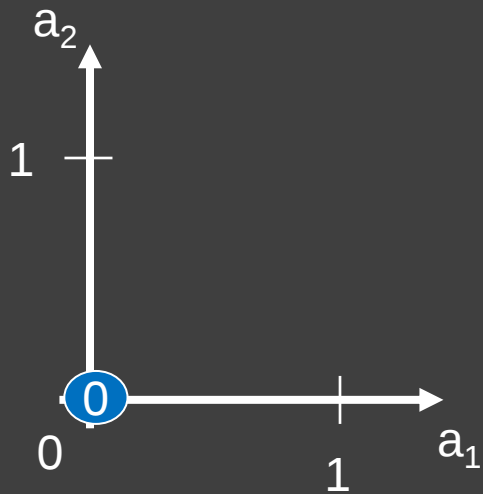
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

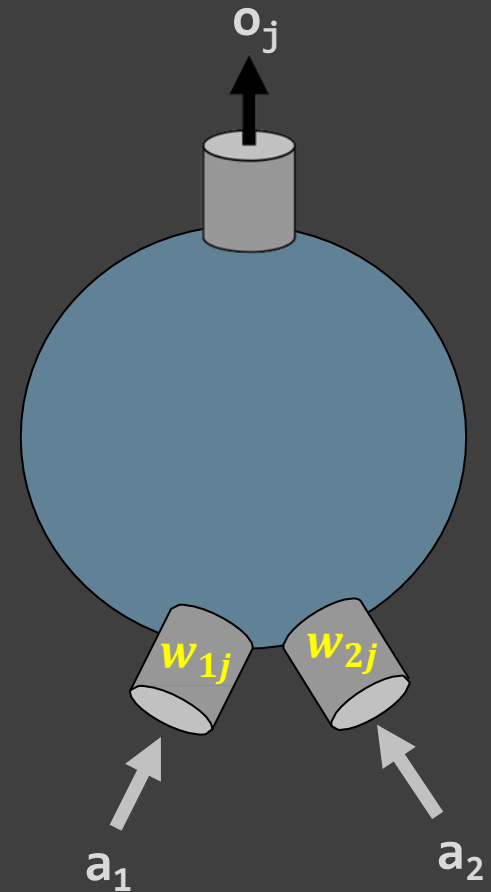
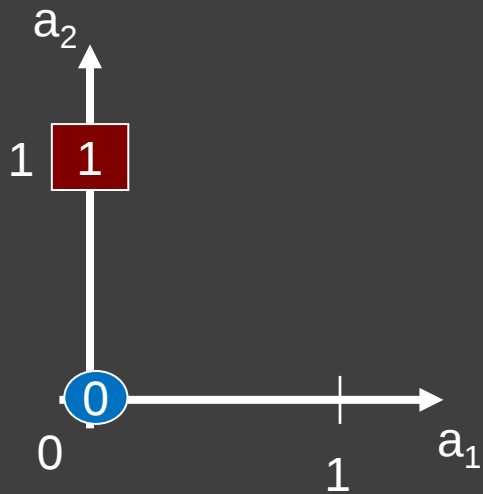
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

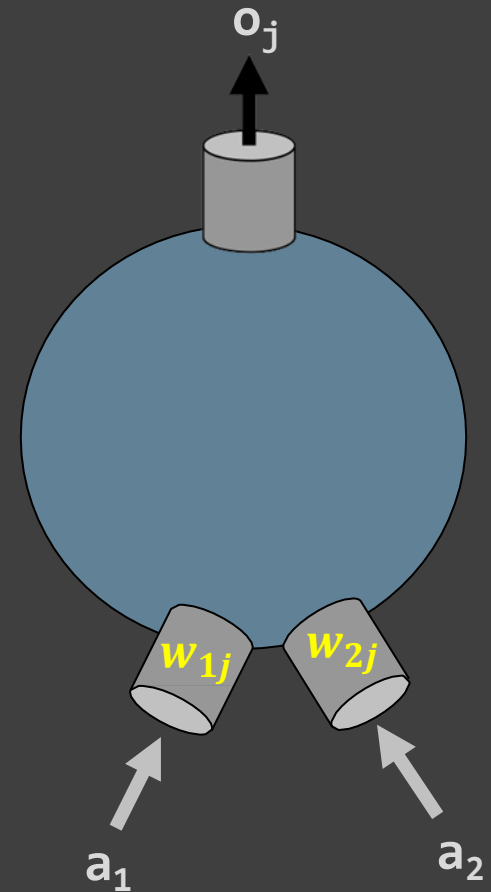
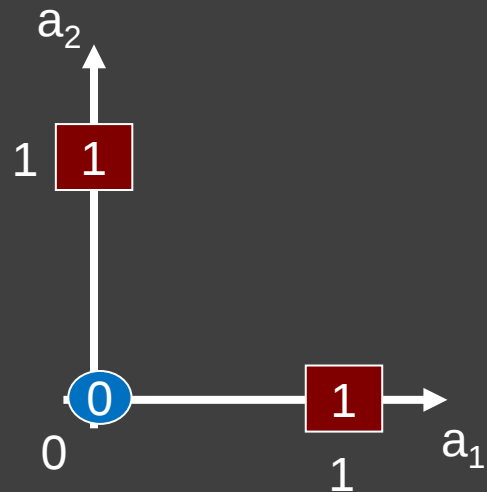
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

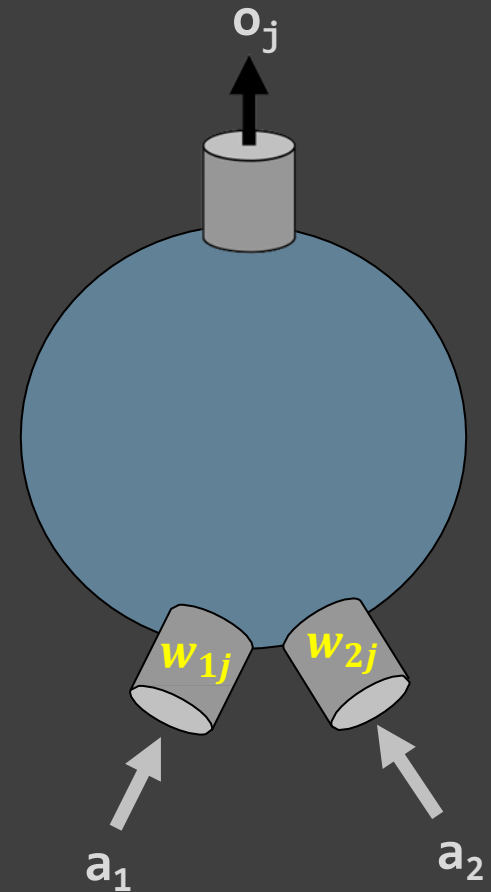
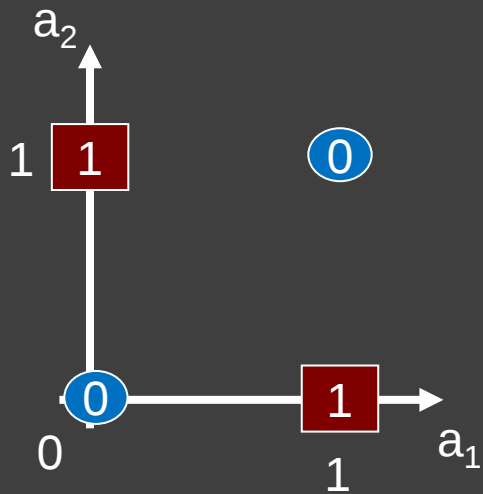
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

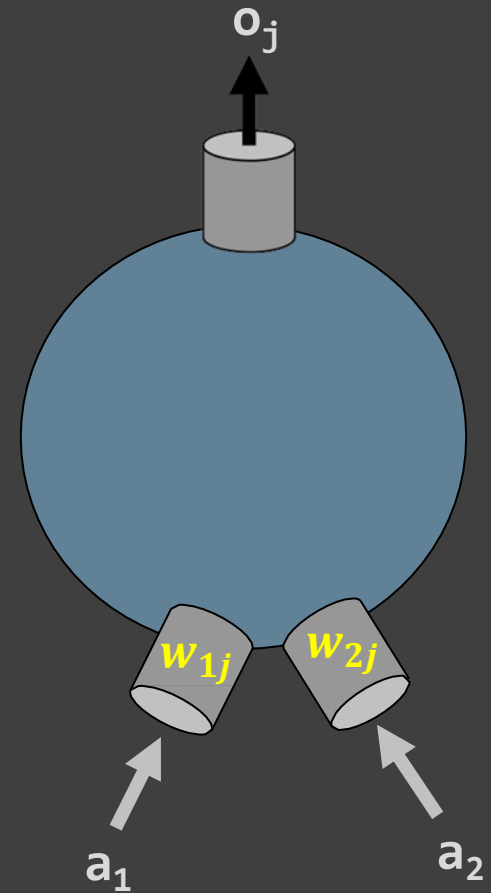
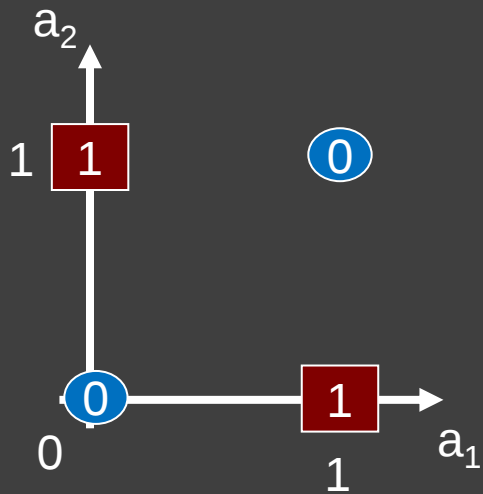
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

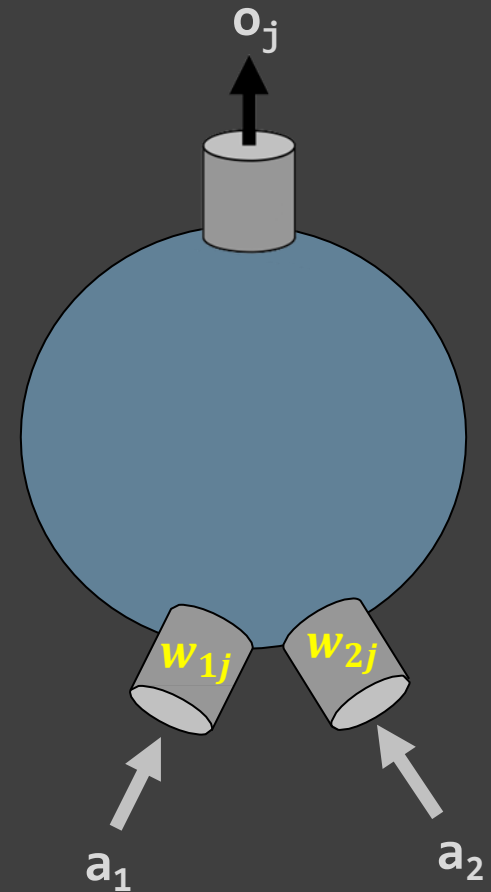
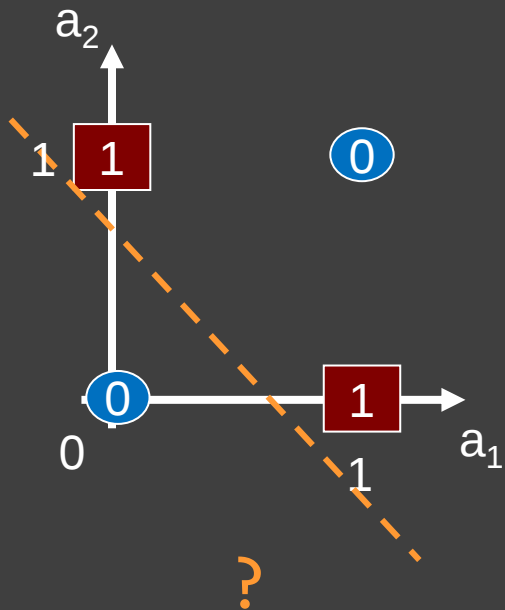
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

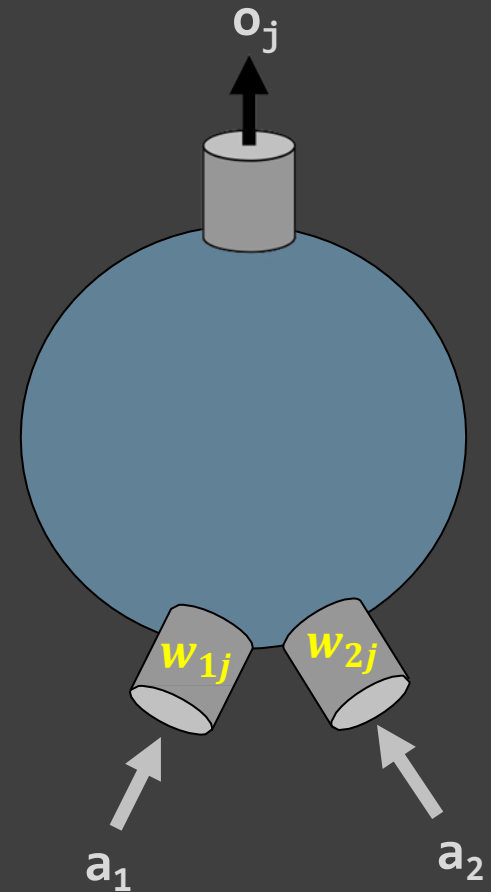
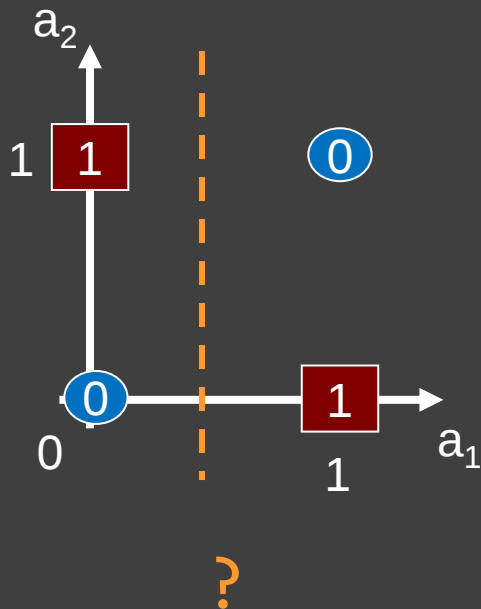
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

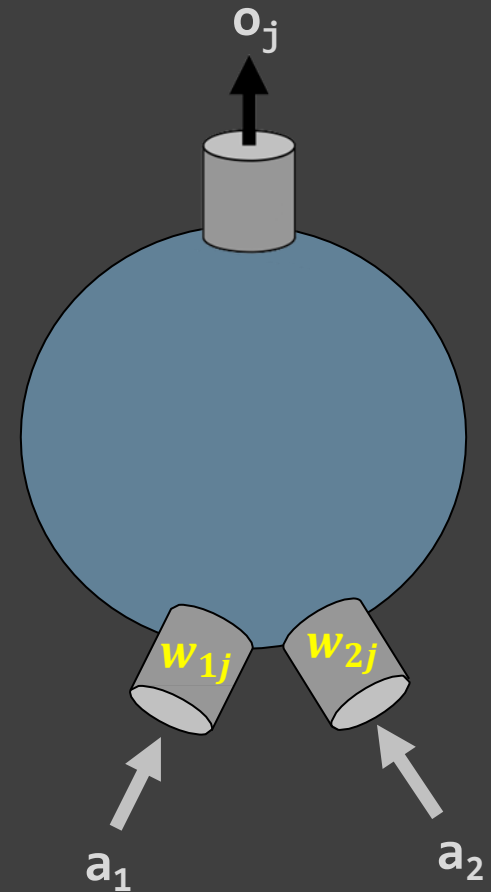
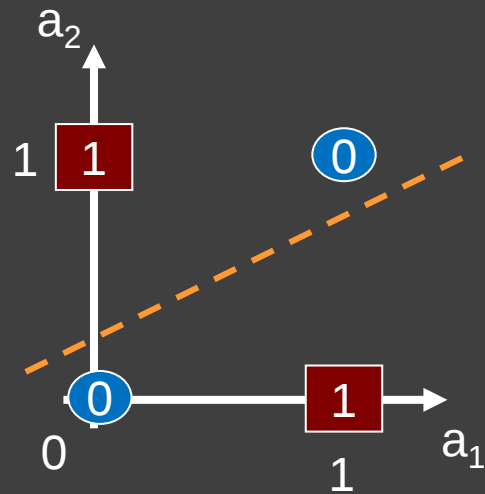
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

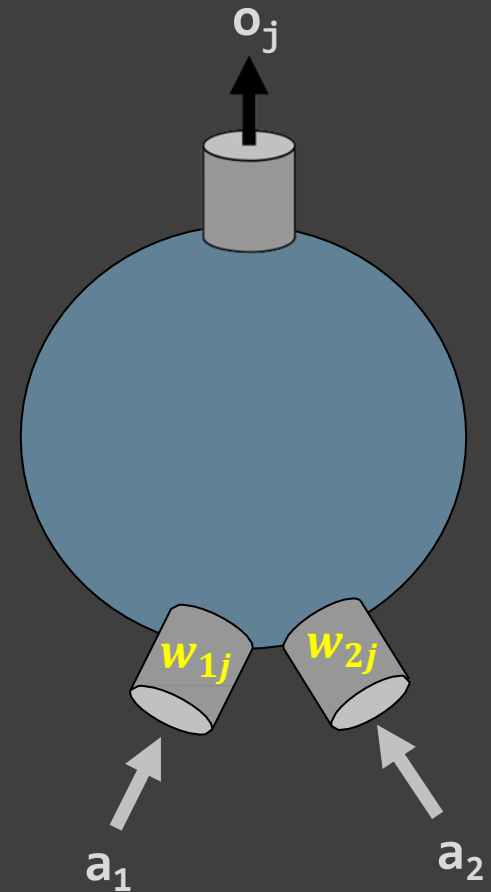
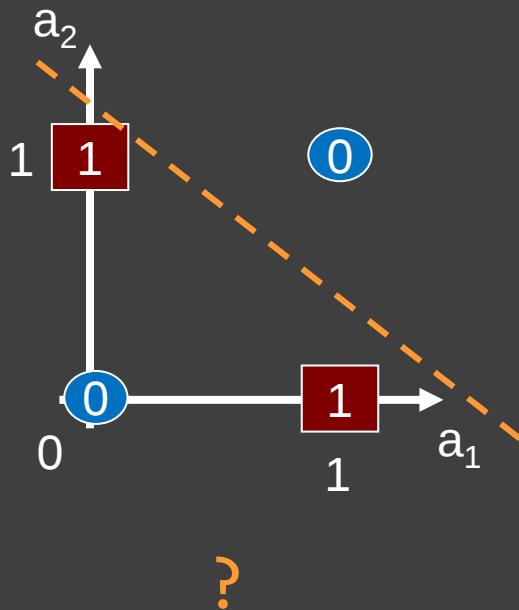
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

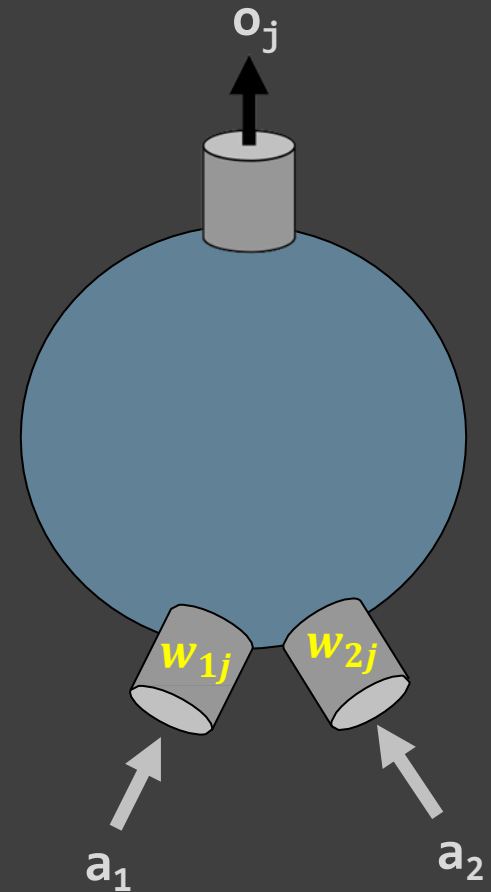
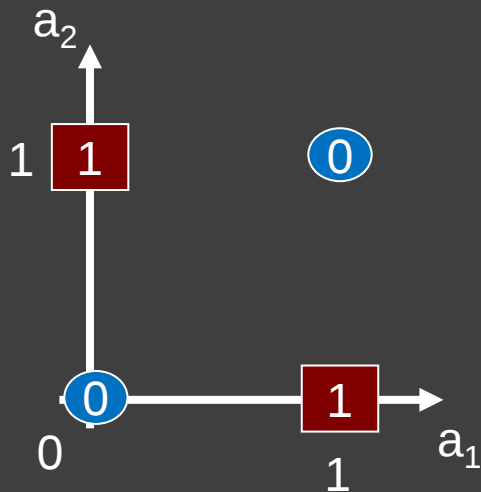
Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

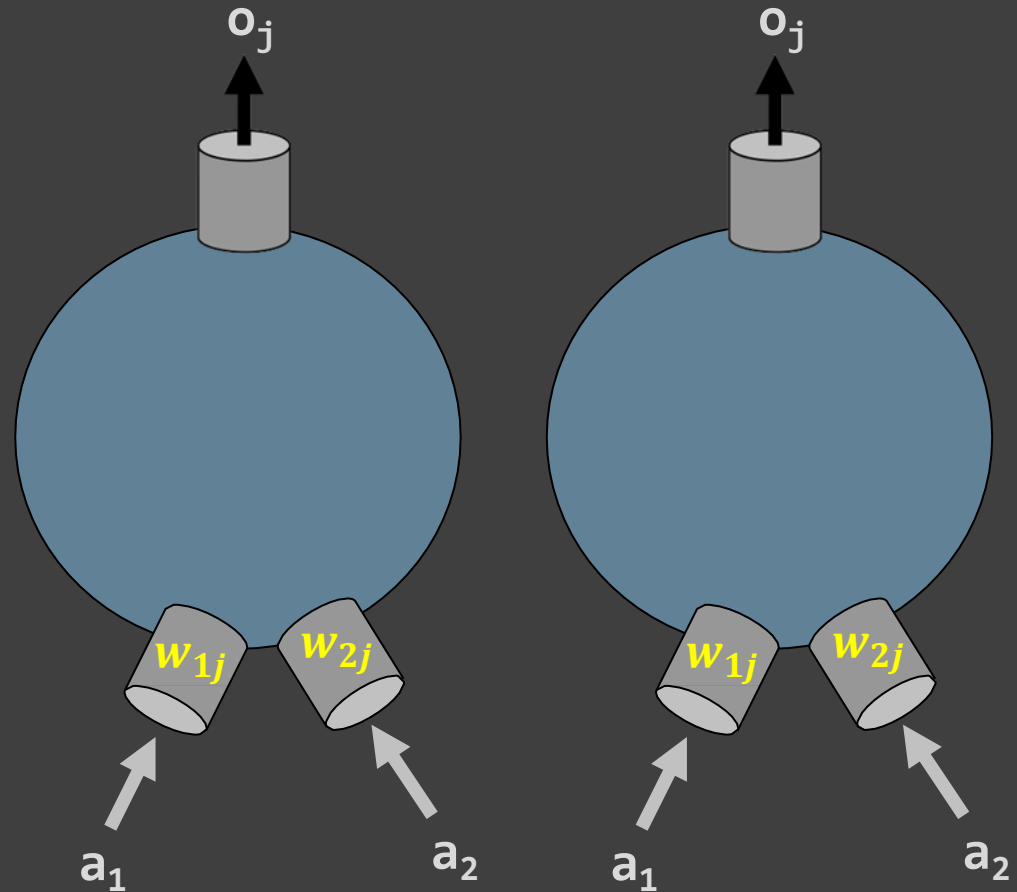
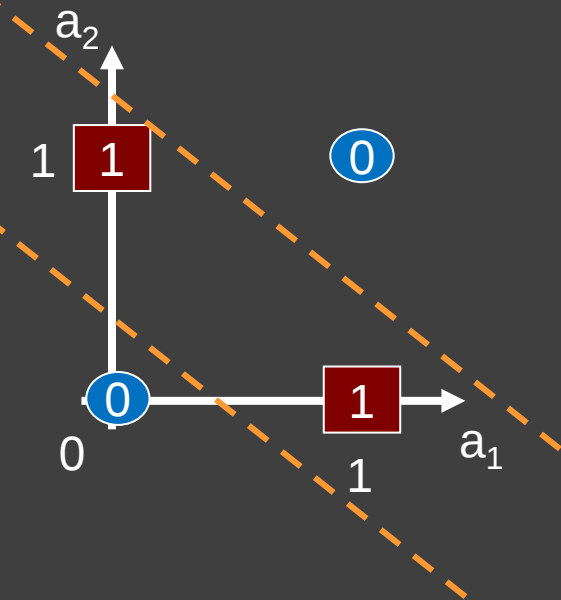
a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

ΜΗ ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΗΜΑ

Υλοποίηση λογικής πύλης XOR

a_1	a_2	o_j
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

ΜΗ ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΗΜΑ
χρειαζόμαστε 2 ευθείες

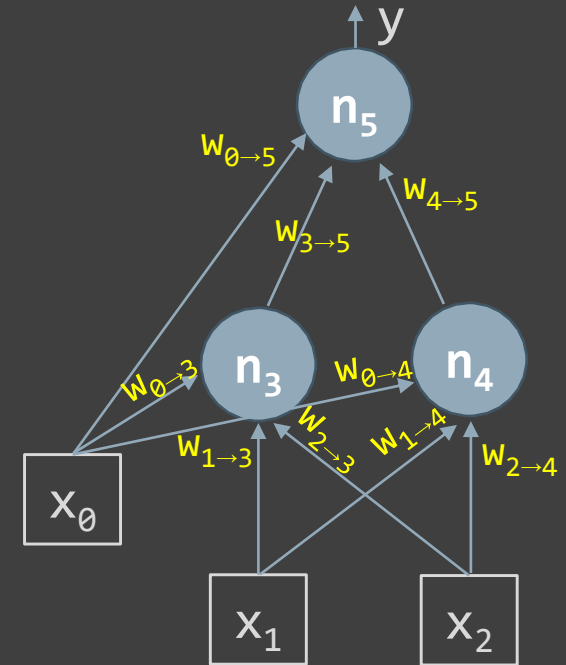
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

Αύξηση περιπλοκότητας προβλήματος →
ανάγκη για πιο περίπλοκα νευρωνικά δίκτυα

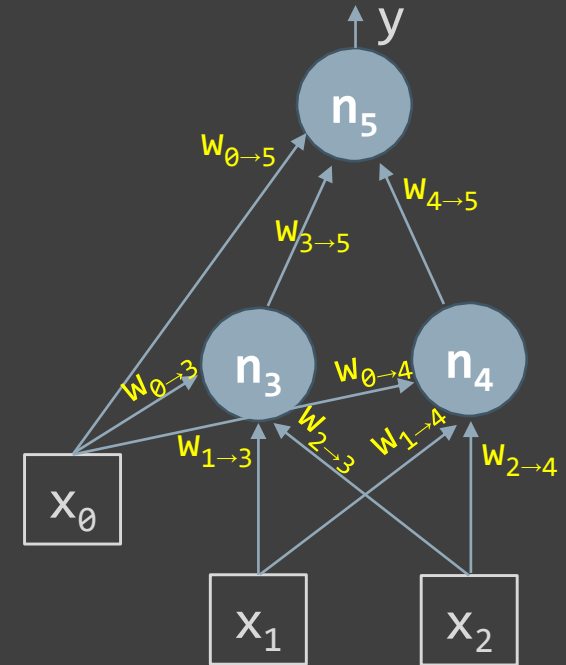
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

Αύξηση περιπλοκότητας προβλήματος →
ανάγκη για πιο περίπλοκα νευρωνικά δίκτυα

Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

Αύξηση περιπλοκότητας προβλήματος →
ανάγκη για πιο περίπλοκα νευρωνικά δίκτυα

ΕΠΙΠΕΔΟ 1: 3 είσοδοι
(επίπεδο ΕΙΣΟΔΟΥ)

Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

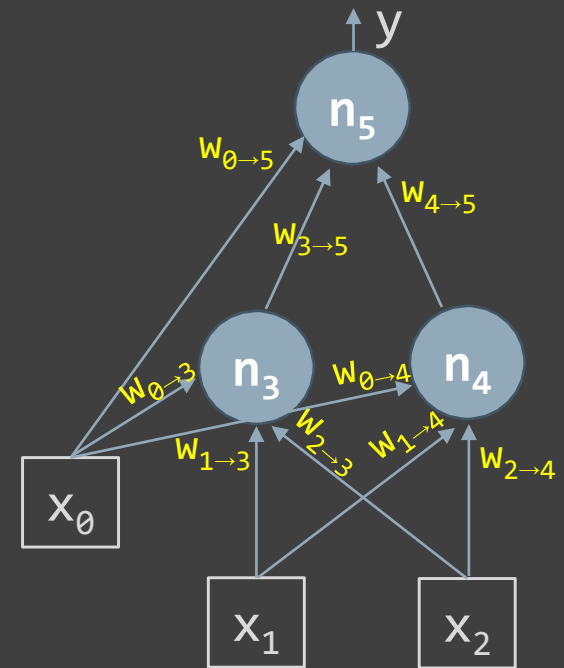
Αύξηση περιπλοκότητας προβλήματος →
ανάγκη για πιο περίπλοκα νευρωνικά δίκτυα

ΕΠΙΠΕΔΟ 2:
(ΚΡΥΦΟ επίπεδο)

2 νευρώνες

ΕΠΙΠΕΔΟ 1:
(επίπεδο ΕΙΣΟΔΟΥ)

3 είσοδοι

Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

Αύξηση περιπλοκότητας προβλήματος →
ανάγκη για πιο περίπλοκα νευρωνικά δίκτυα

ΕΠΙΠΕΔΟ 3:
(επίπεδο ΕΞΟΔΟΥ)

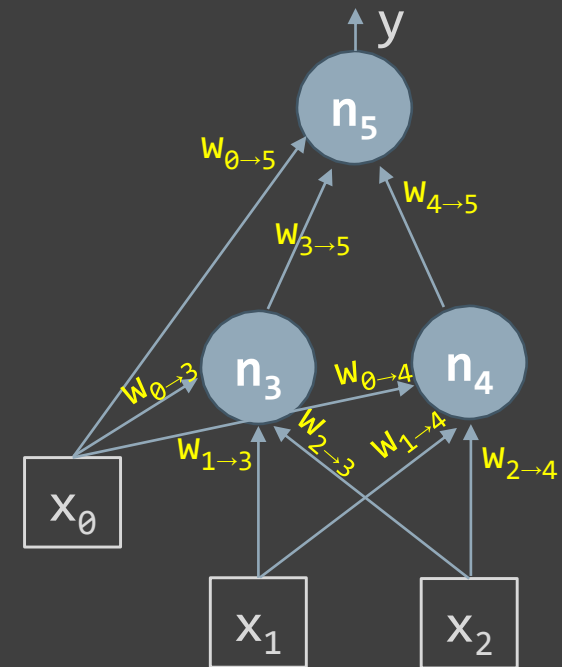
1 νευρώνας

ΕΠΙΠΕΔΟ 2:
(ΚΡΥΦΟ επίπεδο)

2 νευρώνες

ΕΠΙΠΕΔΟ 1:
(επίπεδο ΕΙΣΟΔΟΥ)

3 είσοδοι

Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

Αύξηση περιπλοκότητας προβλήματος →
ανάγκη για πιο περίπλοκα νευρωνικά δίκτυα

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ = ΕΥΡΕΣΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΒΑΡΩΝ

ΕΠΙΠΕΔΟ 3:
(επίπεδο ΕΞΟΔΟΥ)

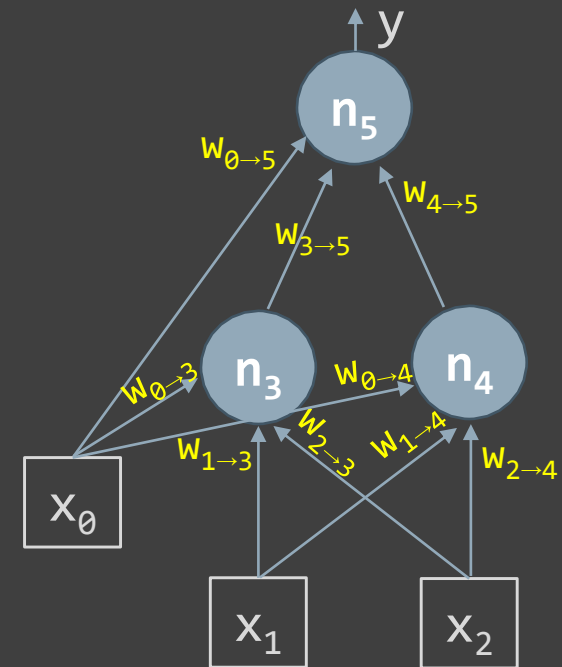
1 νευρώνας

ΕΠΙΠΕΔΟ 2:
(ΚΡΥΦΟ επίπεδο)

2 νευρώνες

ΕΠΙΠΕΔΟ 1:
(επίπεδο ΕΙΣΟΔΟΥ)

3 είσοδοι

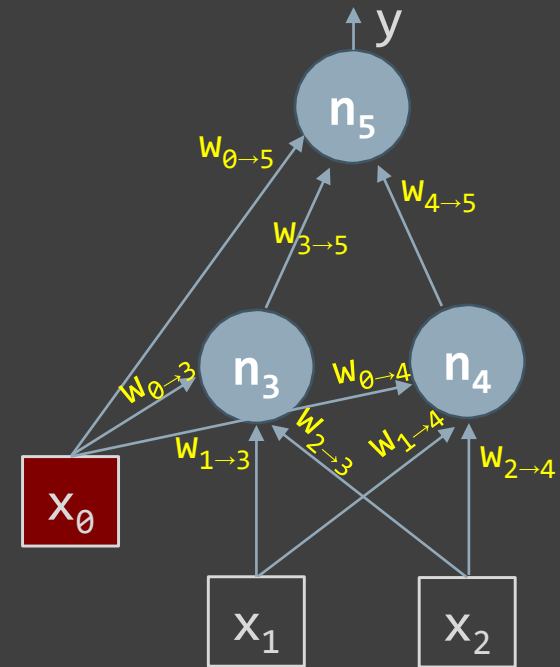
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

Αύξηση περιπλοκότητας προβλήματος →
ανάγκη για πιο περίπλοκα νευρωνικά δίκτυα

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ = ΕΥΡΕΣΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΒΑΡΩΝ

BIAS (κατώφλι)

- συνήθως $x_0=1$
- προσαρμογή των βαρών $w_{\theta \rightarrow j}$
- τα $w_{i \rightarrow j}$ προσαρμόζουν την κλίση της ευθείας, τα $w_{\theta \rightarrow j}$ “μετακινούν” την ευθεία
- είσοδος προς τους νευρώνες
- δεν επηρεάζεται από την έξοδο των άλλων νευρώνων

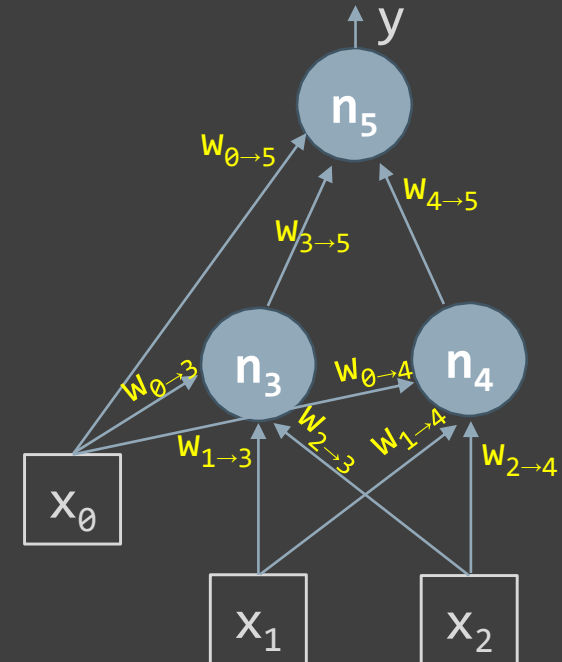
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=1$
 $w_{14}=2, w_{24}=5, w_{04}=-6$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-3.93$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

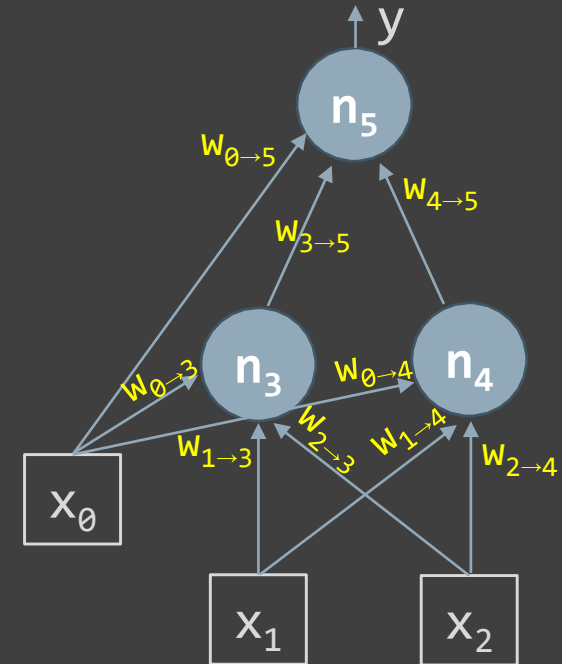
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=1$
 $w_{14}=2, w_{24}=5, w_{04}=-6$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-3.93$
- $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 1 \cdot 1 = 4$
 $O_3 = f(4) = 0.982$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

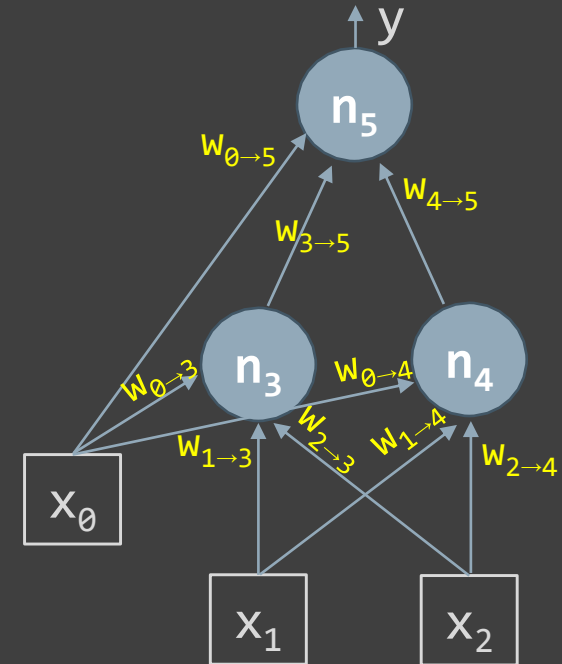
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=1$
 $w_{14}=2, w_{24}=5, w_{04}=-6$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-3.93$
- $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 1 \cdot 1 = 4$
 $O_3 = f(4) = 0.982$
- $C_4 = \sum_i w_{i4}x_i = 2 \cdot 1 + 5 \cdot 0 - 6 \cdot 1 = -4$
 $O_4 = f(-4) = 0.018$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

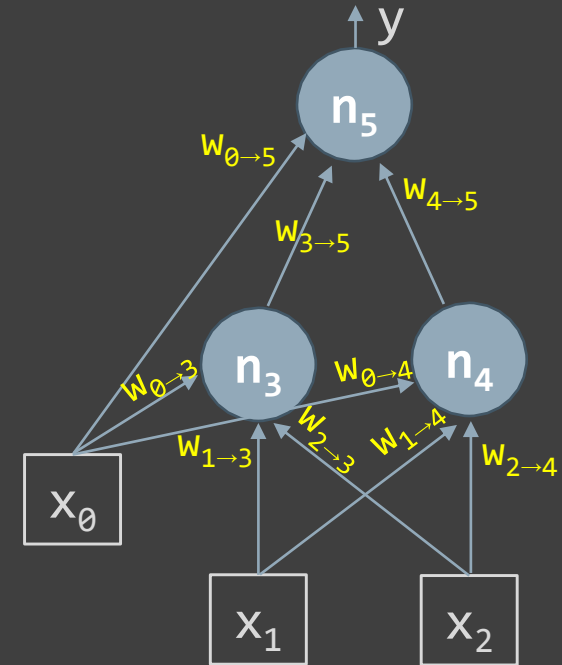
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=1$
 $w_{14}=2, w_{24}=5, w_{04}=-6$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-3.93$
- $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 1 \cdot 1 = 4$
 $O_3 = f(4) = 0.982$
- $C_4 = \sum_i w_{i4}x_i = 2 \cdot 1 + 5 \cdot 0 - 6 \cdot 1 = -4$
 $O_4 = f(-4) = 0.018$
- $C_5 = \sum_i w_{i5}o_i = 2 \cdot 0.982 + 4 \cdot 0.018 - 3.93 \cdot 1 = -1.894$
 $y = O_5 = f(-1.894) = 0.1308$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

■ είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$

■ τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=1$
 $w_{14}=2, w_{24}=5, w_{04}=-6$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-3.93$

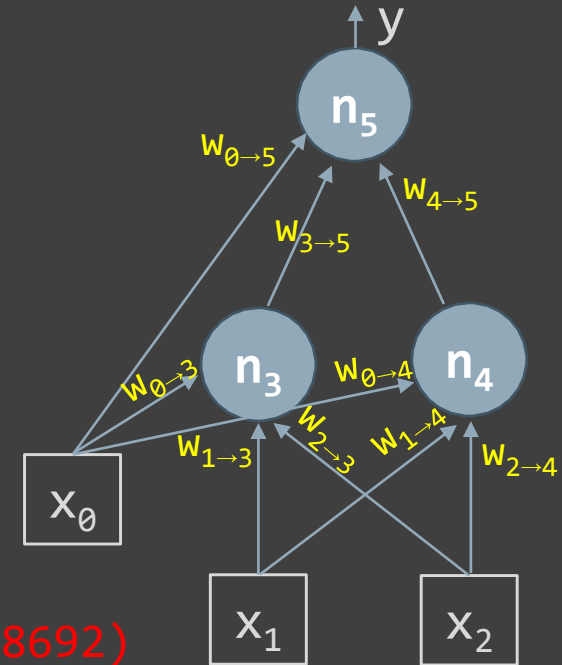
■ $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 1 \cdot 1 = 4$
 $O_3 = f(4) = 0.982$

■ $C_4 = \sum_i w_{i4}x_i = 2 \cdot 1 + 5 \cdot 0 - 6 \cdot 1 = -4$
 $O_4 = f(-4) = 0.018$

■ $C_5 = \sum_i w_{i5}o_i = 2 \cdot 0.982 + 4 \cdot 0.018 - 3.93 \cdot 1 = -1.894$

$y = O_5 = f(-1.894) = 0.1308 \sim 0$ (σφάλμα: 0.8692)

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

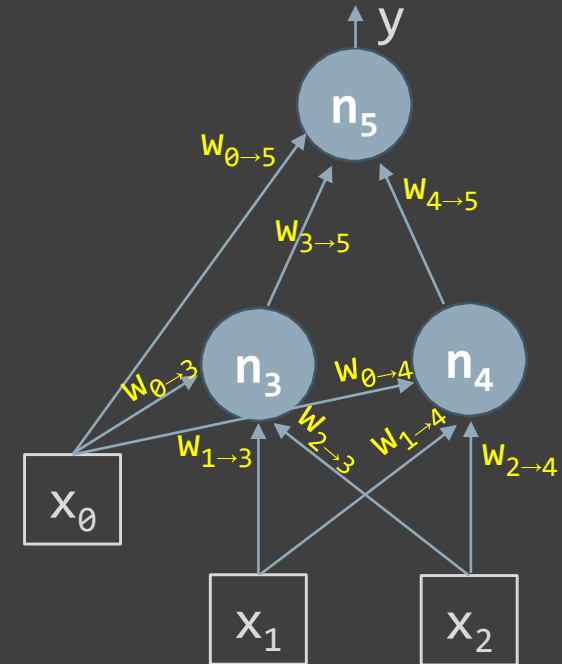
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-6$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-3.93$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

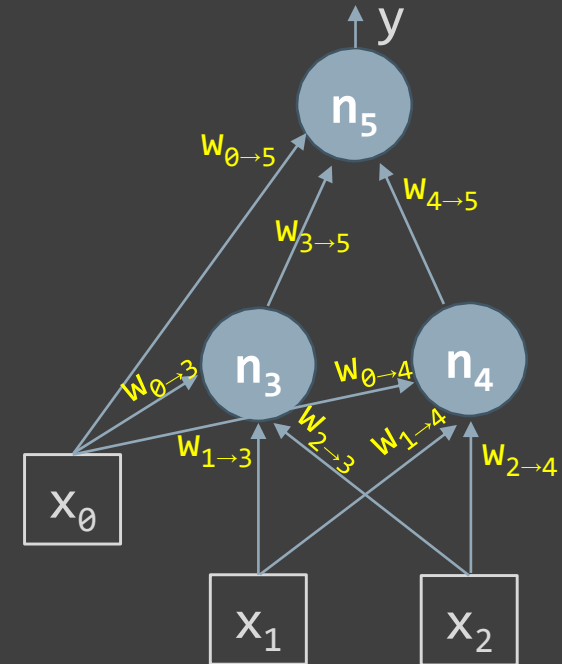
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-6$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-3.93$
- $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 2 \cdot 1 = 5$
 $O_3 = f(5) = 0.9933$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

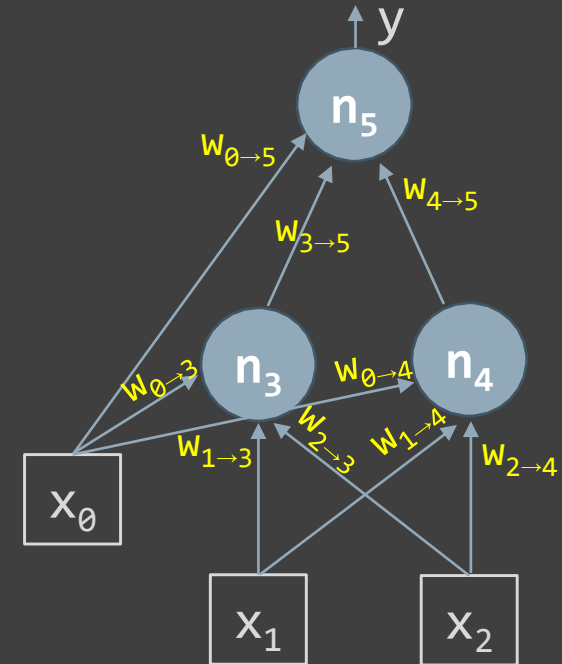
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-6$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-3.93$
- $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 2 \cdot 1 = 5$
 $O_3 = f(5) = 0.9933$
- $C_4 = \sum_i w_{i4}x_i = 6 \cdot 1 + 5 \cdot 0 - 6 \cdot 1 = 0$
 $O_4 = f(0) = 0.5$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

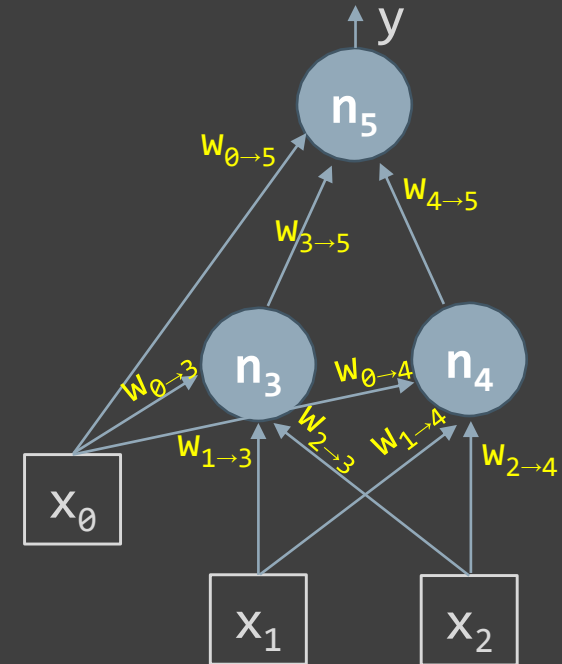
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-6$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-3.93$
- $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 2 \cdot 1 = 5$
 $O_3 = f(5) = 0.9933$
- $C_4 = \sum_i w_{i4}x_i = 6 \cdot 1 + 5 \cdot 0 - 6 \cdot 1 = 0$
 $O_4 = f(0) = 0.5$
- $C_5 = \sum_i w_{i5}o_i = 2 \cdot 0.9933 + 4 \cdot 0.5 - 3.93 \cdot 1 = 0.0566$
 $y = O_5 = f(0.0566) = 0.5141$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

■ είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$

■ τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-6$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-3.93$

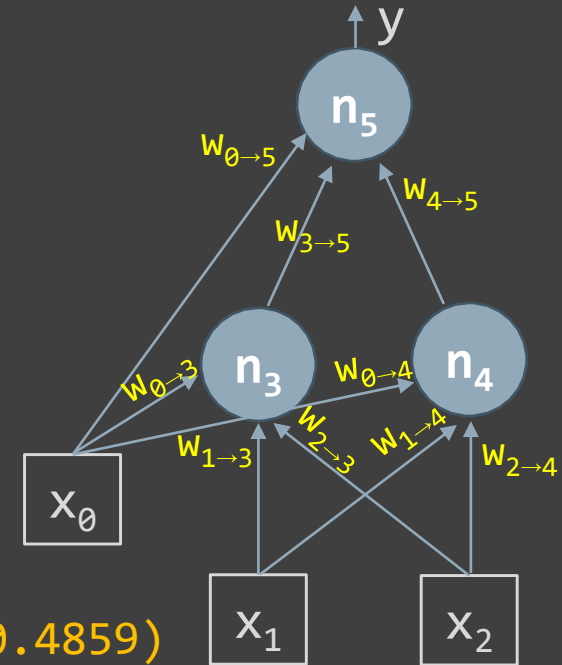
■ $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 2 \cdot 1 = 5$
 $O_3 = f(5) = 0.9933$

■ $C_4 = \sum_i w_{i4}x_i = 6 \cdot 1 + 5 \cdot 0 - 6 \cdot 1 = 0$
 $O_4 = f(0) = 0.5$

■ $C_5 = \sum_i w_{i5}o_i = 2 \cdot 0.9933 + 4 \cdot 0.5 - 3.93 \cdot 1 = 0.0566$

$y = O_5 = f(0.0566) = 0.5141 \sim 0.5$ (σφάλμα: 0.4859)

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

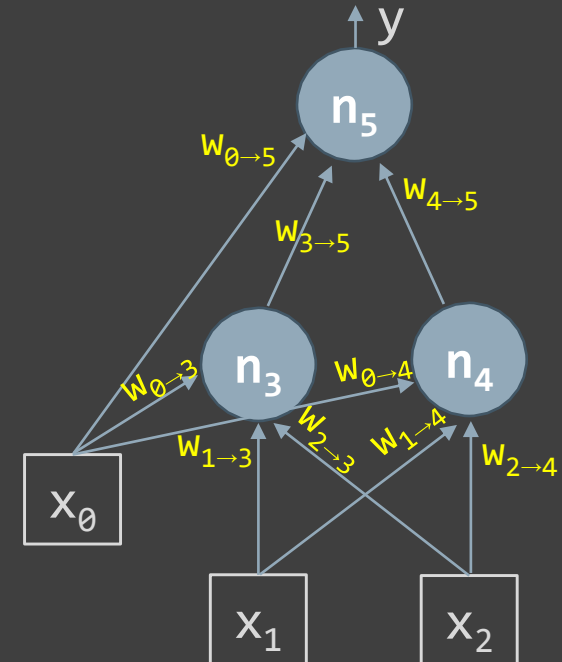
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-1$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-2.5$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

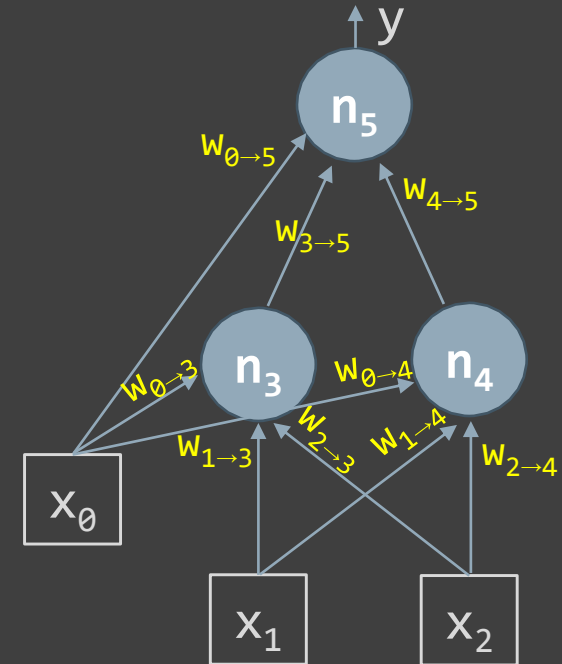
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-1$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-2.5$
- $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 2 \cdot 1 = 5$
 $O_3 = f(5) = 0.9933$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

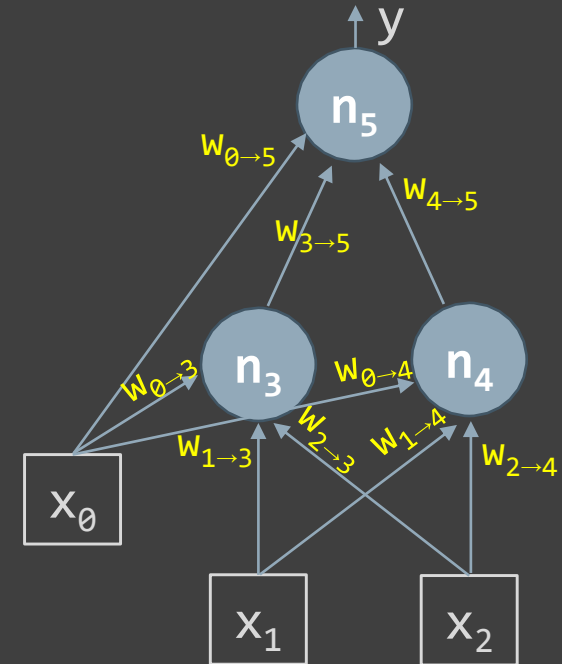
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-1$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-2.5$
- $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 2 \cdot 1 = 5$
 $O_3 = f(5) = 0.9933$
- $C_4 = \sum_i w_{i4}x_i = 6 \cdot 1 + 5 \cdot 0 - 1 \cdot 1 = 5$
 $O_4 = f(5) = 0.9933$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

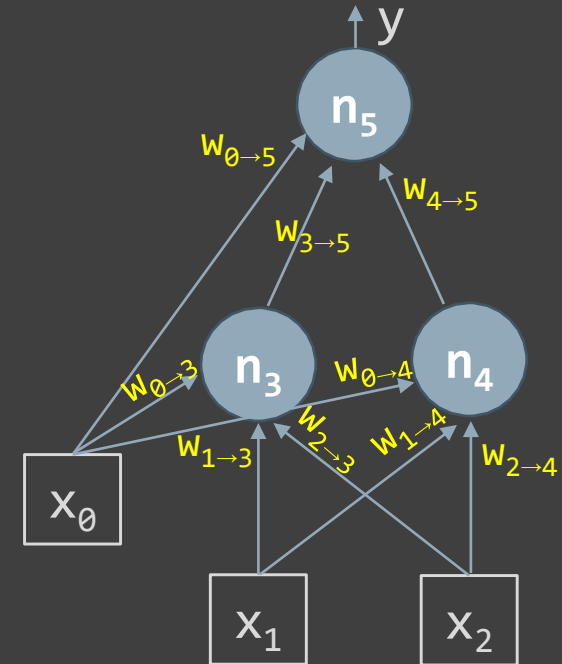
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-1$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-2.5$
- $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 2 \cdot 1 = 5$
 $O_3 = f(5) = 0.9933$
- $C_4 = \sum_i w_{i4}x_i = 6 \cdot 1 + 5 \cdot 0 - 1 \cdot 1 = 5$
 $O_4 = f(5) = 0.9933$
- $C_5 = \sum_i w_{i5}o_i = 2 \cdot 0.9933 + 4 \cdot 0.9933 - 2.5 \cdot 1 = 3.4598$
 $y = O_5 = f(3.4598) = 0.9695$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

■ είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$

■ τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-1$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-2.5$

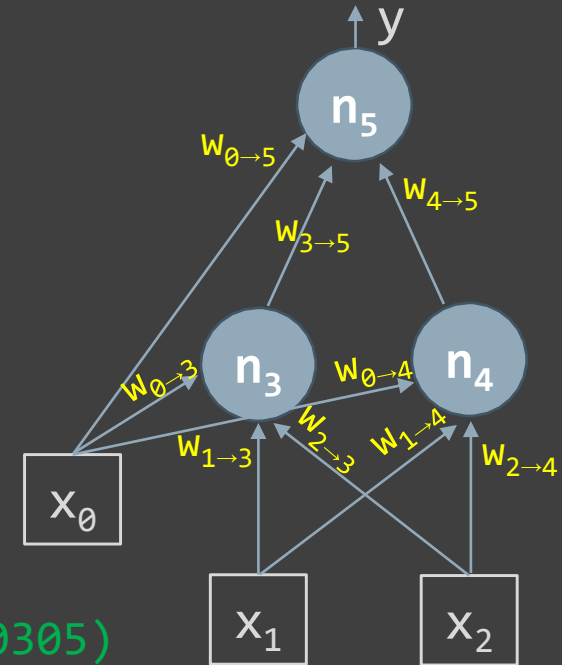
■ $C_3 = \sum_i w_{i3}x_i = 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 + 2 \cdot 1 = 5$
 $O_3 = f(5) = 0.9933$

■ $C_4 = \sum_i w_{i4}x_i = 6 \cdot 1 + 5 \cdot 0 - 1 \cdot 1 = 5$
 $O_4 = f(5) = 0.9933$

■ $C_5 = \sum_i w_{i5}o_i = 2 \cdot 0.9933 + 4 \cdot 0.9933 - 2.5 \cdot 1 = 3.4598$

$y = O_5 = f(3.4598) = 0.9695 \sim 1$ (σφάλμα: 0.0305)

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

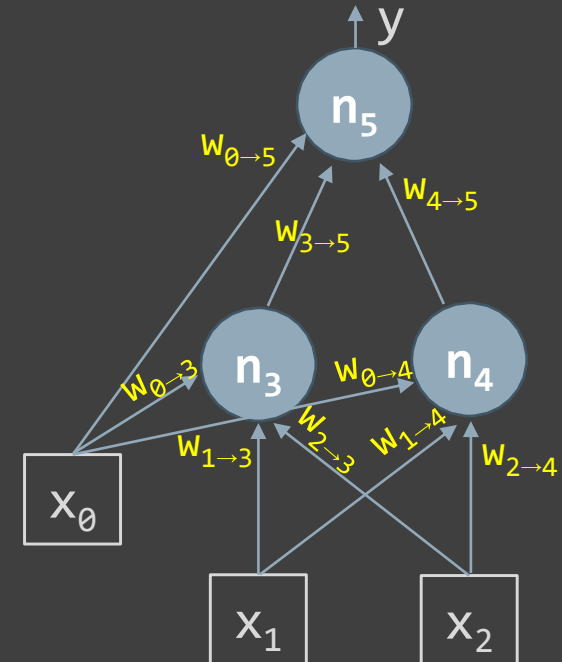
Δίκτυα από τεχνητούς νευρώνες

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ XOR

Συνάρτηση ενεργοποίησης: $f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$

- είσοδοι: $x_1=1, x_2=0$
bias: $x_0=1$
- τυχαία βάρη: $w_{13}=3, w_{23}=4, w_{03}=2$
 $w_{14}=6, w_{24}=5, w_{04}=-1$
 $w_{35}=2, w_{45}=4, w_{05}=-2.5$

x_0	x_1	x_2	y
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΒΑΡΩΝ: όχι τυχαία, μεθοδικά

Διαδικασία Μάθησης στα ΤΝΔ

Μεταξύ των πολλών ιδιοτήτων των νευρωνικών δικτύων είναι και η ικανότητά τους να μαθαίνουν και να βελτιώνουν την απόδοσή τους μέσω της διαδικασία της μάθησης.

Η διαδικασία αυτή της μάθησης είναι επαναληπτική και περιλαμβάνει αναπροσαρμογή των βαρών σε κάθε επανάληψη, μέχρι να ικανοποιηθεί ένα κριτήριο τερματισμού (συνήθως: ελαχιστοποίηση σφάλματος τιμής εξόδου). Ιδανικά, μετά από κάθε επανάληψη, το δίκτυο έχει πλησιάσει λίγο παραπάνω τα ιδανικά βάρη.

Είδη μάθησης:

- **Μάθηση με επίβλεψη** (είσοδοι & έξοδοι γνωστές)
- Μάθηση χωρίς επίβλεψη (αυτό-οργάνωση δικτύου)
- Μάθηση με ενίσχυση (βαθμολόγηση – αναπροσαρμογή βαρών)

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

Προσαρμογή των βαρών με σκοπό την ελαχιστοποίηση της διαφοράς μεταξύ της πραγματικής τιμής της εξόδου του νευρωνικού δικτύου και της επιθυμητής

Πώς;

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

Προσαρμογή των βαρών με σκοπό την ελαχιστοποίηση της διαφοράς μεταξύ της πραγματικής τιμής της εξόδου του νευρωνικού δικτύου και της επιθυμητής

Ορίζουμε μια ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ:

για ΤΝΔ χωρίς κρυφά επίπεδα, στους νευρώνες εξόδου ορίζουμε

$$E_p(w) = \frac{1}{2} \sum_j (y_{j,p} - o_{j,p})^2$$

$y_{j,p}$: έξοδος-στόχος του νευρώνα j
 $o_{j,p}$: πραγματική έξοδος του νευρώνα j
 p : αριθμός παραδείγματος

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

Προσαρμογή των βαρών με σκοπό την ελαχιστοποίηση της διαφοράς μεταξύ της πραγματικής τιμής της εξόδου του νευρωνικού δικτύου και της επιθυμητής

Ορίζουμε μια ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ:

για ΤΝΔ χωρίς κρυφά επίπεδα, στους νευρώνες εξόδου ορίζουμε

$$E_p(w) = \frac{1}{2} \sum_j (y_{j,p} - o_{j,p})^2$$

$y_{j,p}$: έξοδος-στόχος του νευρώνα j
 $o_{j,p}$: πραγματική έξοδος του νευρώνα j
 p : αριθμός παραδείγματος

Γιατί αυτήν;

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

Προσαρμογή των βαρών με σκοπό την ελαχιστοποίηση της διαφοράς μεταξύ της πραγματικής τιμής της εξόδου του νευρωνικού δικτύου και της επιθυμητής

Ορίζουμε μια ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ:

για ΤΝΔ χωρίς κρυφά επίπεδα, στους νευρώνες εξόδου ορίζουμε

$$E_p(w) = \frac{1}{2} \sum_j (y_{j,p} - o_{j,p})^2$$

$y_{j,p}$: έξοδος-στόχος του νευρώνα j
 $o_{j,p}$: πραγματική έξοδος του νευρώνα j
 p : αριθμός παραδείγματος

- ✓ Η ύψωση στο τετράγωνο κάνει θετικά όλα τα σφάλματα και ενισχύει το σφάλμα των μεγάλων αποκλίσεων ακόμα περισσότερο
- ✓ Το $1/2$ διευκολύνει τις πράξεις

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

Προσαρμογή των βαρών με σκοπό την ελαχιστοποίηση της διαφοράς μεταξύ της πραγματικής τιμής της εξόδου του νευρωνικού δικτύου και της επιθυμητής

Ορίζουμε μια ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ:

για ΤΝΔ χωρίς κρυφά επίπεδα, στους νευρώνες εξόδου ορίζουμε

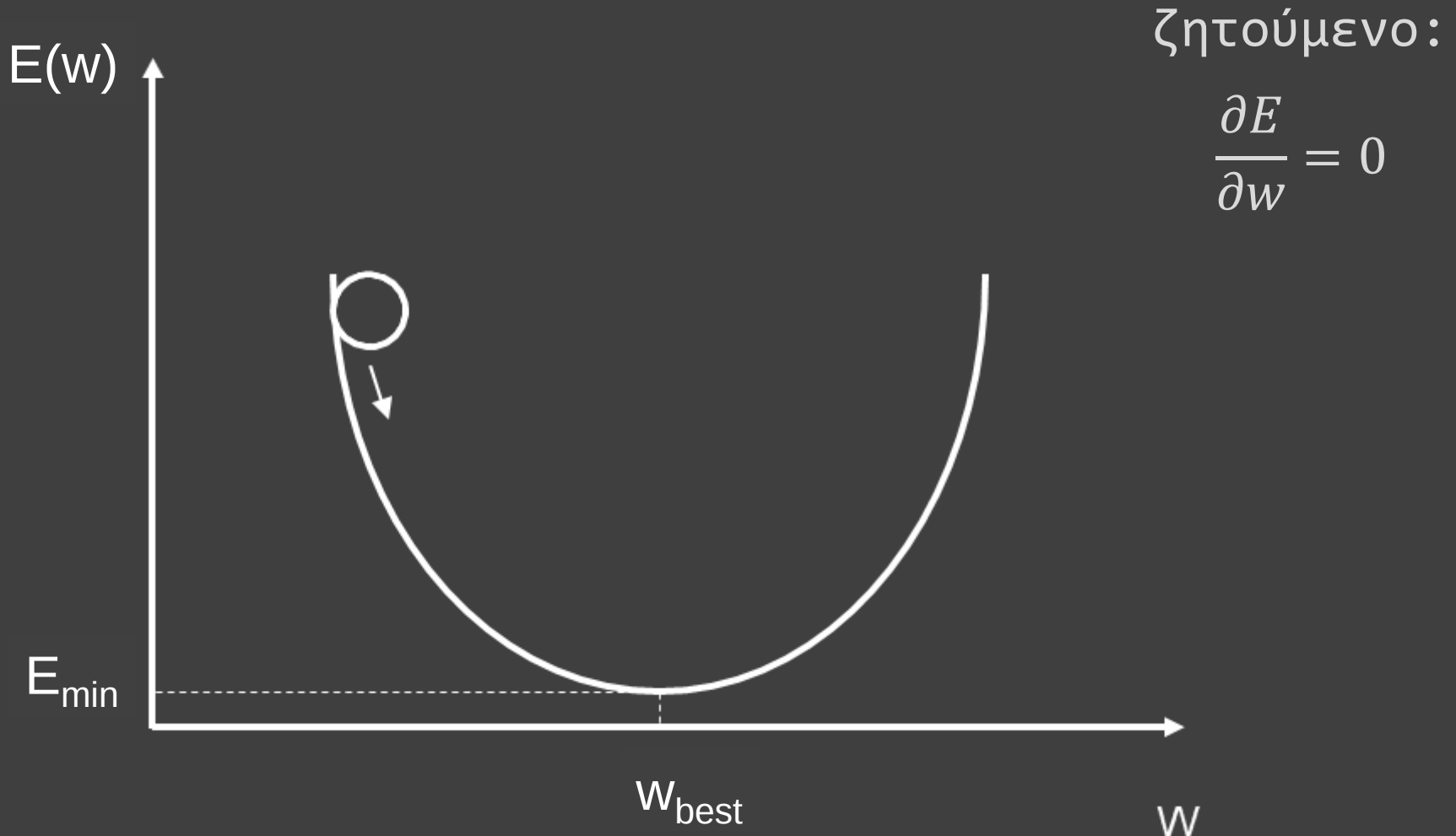
$$E_p(w) = \frac{1}{2} \sum_j (y_{j,p} - o_{j,p})^2$$

$y_{j,p}$: έξοδος-στόχος του νευρώνα j
 $o_{j,p}$: πραγματική έξοδος του νευρώνα j
 p : αριθμός παραδείγματος

Το συνολικό σφάλμα θα είναι:

$$E(w) = \sum_p E_p(w)$$

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

μετά από πράξεις...

ΜΕΤΑΒΟΛΗ στην τιμή κάθε βάρους:

$$\Delta w_i = w_i^{(new)} - w_i^{(old)} = d \cdot (y - o) \cdot x_i$$

όπου

x_i : η εκάστοτε σύνδεση i της οποίας
το βάρος αναπροσαρμόζεται

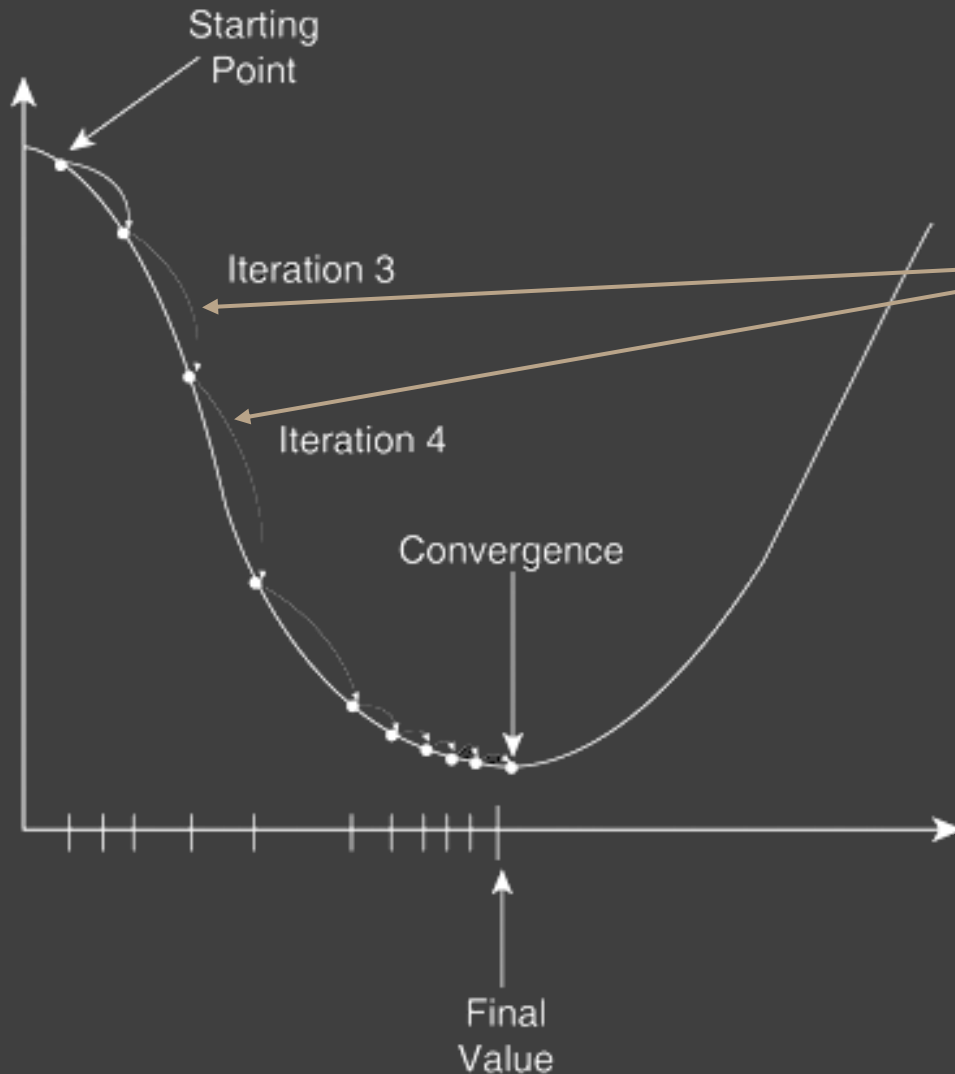
w_i : το βάρος που αντιστοιχεί στη σύνδεση x_i

y : έξοδος-στόχος του νευρώνα

o : πραγματική έξοδος του νευρώνα $o = f\left(\sum_i w_i x_i\right)$

d : ρυθμός μάθησης

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

ρυθμός μάθησης d
(learning rate):

μέγεθος βήματος

$\uparrow d$:

- μεγαλύτερη ταχύτητα
- αυξημένη πιθανότητα να προσπεραστεί το ολικό ελάχιστο
- παλινδρόμηση

$\downarrow d$:

- μικρότερη ταχύτητα
- αποφυγή παλινδρόμησης

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

υπολογισμός κάθε νέου βάρους:

$$w_i^{(new)} = w_i^{(old)} + \Delta w_i = w_i^{(old)} + d \cdot (y - o) \cdot x_i$$

όπου

x_i : η επιμέρους είσοδος i της οποίας
το βάρος αναπροσαρμόζεται

w_i : το βάρος που αντιστοιχεί στην είσοδο x_i

y : έξοδος-στόχος του νευρώνα

o : πραγματική έξοδος του νευρώνα

d : ρυθμός μάθησης

$$o = f\left(\sum_i w_i x_i\right)$$

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

ΑΝΑΓΩΓΗ ΣΕ ΔΙΚΤΥΟ

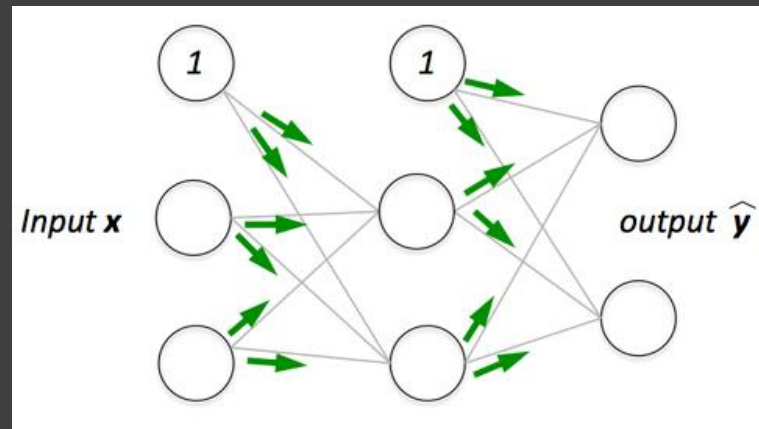
Όταν υπάρχουν κρυφά επίπεδα, δεν γίνεται εφαρμογή της προηγούμενης μεθόδου

Μέθοδος που ακολουθούμε υπό προϋποθέσεις:
Back-Propagation of the Error

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

ΓΕΝΙΚΑ για feedforward ΤΝΔ

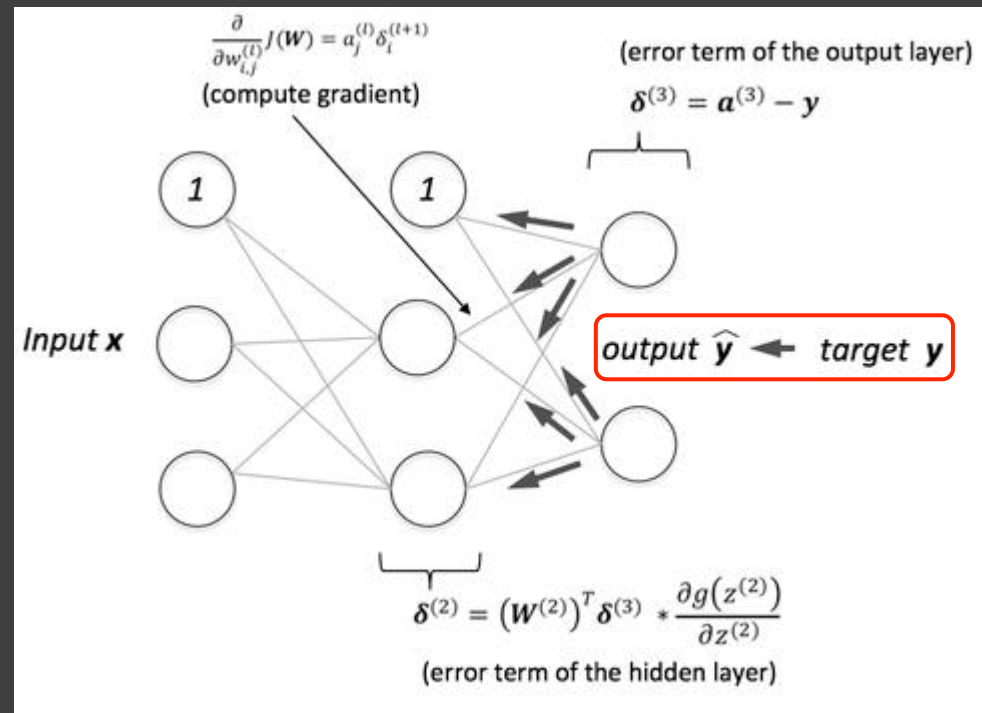
- Υπολογισμός εξόδων όλων των νευρώνων με δεδομένα βάρη, ξεκινώντας από επίπεδο εισόδου και προχωρώντας προς το επίπεδο εξόδου

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

ΓΕΝΙΚΑ για feedforward ΤΝΔ

- Υπολογισμός εξόδων όλων των νευρώνων με δεδομένα βάρη, ξεκινώντας από επίπεδο εισόδου και προχωρώντας προς το επίπεδο εξόδου
- Υπολογισμός απόκλισης τιμής εξόδου του δικτύου από **επιθυμητή** τιμή

Μάθηση με ελαχιστοποίηση σφάλματος

ΓΕΝΙΚΑ για feedforward ΤΝΔ

- Υπολογισμός εξόδων όλων των νευρώνων με δεδομένα βάρη, ξεκινώντας από επίπεδο εισόδου και προχωρώντας προς το επίπεδο εξόδου
- Υπολογισμός απόκλισης τιμής εξόδου του δικτύου από **επιθυμητή** τιμή
- Αναπροσαρμογή των βαρών ξεκινώντας από επίπεδο εξόδου και προχωρώντας προς επίπεδο εισόδου (back-propagation of the error)

